

Utgiftsområde 24

Näringsliv

Utgiftsområde 24 – Näringsliv

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Näringsliv.....	7
2.1	Utgiftsområdets omfattning.....	7
2.2	Utgiftsutveckling.....	8
2.3	Skatteutgifter	9
2.4	Mål för utgiftsområdet.....	10
3	Näringspolitik.....	11
3.1	Mål för näringspolitiken	11
3.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	11
3.3	Resultatredovisning.....	12
3.3.1	Ramvillkor och väl fungerande marknader som stärker företags konkurrenskraft	14
3.3.2	Stärkta förutsättningar för innovation och förnyelse.....	21
3.3.3	Stärkt entreprenörskap för ett dynamiskt och diversifierat näringsliv	30
3.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	33
3.5	Förvaltningen av bolag med statligt ägande	34
3.5.1	En effektivare bolagsförvaltning.....	34
3.5.2	Försäljningar av bolag med statligt ägande.....	34
3.6	Politikens inriktning	35
3.7	Budgetförslag.....	40
3.7.1	1:1 Verket för innovationssystem	40
3.7.2	1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling.....	41
3.7.3	1:3 Institutens strategiska kompetensmedel.....	43
3.7.4	1:4 Tillväxtverket	44
3.7.5	1:5 Näringslivsutveckling	46
3.7.6	1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser ..	48
3.7.7	1:7 Turismfrämjande	49
3.7.8	1:8 Sveriges geologiska undersökning	50
3.7.9	1:9 Geovetenskaplig forskning	52
3.7.10	1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	53
3.7.11	1:11 Bolagsverket.....	54
3.7.12	1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien.....	56
3.7.13	1:13 Konkurrensverket.....	56
3.7.14	1:14 Konkurrensforskning.....	57
3.7.15	1:15 Upprustning och drift av Göta kanal.....	59
3.7.16	1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag.....	59
3.7.17	1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag	60
3.7.18	1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer.....	61
3.7.19	1:19 Finansiering av rättegångskostnader	62
3.7.20	1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation.....	62
3.7.21	1:21 Patent- och registreringsverket	63
3.7.22	1:22 Stöd vid korttidsarbete	65
3.8	Övrig statlig verksamhet.....	65
3.8.1	Bolagsverket	65
3.8.2	Revisorsinspektionen	66
4	Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	67
4.1	Mål för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	67
4.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	67
4.3	Resultatredovisning	68

4.3.1	Öka Sveriges export.....	69
4.3.2	Öka utländska direktinvesteringar i Sverige.....	74
4.3.3	Stärka Sveriges handelspolitiska intressen.....	75
4.3.4	Effektivisera den inre marknaden.....	77
4.3.5	Säkra en välfungerande europeisk och internationell kvalitetsinfrastruktur.....	78
4.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen.....	79
4.5	Politikens inriktning.....	81
4.6	Budgetförslag.....	86
4.6.1	2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet.....	86
4.6.2	2:2 Kommerskollegium.....	87
4.6.3	2:3 Exportfrämjande verksamhet.....	88
4.6.4	2:4 Investeringsfrämjande.....	89
4.6.5	2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer.....	90
4.6.6	2:6 Bidrag till standardiseringen.....	91
4.6.7	2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning.....	91
4.6.8	Exportkreditnämnden.....	92
4.6.9	Låneram för AB Svensk Exportkredit.....	96

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 för anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* besluta om tillskott till stiftelsen Norrlandsfonden på högst 380 000 000 kronor (avsnitt 3.7.5).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 650 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.8).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.8).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 ställa ut kreditgarantier för att säkra tillgången av råvaror som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 12 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.8).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 ställa ut kreditgarantier för försvarsmaterielexport till den ukrainska staten som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 500 000 000 kronor (avsnitt 4.6.8).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 ställa ut kreditgarantier för export till Ukraina som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 1 776 000 000 kronor (avsnitt 4.6.8).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2026 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret för exportfinansiering som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 175 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.9).
8. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2026 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt tabell 1.1.
9. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	
1:1 Verket för innovationssystem	309 753
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	3 439 255
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	812 668
1:4 Tillväxtverket	489 278
1:5 Näringslivsutveckling	619 542
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	76 910
1:7 Turismfrämjande	114 613
1:8 Sveriges geologiska undersökning	390 747
1:9 Geovetenskaplig forskning	5 923
1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	14 000
1:11 Bolagsverket	228 281
1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien	12 327
1:13 Konkurrensverket	234 589
1:14 Konkurrensforskning	10 804
1:15 Upprustning och drift av Göta kanal	39 910
1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	38 850
1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag	11 000
1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	16 860
1:19 Finansiering av rättegångskostnader	18 000
1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation	269 472
1:21 Patent- och registreringsverket	371 096
1:22 Stöd vid korttidsarbete	100 000
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	37 082
2:2 Kommerskollegium	130 363
2:3 Exportfrämjande verksamhet	568 367
2:4 Investeringsfrämjande	107 772
2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	23 517
2:6 Bidrag till standardiseringen	45 136
2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	419 000
Summa anslag inom utgiftsområdet	8 955 115

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag	Beställningsbemyndigande	Tidsperiod
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	3 930 513	2027–2031
1:5 Näringslivsutveckling	74 100	2027–2029
1:9 Geovetenskaplig forskning	5 000	2027–2028
1:14 Konkurrensforskning	9 750	2027–2029
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	4 019 363	

2 Näringsliv

2.1 Utgiftsområdets omfattning

Utgiftsområde 24 Näringsliv omfattar näringspolitik samt utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.

Myndigheter som verkar inom näringspolitiken är Verket för innovationssystem (Vinnova), Tillväxtverket, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys), Sveriges geologiska undersökning (SGU), Patent- och registreringsverket (PRV), Patentombudsnämnden, Bolagsverket, Konkurrensverket och Revisorsinspektionen.

Statligt ägda bolag och stiftelser som berörs i det följande är bl.a. Almi AB, V.S. VisitSweden AB, AB Göta kanalbolag, RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE), Saminvest AB samt Stiftelsen Industrifonden och Stiftelsen Norrlandsfonden.

Inom utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande finns följande myndigheter och andra statliga verksamheter: Kommerskollegium, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac), Exportkreditnämnden (EKN), Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden) samt den statsstödda exportkreditgivningen genom Aktiebolaget Svensk Exportkredit (SEK).

Vidare anslås medel för statsbidrag till Sveriges Standardiseringsförbund.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 **Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 24 Näringsliv**

Miljoner kronor

	Utfall 2024	Budget 2025 ¹	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028
Näringspolitik	8 587	8 566	8 092	7 624	7 506	7 984
1:1 Verket för innovationssystem	278	287	292	310	317	324
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	3 498	3 411	3 337	3 439	3 653	4 181
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	864	880	880	813	843	888
1:4 Tillväxtverket	453	432	443	489	482	453
1:5 Näringslivsutveckling	335	554	527	620	177	95
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	73	75	75	77	160	164
1:7 Turismfrämjande	105	110	110	115	115	115
1:8 Sveriges geologiska undersökning	386	408	392	391	372	377
1:9 Geovetenskaplig forskning	6	6	6	6	6	6
1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	14	14	14	14	14	14
1:11 Bolagsverket	122	172	167	228	264	253
1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien	12	12	12	12	12	12
1:13 Konkurrensverket	208	222	221	235	239	243
1:14 Konkurrensforskning	11	11	11	11	11	11
1:15 Upprustning och drift av Göta kanal	40	40	40	40	40	40
1:16 Omstrukturerings och genomlysning av statligt ägda företag	46	69	49	39	19	19
1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag	1 804	838	807	11	1	1
1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	22	17	17	17	17	17
1:19 Finansiering av rättegångskostnader	0	18	18	18	18	18
1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation	269	269	269	269	269	269
1:21 Patent- och registreringsverket	347	357	358	371	377	384
1:22 Stöd vid korttidsarbete	-305	365	47	100	100	100
Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	635	916	818	1 331	1 201	1 245
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	27	36	36	37	38	39
2:2 Kommerskollegium	107	121	120	130	135	142
2:3 Exportfrämjande verksamhet	365	482	479	568	475	474
2:4 Investeringsfrämjande	78	104	103	108	98	88
2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	27	28	27	24	24	24
2:6 Bidrag till standardiseringen	31	45	45	45	45	45
2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning		100	7	419	386	434
Äldreanslag	7					
2024 1:23 Brexitjusteringsreserven	0					
2024 1:24 Elstöd	8					
Totalt för utgiftsområde 24 Näringsliv	9 229	9 483	8 910	8 955	8 707	9 229

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

För 2025 prognostiseras de totala utgifterna för området uppgå till 8 910 miljoner kronor. Regeringens förslag till anslag för 2026 för utgiftsområdet innebär att 8 955 miljoner kronor anvisas. För 2027 beräknas anslagsnivån till 8 707 miljoner kronor och för 2028 till 9 229 miljoner kronor.

Tabell 2.2 Förändringar av utgiftsramen 2026–2028 för utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	8 315	8 315	8 315
Pris- och löneomräkning ²	39	69	107
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	601	323	807
<i>varav BP26³</i>	<i>738</i>	<i>465</i>	<i>519</i>
Överföring till/från andra utgiftsområden	0	0	0
Övrigt			
Ny utgiftsram	8 955	8 707	9 229

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Av tabell 2.3 framgår utgiftsområdets föreslagna anslagsram för 2026 fördelad på transfereringar, verksamhetsutgifter och investeringar.

Tabell 2.3 Utgiftsram 2026 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor

	2026
Transfereringar ¹	4 347
Verksamhetsutgifter ²	4 599
Investeringar ³	9
Summa utgiftsram	8 955

Anm.: Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2024 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten får någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.3 Skatteutgifter

Vid sidan av stöd till företag och hushåll på budgetens utgiftssida finns det även stöd på budgetens inkomstsida i form av avvikelser från en enhetlig beskattning, s.k. skatteutgifter. Innebörden av skatteutgifter beskrivs närmare i Förslag till statens budget, finansplan m.m., avsnittet om skattefrågor. Den samlade redovisningen finns i regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter 2025 (skr. 2024/25:98). I det följande redovisas de skatteutgifter som är att hänföra till utgiftsområde 24 Näringsliv.

Skatteutgifter inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor

	2025	2026
Lönebaserat utrymme i fåmansföretag (A2)	-	-
Kapitalvinst på kvalificerade andelar (A3)	-	-
Utdelning på kvalificerade andelar (A4)	-	-
Underskott i aktiv näringsverksamhet m.m. (A6)	0	0
Sjöinkomstavgift (A8)	50	50
Skattelättnader för utländska nyckelpersoner (A12)	1 340	1 480
Lättnader i beskattningen av personaloptioner (A16)	-	-
Kostförmån vid tjänsteresa och vid representation (A32)	-	-
Gåvor till anställda (A34)	-	-
Skattefri förmån av kost i särskilda fall (A35)	0	0
Nedsatt bilförmånsvärde vid omfattande körning i tjänsten (A39)	180	180
Kapitalvinst på näringsfastigheter och näringsbostadsrätter (B3)	2 970	2 970
Tonnagebeskattning (B4)	890	950
Koncernbidragsdispens (B6)	0	0
Förenklingsregel för ränteavdragsbegränsning (B8)	-	-
Förenklingsregel för finansiell leasing (B9)	-	-
Avsättning till periodiseringsfond för juridiska personer (B13)	320	-30
Begränsad avdragsrätt för representationsmåltider (B20)	-	-
Avsättning till säkerhetsreserv (B21)	60	-10
Fastighetsskatt på lokaler i hyreshus (B23)	-12 320	-12 440
Fastighetsskatt på industrienheter (B24)	-3 210	-3 240
Kapitalvinstbeskattning på andelar i onoterade bolag (C3)	2 100	2 200
Kapitalvinstbeskattning på kvalificerade andelar (C4)	13 420	14 070
Utdelning i form av andelar i dotterbolag (C5)	-	-
Investeraravdrag (C13)	10	10
Ersättning för skiljemannauppdrag (D6)	-	-
Ingen särskild löneskatt för egenföretagare som fyllt 66 år (D8)	990	1 000
Ingen särskild löneskatt för anställda som fyllt 66 år (D9)	5 990	6 520
Restaurang- och cateringtjänster, mervärdesskattesats 12% (E2)	18 000	18 990
Rumsuthyrning, mervärdesskattesats 12% (E3)	4 740	5 000
Omsättningsgräns för mervärdesskatt (undantag från skatteplikt) (E17)	730	760
Nedsatt energiskatt på el inom industrin (F13)	17 350	17 900
Skattereduktion för sjöinkomst (G1)	40	40

Anm.: Inom parentes anges den beteckning för respektive skatteutgift som används i regeringens skrivelse. Skatteutgifter som inte har beräknats anges med "-". Negativa belopp innebär att skatteutgiften är en s.k. skattesanktion.

Källa: Regeringens skrivelse 2024/25:98.

2.4 Mål för utgiftsområdet

Målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag (prop. 2014/15:1 utg.omr. 24, bet. 2014/15:NU1, rskr. 2014/15:68).

Målet för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande är en fri, hållbar och regelbaserad internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige (prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:NU1, rskr. 2022/23:98).

3 Näringspolitik

3.1 Mål för näringspolitiken

Målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag (prop. 2014/15:1 utg.omr. 24, avsnitt 2.4, bet. 2014/15:NU1, rskr. 2014/15:68).

För att tydliggöra sambanden mellan mål, gjorda insatser, uppnådda resultat och regeringens budgetförslag redovisas näringspolitiken under tre delmål. Dessa är:

- ramvillkor och väl fungerande marknader som stärker företags konkurrenskraft,
- stärkta förutsättningar för innovation och förnyelse,
- starkt entreprenörskap för ett dynamiskt och diversifierat näringsliv.

3.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

I tabell 3.1 redovisas hur mål och indikatorer är kopplade till varandra. Det näringspolitiska målets årliga resultat mäts med två indikatorer. De insatser inom utgiftsområdet som genomförs för att påverka det näringspolitiska målet sorteras under de tre delmålen. Varje delmål har i sin tur indikatorer som avser att visa den årliga utvecklingen inom respektive delmål. Insatserna som genomförs under respektive delmål bedöms i sin tur utifrån indikatorer anpassade för de specifika insatserna. Det förväntas därför inte någon direkt linjär koppling mellan indikatorer från enskild insats till det övergripande målet.

Indikatorerna täcker inte in alla verksamheter inom området. De indikatorer som valts bedöms dock ge tillräcklig information för att kunna göra generella bedömningar av utvecklingen för det näringspolitiska målet och för respektive delmål.

För en närmare beskrivning av delmålen se budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24, avsnitt 3.5.1).

Tabell 3.1 Mål och indikatorer inom näringspolitiken

Mål	Stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag		
Indikatorer	Relativ enhetsarbetskostnad		
	Exportförmåga		
Delmål	Ramvillkor och väl fungerande marknader som stärker företags konkurrenskraft	Stärkta förutsättningar för innovation och förnyelse	Starkt entreprenörskap för ett dynamiskt och diversifierat näringsliv
Indikatorer	Företagens kompetensbehov	Företagens utgifter för forskning och utveckling	Antal företag med positiv sysselsättningsutveckling
	Företagens kapitalförsörjning	Andel företag med innovationsverksamhet	Snabbväxande företag
	Riskkapitalinvesteringar	Andel företag med innovationssamarbeten	Nystartade företag
	Tillväxthinder för småföretag	Näringslivets utsläppsintensitet	Mångfald bland operativa verksamhetsledare
		Patent, varumärken och mönsterskydd	

Anm.: Det finns inga nya data för indikatorerna tillväxthinder för småföretag, andel företag med innovationsverksamhet och andel företag med innovationssamarbeten. Operativa verksamhetsledare är en reviderad version av statistiken om operativa företagsledare som använts tidigare år.

3.3 Resultatredovisning

Den resultatredovisning som lämnas i budgetpropositionen bygger huvudsakligen på resultat som avser 2024, men även resultatet av åtgärder som vidtagits under 2025 beaktas i den utsträckning det finns relevant underlag tillgängligt.

En årligen återkommande dialog avses som tidigare att föras med näringsutskottet om utvecklingen av resultatredovisningen.

Resultat kopplat till det övergripande målet

Med konkurrenskraft avses den svenska ekonomins produktivitet i jämförelse med andra länders ekonomier. För att mäta den svenska konkurrenskraften används två ekonomiska indikatorer som sammantaget visar på denna produktivitet och svenska företags konkurrensförmåga på internationella marknader.

Inom näringspolitiken genomförs insatser som stärker och förbättrar företags ramvillkor, verkar för marknader med effektiv konkurrens, stärker företags förutsättningar för innovation och förnyelse samt stärker förutsättningarna för entreprenörskap och ett diversifierat näringsliv. Aktiviteterna inom området ska sammantaget leda till att företag i Sverige, både existerande och potentiella, ges goda förutsättningar att utveckla sin kompetens, effektivitet och innovationsförmåga på väl fungerande marknader. På så sätt kan företag utvecklas, växa och sysselsätta fler i hela Sverige och stärka den svenska konkurrenskraften.

För att åstadkomma en starkt konkurrenskraft behövs insatser inom ett stort antal politikområden.

Hur konkurrenskraften utvecklas beror även på utvecklingen i omvärlden. Eftersom konkurrenskraft innehåller många olika aspekter kan den också mätas på många olika sätt. Nedan redovisas relativ arbetskraftskostnad och exportförmåga som övergripande mått på konkurrenskraften i det svenska näringslivet.

Tabell 3.2 Sveriges konkurrenskraft

Index 2000 = 100

	2020	2021	2022	2023	2024
Relativ enhetsarbetskostnad	88,3	91,3	86,0	81,2	81,0
Exportförmåga	93,2	95,3	94,3	98,0	98,3

Källa: OECD Economic Outlook No 117.

Den relativa enhetsarbetskostnaden (arbetskraftskostnaden för att producera en enhet) speglar den sammantagna utvecklingen av produktivitet, lönekostnader och växelkurs i förhållande till de viktigaste konkurrentländerna. Ökade lönekostnader och lägre produktivitetstillväxt påverkar måttet negativt. En god produktivitetstillväxt möjliggör för ökade löner utan att konkurrenskraften försämras. I Sverige sjönk den relativa enhetsarbetskostnaden mellan 2013 och 2019. Under 2020 och 2021 steg den relativa enhetsarbetskostnaden, bl.a. till följd av en starkt växelkurs. Under 2023 minskade den relativa enhetsarbetskostnaden relativt mycket, bl.a. till följd av en försvagad växelkurs. Under 2024 har minskningen fortsatt, vilket innebär ett förbättrat konkurrensläge.

Exportförmåga mäts som utvecklingen av svensk export, dvs. försäljningen till andra länder, i förhållande till importutvecklingen på de marknader som Sverige exporterar till. Från början av 1990-talet och fram till millennieskiftet växte svensk export snabbare än exportmarknaderna, men därefter har exporten vuxit långsammare än exportmarknaderna. Denna utveckling är inte unik för Sverige, utan har även skett i

många andra länder inom EU/EES och Nordamerika. Sedan 2017 har den svenska exportförmågan ökat. Under 2024 har denna utveckling fortsatt med en marginell ökning, vilket indikerar att det svenska näringslivet på övergripande nivå under året har haft en relativt positiv utveckling på exportmarknaderna.

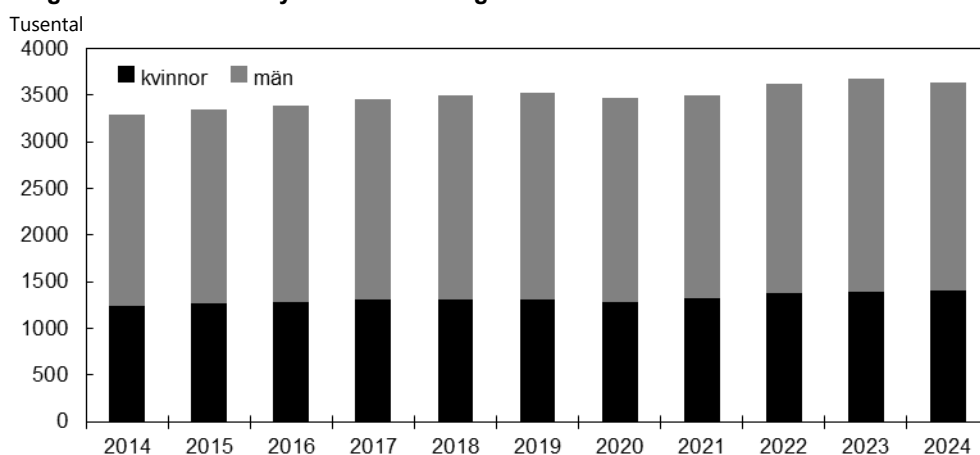
Allmän bild av näringslivets utveckling

Sammantaget visar indikatorerna på en positiv utveckling av den svenska konkurrenskraften. Den lägre relativa enhetsarbetskostnaden visar att produktions-kostnaderna minskat i förhållande till omvärlden samtidigt som den svenska exportförmågan förstärkts jämfört med 2023.

Nedan redovisas uppgifter vars syfte är att ge en allmän bild av utvecklingen i näringslivet.

Antalet sysselsatta i näringslivet var ca 3,6 miljoner personer 2024. Under perioden 2010–2019 ökade antalet sysselsatta. Efter att antalet sysselsatta minskade 2020 har antalet sysselsatta ökat igen under 2022 och 2023. Under 2024 minskade antalet sysselsatta med 1,1 procent. Av de sysselsatta i näringslivet är 61 procent män och 39 procent kvinnor. Under 2024 minskade antalet sysselsatta män med 2 procent samtidigt ökade antalet sysselsatta kvinnor med 0,4 procent 2024 jämfört med 2023. Könsfördelningen bland sysselsatta i näringslivet har därmed blivit jämnare.

Diagram 3.1 Antal sysselsatta i näringslivet



Källa: Statistiska centralbyrån, Arbetskraftsundersökningarna.

Ökad produktivitet kan bidra till att ett land stärker sin samlade konkurrensförmåga. Förädlingsvärdet kan öka både genom att fler arbetar, att antalet arbetade timmar ökar och effektivare arbete. Indikatorerna för näringslivets utveckling visar att förädlingsvärdet och arbetsproduktiviteten ökat under 2024. Däremot har antalet arbetade timmar i näringslivet minskat något under 2024 jämfört med 2023.

Tabell 3.3 Näringslivets utveckling

Index 2000 = 100

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Förädlingsvärde i näringslivet	162	159	170	173	172	174
Antal arbetade timmar i näringslivet	118	113	116	121	122	121
Arbetsproduktiviteten i näringslivet	136	140	146	143	141	144

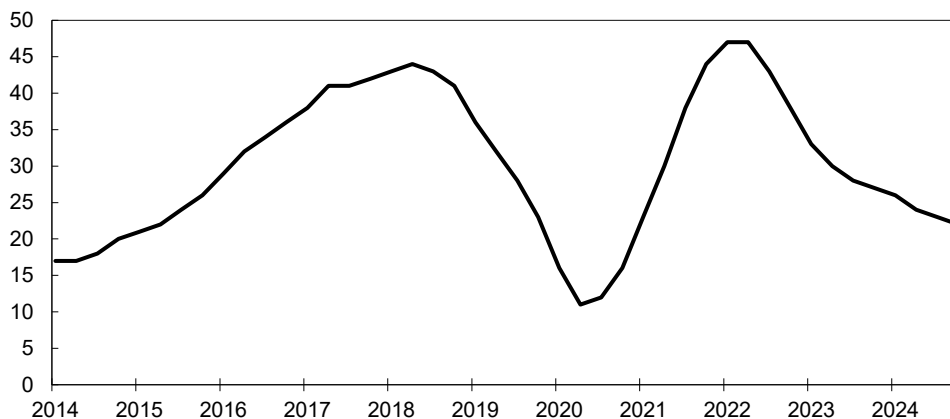
Källa: Statistiska centralbyrån, Nationalräkenskaperna.

För att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag har regeringen under 2024 genomfört insatser inom de tre delmålen vilket redovisas i avsnitt 3.3.1–3.3.3.

3.3.1 Ramvillkor och väl fungerande marknader som stärker företags konkurrenskraft

Diagram 3.2 Företagens kompetensbehov

Brist på arbetskraft i näringslivet (andel ja-svar)



Anm.: Säsongsrensats och utjämnat.

Källa: Konjunkturinstitutet, Konjunkturbarometern.

I Konjunkturinstitutets återkommande undersökning Konjunkturbarometern framkommer att från 2014 fram till slutet av 2018 ökade stadigt andelen företag som angav att de har svårigheter att hitta arbetskraft med efterfrågad kompetens. Därefter minskade andelen kraftigt fram till mitten av 2020 för att sedan öka igen fram till i början av 2022. Därefter har andelen minskat och under det fjärde kvartalet 2024 angav 22 procent av företagen att de har brist på efterfrågad arbetskraft, en minskning med fem procentenheter jämfört med fjärde kvartalet 2023.

Kompetensförsörjning

Åtgärder har under året vidtagits inom flera politikområden för att stärka näringslivets kompetensförsörjning. En första delrapport har inkommit från det uppdrag regeringen gett till elva statliga aktörer att i samverkan identifiera och adressera problem kopplade till att attrahera, etablera och behålla högkvalificerad internationell kompetens och annan utländsk arbetskraft som är viktig för Sveriges konkurrenskraft. Inom uppdraget har bl.a. omfattande system- och processkartläggningar samt dialoger genomförts som ökat kunskapen om problematiken och resulterat i fem fokusområden för det fortsatta arbetet. Ny statistik om arbetskraftsinvandringen från tredje land och om hemvändare har tagits fram, och flera pilotsatsningar har fått finansiering. Regeringen har vidare bl.a. presenterat en STEM-strategi för att stärka tillgången till kompetens inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (se utg.omr. 16).

Under 2024 har programmet Jobbsprånget, som erbjuder fyra månaders individuellt anpassad praktik för nyanlända akademiker och andra prioriterade grupper som ukrainska flyktingar, stöttats med 10 miljoner kronor. Verksamheten har enligt Tillväxtverket under året visat en positiv utveckling, med en ökning av antalet deltagande arbetsgivare, fler sökande och en ökad mängd matchade praktikplatser. Totalt har 1 350 utrikes födda akademiker genomfört fyra månaders praktik hos ca

483 arbetsgivare under genomförandet på 75 platser i landet. Av de som genomfört en praktik har 7 av 10 fått anställning, varav hälften på sin praktikplats. Närmare 8 av 10 som antogs som praktikanter var kvinnor.

Förenkla för företagen

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen bör pröva att använda solnedgångsklausuler då nya lagar och regler införs (bet. 2019/20:NU16 punkt 7, rskr. 2019/20:287). I ett nytt tillkännagivande har detta upprepats (bet. 2021/22:NU16 punkt 16, rskr. 2021/22:191). Regeringen delar uppfattningen att uppföljning av regler är angeläget. Det nuvarande målet att kostnaderna som följer av regler ska minska som andel av BNP och kostnadsutvecklingen ska vara lägre än i omvärlden har upplevts som komplext. Regeringen gav därför 2024 Tillväxtverket i uppdrag att ta fram förslag till ett nytt mätbart mål för förenklingspolitiken som kan ersätta det nuvarande målet vilket Tillväxtverket har rapporterat den 5 maj 2025 (Ä2024-3548). Vidare har regeringen i närtid infört tidsbegränsad bolagsrättslig lagstiftning vilken efter utvärdering har gjorts permanent (se prop. 2022/23:139 s. 12–16). Ytterligare ett flertal exempel på tidsbegränsad lagstiftning med efterföljande utvärdering finns bl.a. på det rättspolitiska området (se bl.a. prop. 2024/25:51 s. 25–31 och prop. 2024/25:175 s. 98). Regeringen anser mot den bakgrunden att tillkännagivandena är slutbehandlade.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den digitala samverkan mellan myndigheter (bet. 2019/20:NU16 punkt 4, rskr. 2019/20:287). Regeringen delar uppfattningen att ökad digital samverkan mellan myndigheter är angelägen och har med anledning av tillkännagivandet vidtagit ett flertal åtgärder, bl.a. i form av förstärkning av verksamt.se och uppdrag till myndigheter. Åtgärderna har redovisats till riksdagen, senast i skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2024 (skr. 2024/25:75 s. 353 och 354). Regeringen gav den 24 april 2025 Tillväxtverket i uppdrag att följa upp och redovisa hur regeringens förenklingspolitiska mål om digitalisering (skr. 2021/22:3) uppfylls över tid (KN2025/00951). Genom det beslutet och tidigare åtgärder anser regeringen att tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den ska lämna en årlig redogörelse till riksdagen om förenklingsarbetet, så att riksdagen kan få en möjlighet att kontinuerligt följa utvecklingen (bet. 1998/99:NU6, rskr. 1998/99:170). Regeringen har under 2021 beslutat nya mål för förenklingspolitiken och redovisat målen för riksdagen (skr. 2021/22:3, bet. 2021/22:NU16, rskr. 2021/22:191). Regeringen återrappporterar nedan sitt förenklingspolitiska arbete i förhållande till respektive mål.

Regler ska utgå från proportionalitet, och främja tillväxt, konkurrenskraft och innovation

Regler ska vara proportionerliga för att inte leda till stor regelbörda och omotiverat höga administrativa kostnader för företagen. Uppföljningen har hittills skett genom Tillväxtverkets undersökning Företagens villkor och verklighet, som redovisas vart tredje år. Det innebär att indikatorn inte kommer kunna uppdateras årligen utan endast vart tredje år då aktuella uppgifter finns att tillgå.

Regeringen har under 2024 inrättat ett Förenklingsråd och tillsatt ett Implementeringsråd. Under 2024 och det första halvåret av 2025 har rådets verksamhet varit under uppbyggnad. Råden har under 2025 lämnat förslag, underlag och rekommendationer till regeringen som syftar till att stärka svenska företags konkurrenskraft. Implementeringsrådet har även bidragit med analyser av konsekvenser av EU-rättsakter för svenska företag.

Regeringen gav ett trettiotal myndigheter i uppdrag eller som ett återrapporteringskrav i regleringsbrevet för 2024 att redovisa vilka förenklingsåtgärder för företag som vidtagits. Bland genomförda förenklingsåtgärder finns åtgärder för att förbättra service och bemötande exempelvis genom undersökningar för att öka kundkännedom, dialoger med verksamhetsutövare samt åtgärder för att förkorta handläggningstider. Vissa myndigheter har arbetat med regelförenkling exempelvis genom att ta bort delar av gällande regler för att förenkla för företag. Andra nämner språklig revidering av reglerna för att förtydliga dem och underlätta företagets tolkning. Några myndigheter har förbättrat sin information och vägledning till företag. Andra genomförda förenklingsåtgärder är förbättrade interna rutiner och processer, digitalisering samt samverkan med andra myndigheter. En slutredovisning kommer att göras i mars 2026 av 26 av de myndigheter som omfattas av uppdraget.

Konsekvensutredningar är centrala för att nå mer ändamålsenliga regler. Under 2024 granskade Regelrådet konsekvensutredningar både utifrån den tidigare gällande förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning (KUF) och fr.o.m. den 6 maj 2024 den nu gällande förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar. Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar som kan få effekter av betydelse för företag.

Under 2024 behandlade Regelrådet sammanlagt 284 remisser från departement och myndigheter. Av dessa ledde 181 till yttranden (64 procent) och 103 ledde till kanslisvar (36 procent). Kanslisvar ges om förslaget inte bedöms medföra effekter av betydelse för företag eller om arbetsbelastningen gör att Regelrådet inte hinner behandla remissen. Regelrådet har inte lämnat några kanslisvar på grund av för hög arbetsbelastning under 2023 samt 2024.

Av de remisser som bedömdes var 111 godtagbara (61 procent), vilket innebär att de bedömts uppfylla kraven i den tillämpliga konsekvensutredningsförordningen. Resultatet är identiskt med 2023.

Kvaliteten på konsekvensutredningar i Regeringskansliets remisser blev enligt Regelrådets årsrapport 2024 något bättre under 2024 jämfört med 2023. Regelrådet yttrade sig om 38 kommittébetänkanden, 12 av dessa (32 procent) ansågs uppfylla kraven i den tillämpliga konsekvensutredningsförordningen. Detta är en försämrning av kvalitén om man jämför med 2023 då 56 procent (14 kommittébetänkanden) bedömdes uppfylla kraven. Inga kommittébetänkanden granskades enligt den nya förordningen om konsekvensutredningar. Enligt övergångsbestämmelser ska förordningen om konsekvensutredningar inte tillämpas för kommittéer och särskilda utredare som tillkallats före ikraftträdandet.

Kostnaderna som följer av regler ska minska som andel av BNP och kostnadsutvecklingen ska vara lägre än i omvärlden

Tillväxtverket följer utvecklingen av de administrativa kostnader och fullgörande-kostnader som uppstår för företagen till följd av nya eller ändrade regler under föregående år. Enligt rapporten Regler som påverkar företagets kostnader och konkurrenskraft 2024 (Tillväxtverket 2025) var dessa årliga kostnader som andel av BNP under 2024 sex procent. Kostnadsandelen var därmed oförändrad jämfört med 2023. De administrativa kostnaderna till följd av nya eller ändrade regler har enligt Tillväxtverkets skattningar ökat med ca 10,3 miljarder kronor under 2024 till sammanlagt ca 388,9 miljarder kronor årligen, en skattning som bygger på tidigare beräknade underlag. En förklaring till att kostnadsandelen, trots ökningen av de administrativa kostnaderna i absoluta tal, var konstant är att BNP samtidigt ökade under året.

Nya krav på hållbarhetsrapportering är en av de regelförändringar som medfört de största årliga kostnadsökningarna för företag, ca 13,8 miljarder kronor och en initial kostnad första året med ytterligare 5,5 miljarder kronor. De nya kraven föranleds av ändringar i EU:s direktiv 2013/34/EU vad gäller företagens hållbarhetsrapportering.

Samtidigt har förändrade regler i bokföringslagen (1999:1078) om att företag inte längre behöver bevara ursprungliga pappersmaterial om de digitaliseras resulterat i minskade årliga kostnader med 3,9 miljarder kronor.

Förvaltningsmyndigheters handläggningstider för ärenden som rör företag ska bli kortare och mer transparenta

Tillväxverket har lämnat sin tredje delredovisning av regeringsuppdraget att följa upp mål om handläggningstider samt om bemötande och service hos vissa myndigheter (N2022/01751, N2020/01493). Myndigheterna ska rapportera sitt arbete till Tillväxtverket 2023–2029. Uppdraget omfattar fr.o.m. 2024 även länsstyrelserna, Patent- och registreringsverket och Socialstyrelsen.

Uppdraget har resulterat i att det nu går att följa utvecklingen mellan 2023 och 2024 för 45 handläggningstider. Mellan åren har 17 genomsnittliga handläggningstider minskat och 28 ökat. Sammantaget är den procentuella förändringen av den genomsnittliga handläggningstiden mellan åren en ökning med ca 20,5 procent. Transportstyrelsen har rapporterat att handläggningstiderna för ansökningar om registerkontroll inom luftfartsskyddet i genomsnitt reducerats från 6–7 veckor till 19 dagar. Transportstyrelsens nya it-stöd har bl.a. bidragit till förenklad handläggning, minskad risk för fel och snabbare informationsöverföring. Av de handläggningstider Statens jordbruksverk rapporterat har flera ökat kraftigt. Den förklaring som ges är bl.a. att Statens jordbruksverk och länsstyrelserna befinner sig i skarven mellan två olika programperioder inom EU:s jordbrukspolitik och att fler ansökningar om slututbetalning inkommit. Om samtliga av Statens jordbruksverks rapporterade handläggningstider tas bort, både de som ökat och de som minskat, blir den totala procentuella förändringen av den genomsnittliga handläggningstiden mellan åren en ökning med ca 2,1 procent. Några trender är dock för tidigt att se med tanke på de få måttillfällena.

De genomsnittliga handläggningstiderna 2024 för de utvalda ärendetyperna är mycket varierande, från mindre än ett dygn till cirka två år.

De åtgärder som myndigheterna i störst utsträckning har vidtagit för att förkorta handläggningstiden är att de förbättrat kommunikationen till användarna. Därefter följer kompetensutveckling för handläggare, att de infört eller förbättrat digitala tjänster till användarna, ett effektivare handläggarstöd samt ändrade arbetssätt.

En redovisning av den genomsnittliga handläggningstiden för miljötillståndsprövningen avseende åren 2020–2024 finns i utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur, avsnitt 3.3.

Myndigheters bemötande och service ska vara företagsanpassat och väl fungerande

Inom ramen för regeringsuppdraget att utforma och genomföra kompetenshöjande insatser riktade till länsstyrelsernas företagsnära verksamheter har länsstyrelserna tagit fram en webbutbildning. Utbildningen, som kommer beröra i stort sett alla anställda på de 21 länsstyrelserna, förväntas bidra till att länsstyrelsernas service och bemötande blir mer företagsanpassade.

Flera länsstyrelser vägleder och informerar företag om olika prövningsprocesser och om vilka underlag som kan komma att krävas vilket minskar behovet av kompletteringar. Flera länsstyrelser genomför samordnande kontrollbesök så att

antalet kontrollbesök kan minska. Insatser görs för att minska skillnader i bedömningar av kontrollverksamheter mellan olika kommuner och olika län. Information om förväntade handläggningstider finns att tillgå hos länsstyrelserna. Samprövning av verksamhet mot flera olika regelverk, där det är möjligt, underlättar för sökande.

Andelen tjänster och ärenden som hanteras digitalt ska öka för att förenkla för företagens uppgiftslämnande och övriga myndighetskontakter

Projektet Förrätt drivs av Livsmedelsverket i samverkan med Tillväxtverket, kommuner och intressenter. Projektet tar fram nationella standarder för e-tjänster för omklassning och anmälan av nya livsmedelsverksamheter. Standardiserade e-tjänster på kommunal nivå kan göra tillämpningen av regler mer lika och förenkla uppgiftslämnande för livsmedelsföretag. I september 2024 hade ca 85 procent (247) av Sveriges kommuner infört e-tjänster som bygger på Förrätt.

Antalet statliga myndigheter och kommuner som är anslutna till den sammansatta bastjänsten för grundläggande uppgifter om företag har under 2024 ökat till 51 myndigheter (motsvarande siffra för 2023 var 34) respektive 245 kommuner (171 år 2023). Den sammansatta bastjänsten vidareförmedlar uppgifter från Bolagsverket, Skatteverket och Statistiska centralbyrån (SCB). I juni 2025 erbjuder sju myndigheter, fem kommuner och samtliga 21 länsstyrelser digitala fullmakter genom Bolagsverkets e-tjänst Mina ombud.

Länsstyrelserna har redovisat resultat av åtgärder för ett minskat och förenklat uppgiftslämnande i enlighet med förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag (KN2025/00377). Nya e-tjänster har anslutits under 2024 där länsstyrelserna bedömt att det funnits behov. En e-tjänstportal har implementerats av länsstyrelserna 2024 för att underlätta för användarna genom att samla alla länsstyrelsernas e-tjänster på en webbplats. Länsstyrelserna har under 2024 anslutit sig till Bolagsverkets tjänst Mina ombud.

Länsstyrelserna har även redovisat hur de arbetar för att främja att kommunerna frivilligt agerar för ett förenklat företagande i handläggningen avseende alkohollagstiftningen och livsmedelskontrollen. Flera länsstyrelser påtalar att erfarenhetsutbyte och nätverksträffar för kommunernas ansvariga är mycket betydelsefullt.

Ökat fokus på förenkling och bättre lagstiftning på EU-nivå

Frågan om förenkling har fått större plats på EU-nivå i samband med att den nya kommissionen tillträdde den 1 december 2024. Kommissionen har presenterat ett antal s.k. omnibuspaket inriktade på förenkling av befintliga rättsakter. I rådet sker förhandlingarna i en särskild rådsarbetsgrupp. Regeringen är pådrivande och har bl.a. skickat inspel till kommissionen med ett stort antal konkreta förenklingsförslag.

Regelrådet har fortsatt driva förenklingsfrågorna på EU nivå inom ramen för RegWatchEurope, RWE, som är ett informellt nätverk bestående av oberoende granskningsorgan i åtta länder. Nätverket har under året organiserat ett antal workshops om bättre lagstiftning och förenkling och ökat sitt samarbete med OECD:s division för regulativa frågor.

Kapitalförsörjning

För många företag är tillgång till finansiellt kapital en förutsättning för såväl start och utveckling som hållbar tillväxt. Företagens kapitalförsörjning är en indikator som belyser företags förutsättningar att utveckla och investera i sina affärsidéer och affärsmodeller. Den främsta källan för tillförsel av externt kapital till företag är via

banklån, där huvuddelen av företagens lånebehov tillgodoses av den privata marknaden.

Tabell 3.4 Företagens kapitalförsörjning

Miljarder kronor

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Monetära finansinstituten utlåning till icke-finansiella företag	1 960	2 030	2 150	2 290	2 340	2 410	2 580	2 930	2 950	2 930
Risikkapitalinvesteringar ¹	1,69	1,97	2,29	4,05	3,55	5,83	10,14	9,62	4,42 ²	i.u.

¹ Risikkapitalinvesteringar i tidiga skeden och tillväxtfaser. Risikkapital som investeras av risikkapitalbolag, inklusive flera av de offentliga risikkapitalaktörerna.

² Uppgiften för 2023 är preliminär och kan komma att revideras nästa år.

Källa: Statistiska centralbyrån och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.

Den totala utlåningen till icke-finansiella företag i Sverige har ökat under senare år, vilket indikerar ett växande kapitalförsörjningsbehov hos företagen. För att få lån krävs säkerheter, vilket t.ex. små nystartade företag med tillväxtambitioner ofta saknar. Då krävs andra former av kapitaltillförsel, t.ex. risikkapital (ägarkapital). De företag som erhåller risikkapitalinvesteringar är ofta tillväxtorienterade företag som har potential att bidra relativt starkt till utvecklingen i näringslivet. Det gör att utvecklingen av risikkapitalinvesteringar är intressant att följa även om dessa jämfört med lånefinansiering står för relativt små belopp. Företagens behov av kapitalförsörjning via lån minskade marginellt under 2024. Under 2023 minskade risikkapitalinvesteringarna kraftigt till 4,4 miljarder kronor 2023, från 9,6 miljarder kronor 2022.

Almi AB (Almi) ska för sina insatsområden verka för att bolaget utvecklas i en jämställd riktning till dess att 40–60 procent av vartdera könet uppnås. Bolagets målmätning utgår från högst rankade företagsledare i respektive kundföretag. Inom låneverksamheten stod företag ledda av kvinnor för 28 procent av utlåningen räknat i antal lån 2024. Motsvarande siffror inom insatsområdet risikkapital var 15 procent. Saminvest AB (Saminvest) som investerar i risikkapitalfonder har som mål att andelen kvinnor i investeringsteamerna ska utvecklas i en positiv trend tills dess att andelen uppgår till 40–60 procent. Under 2024 uppgick andelen kvinnor till 38 procent. Norrlandsfonden har som mål att minst 25 procent av utlåningen ska ske till företag som ägs/leds av kvinnor. Utfallet för 2024 uppgick till 23 procent.

Almi har även i uppdrag att främja insatser till personer med utländsk bakgrund. Målet är att insatserna minst ska motsvara andelen personer med utländsk bakgrund i befolkningen enligt SCB:s statistik. Under 2024 uppgick utlåningen till personer med utländsk bakgrund till 27 procent räknat i antal lån, varav 8 procent kvinnor, vilket uppfyllde målet på 27 procent enligt ovanstående definition. Inom risikkapital var siffran 24 procent, varav 3 procent kvinnor.

Utvecklingen för nyutlåning och kreditförluster under 2024

Marknadskompletterande finansiering via de statliga aktörerna Almi och Norrlandsfonden ska bidra till en förbättrad finansieringssituation för företag där den privata marknaden verkar i begränsad utsträckning, men där det finns ett samhällsekonomiskt motiv för insatser som leder till hållbar tillväxt och förnyelse i svenskt näringsliv. Almis och Norrlandsfondens utlåning sker huvudsakligen tillsammans med banker.

Syftet med Almis verksamhet är att utveckla och finansiera små och medelstora företag i hela landet. Under 2024 minskade antalet nya utbetalda lån med 9,2 procent jämfört med 2023. Nyutlåningen sjönk till 1,8 miljarder kronor jämfört med 2,1 miljarder kronor föregående år (tabell 3.5). Ränteintäkterna från låneverksamheten uppgick till 554 miljoner kronor (556 år 2023) Den vägda snitträntan på utestående lån

vid årets utgång minskade till 8,7 procent jämfört med 9,6 procent vid motsvarande tidpunkt föregående räkenskapsår. Kreditförlusterna minskade till 334 miljoner kronor (444 år 2023).

Den största delen av Almis nyutlåning utgjordes av s.k. företagslån som 2024 uppgick till 45,5 procent av utbetalat lånebelopp.

Tabell 3.5 Marknadskompletterande utlåning

Nyutlåning 2024 och 2023 (inom parentes)

	Almi	Norrlandsfonden
Nyutlåning (mnkr)	1 791 (2 141)	393 (294)
Nyutlåning (antal)	2 443 (2 691)	139 (130)
Totalt utlånat kapital (mnkr)	4 794 (5 285)	967 (965)

Källa: Almi och Norrlandsfonden, årsredovisningar 2024.

Stiftelsen Norrlandsfonden (Norrlandsfonden) erbjuder finansiering till små och medelstora företag i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands, Jämtlands och Gävleborgs län.

Norrlandsfonden beviljade under 2024 krediter om totalt 393 miljoner kronor till 139 företag. Av utlåningen gick räknat i volym 23 procent till företag som ägs eller leds av kvinnor, vilket är en tydlig minskning jämfört med 2023 då andelen var 35 procent. Sedan 2016 har utlåningen till företag som leds eller ägs av kvinnor i genomsnitt legat på deras målsättning om 25 procent. Norrlandsfonden beräknar att utlåningen under 2024 genererade investeringar i norrländskt näringsliv om 1 582 miljoner kronor.

Riskkapital

Under 2024 har investeringar skett genom riskkapital i tidiga skeden. Vid utgången av året hade Almi Invest AB (Almi invest) innehav i 335 portföljbolag. Sammanlagt investerade Almi Invest 298 miljoner kronor i befintliga och nya portföljbolag under året (233 år 2023) via sina åtta regionala fonder samt sin gröna investeringsfond, vilket var en ökning med 65 miljoner kronor jämfört med 2023. Av genomförda investeringar avsåg 147 miljoner kronor nyinvesteringar i 36 bolag och 151 miljoner kronor följdinvesteringar i 81 bolag. Se även utgiftsområde 19 Regional utveckling avsnitt 2.6.6.

Stiftelsen Industrifondens (Industrifonden) verksamhet riktar sig till små och medelstora företag som vill växa. Under verksamhetsåret 2024 investerade fonden totalt 387 miljoner kronor, varav 71 miljoner kronor utgjorde investeringar i fem nya bolag och 316 miljoner kronor utgjorde följdinvesteringar i befintliga bolags-engagemang. Industrifondens investeringar matchades av privata kapitalinvesteringar till ett belopp av 1 150 miljoner kronor, vilket innebär en uppväxling på tre kronor per investerad krona från Industrifonden. På balansdagen var Industrifonden direkt engagerad i 65 portföljföretag, vilket var ett färre än föregående år. Under 2024 utgjorde kvinnor 22 procent av styrelserna och 24 procent av ledningsgrupperna i Industrifondens portföljbolag.

Verksamheten hos Saminvest syftar till att stärka finansieringssystemet för innovativa företag med hög tillväxtpotential så att fler växande företag skapas. Saminvest investerar i privat förvaltade riskkapitalfonder och affärsängelpprogram. Sedan starten 2016 har Saminvest lämnat utfästelser om totalt 5 260 miljoner kronor, varav 330 miljoner kronor utfästes under 2024 till två nya fondinvesteringar. Saminvest har under 2024 vidareutvecklat det indirekta finansieringsprogrammet för affärsänglar via olika inkubatorer i olika delar av landet som inleddes 2018. Totalt har 652 investeringar i tillväxtbolag genomförts av de fonder och affärsängelpprogram som

Saminvest har investerat i, varav 111 genomfördes under 2024. 20 procent av fondernas portfölj har kvinnor som vd:ar och 27 procent av affärsängelprogrammets portföljbolag har kvinnor som grundare. Saminvest konstaterar i sin årsredovisning att detta bidragit till att nya fonder och team har kunnat etableras och på så sätt skapat en mer dynamisk riskkapitalmarknad.

Kreditgarantier för gröna investeringar bidrar till industrins gröna omställning

Riksgäldskontoret fick i juni 2021 i uppdrag att ställa ut kreditgarantier för lån som företag tar upp hos kreditinstitut för att finansiera stora gröna industriinvesteringar. Garantiprogrammet innebär att staten garanterar upp till 80 procent av lån som uppgår till minst 500 miljoner kronor. Ett flertal företag har visat intresse för kreditgarantierna. Garantiprogrammet avser stora och komplexa projekt vilket gör att ansöknings- och prövningsprocessen tar tid. Vid utgången av 2024 hade Riksgäldskontoret ställt ut kreditgarantier för fyra projekt för ett sammanlagt garanterat belopp om ca 28,8 miljarder kronor. I april 2025 beslutade Riksgäldskontoret att bevilja en ytterligare kreditgaranti för ett projekt som täcker 80 procent av ett lånebelopp om 15 miljarder kronor. Den gröna kreditgaranti som Riksgäldskontoret beviljat för lån till utvecklingen av Northvolts fabrik för batteriproduktion i Skellefteå har inte tagits i bruk då lånen aldrig utnyttjades.

Exportkreditnämnden (EKN) fick 2021 i uppdrag att ställa ut kreditgarantier för lån som företag tar upp hos kreditinstitut för att finansiera gröna industriinvesteringar och grön omställning i Sverige. Garantiprogrammet innebär att staten garanterar upp till 80 procent av lån som uppgår till maximalt 500 miljoner kronor. Ett flertal banker, såväl svenska som utländska, har visat intresse för kreditgarantierna. Garantiprogrammet avser till övervägande del stora och komplexa projekt vilket gör att ansöknings- och prövningsprocessen tar tid. Samtidigt har programmet även kommit små och medelstora företag till godo, där lånebeloppen är lägre. Små och medelstora företags efterfrågan på gröna kreditgarantier ökade under 2024 och uppgick till 499 miljoner kronor, jämfört med 245 miljoner kronor 2023. Under 2024 garanterade EKN även två större projekt. Det ena avsåg ett lån för finansiering av en vattenreningsanläggning i anslutning till stålverk med fossilfri produktion. Det andra avsåg nya handelsfartyg som ligger i framkant miljömässigt

3.3.2 Stärkta förutsättningar för innovation och förnyelse

Investeringar i forskning och utveckling (FoU) är en indikator som belyser viljan och förutsättningarna att utveckla näringslivets innovationsförmåga. Näringslivets FoU-utgifter ökade mellan 2015 och 2023. Enligt preliminära uppgifter från Statistiska centralbyrån minskade företagens utgifter för egen FoU 2024 i fasta priser med 1 procent jämfört med 2023.

Tabell 3.6 Företagens utgifter för forskning och utveckling

Utgifter som andel av BNP, procent

	2015	2017	2019	2021	2023
Företagens utgifter för egen FoU	2,24	2,40	2,43	2,46	2,68

Källa: Statistiska centralbyrån.

Utöver investeringar i FoU är det också angeläget att få en bild av om andelen innovativa företag ökar eller minskar i den svenska företagspopulationen samt om näringslivets innovationssamarbeten ökar eller minskar över tid. I år finns inte nya data att redovisa för dessa två indikatorer.

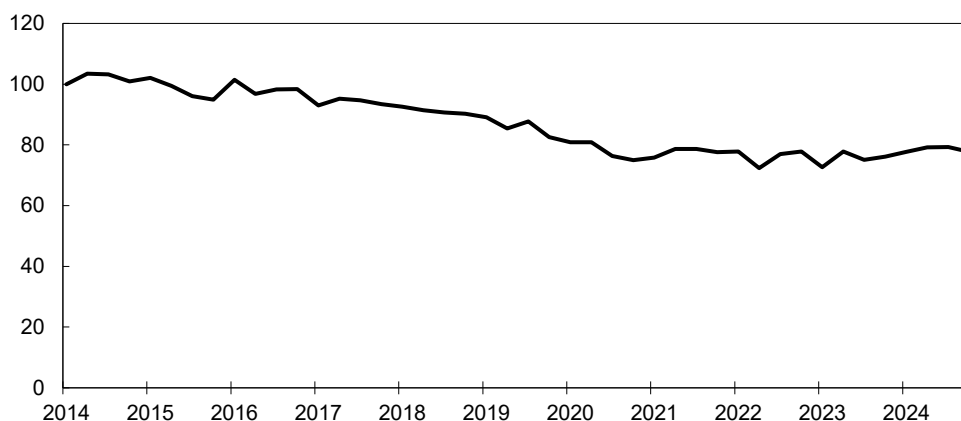
För att följa näringslivets gröna omställning används indikatorn näringslivets utsläppsintensitet som mäter näringslivets utsläpp av växthusgaser i relation till dess

förädlingsvärde. Om utsläppen minskar eller om förädlingsvärdet ökar sjunker indexet och vice versa.

Diagram 3.3 Näringslivets utsläppsintensitet

Utsläpp av växthusgaser per förädlingsvärde i ton koldioxidekvivalenter per miljoner kronor (fasta priser)

Index: 2014 kv 1 = 100



Anm.: Säsongsrensats.

Källa: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Sedan 2014 har utsläppsintensiteten minskat med 23 procent, vilket beror på både minskade utsläpp (6 procent) och ett ökat förädlingsvärde (22 procent). Under 2024 har utsläppsintensiteten ökat med 4 procent jämfört med föregående år. Ökningen 2024 beror på att utsläppen ökat (5 procent) samtidigt som förädlingsvärdet ökat med 0,5 procent.

Tabell 3.7 Patent, varumärken och mönsterskydd

Antal

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Svenska patentansökningar i världen	24 447	26 353	25 181	26 412	26 702	26 110
Svenska varumärkesansökningar i världen	20 103	20 731	22 527	26 408	22 788	20 814
Svenska mönsterskyddsansökningar i världen	3 120	3 631	3 167	3 514	3 323	2 885
Summa	47 680	50 714	50 875	56 334	52 813	49 809

Anm.: Jämfört med tidigare års redovisningar har statistiken reviderats på grund av en annan beräkningsmetod.

Källa: Patent- och registreringsverket.

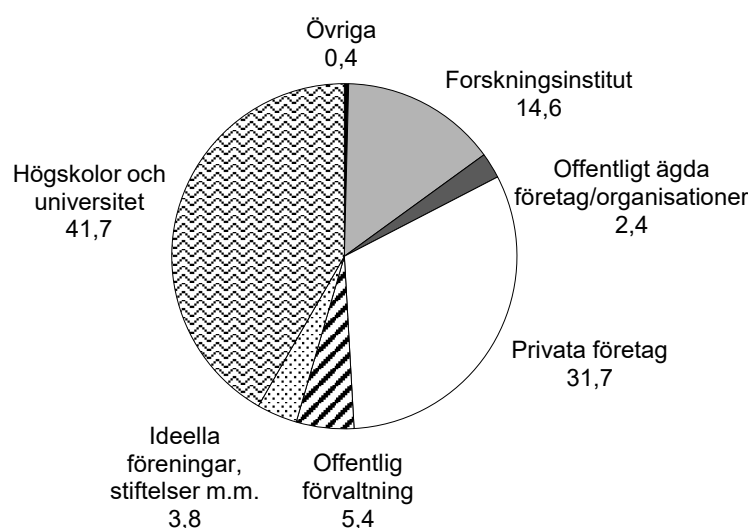
Patent och andra immateriella rättigheter är en indikator på förnyelsenivån i ekonomin. De svenska patentansökningarna i världen har minskat under 2023. Antalet varumärkesansökningar och mönsterskyddsansökningar har också minskat jämfört med 2022.

Stöd till forskning och innovation via Vinnova för ökad innovationsförmåga

Verket för innovationssystem (Vinnova) har i uppdrag att främja hållbar tillväxt genom finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling av effektiva innovationssystem. Detta sker genom insatser av olika karaktär som sammantaget stimulerar innovationssamarbeten mellan näringsliv, universitet och högskolor, forskningsinstitut, civilsamhälle och offentlig verksamhet.

Vinnovas finansiering fördelade sig 2024 på 3 556 projekt, vilket var ungefär lika många som 2023 och 2022.

Diagram 3.4 Fördelning av beviljade medel mellan olika aktörstyper 2024
Procent



Källa: Vinnovas årsredovisning 2024.

Under 2024 beviljades 46 procent av alla ansökningar där kvinnor är projektledare och 37 procent av alla ansökningar där män är projektledare. Totalen av beviljade ansökningar av Vinnova fördelade sig med 42 procent till kvinnor och 58 procent till män. Detta är en ökning av andelen beviljade projekt för kvinnor som projektledare med 2 procent jämfört med 2023, då det var 40 procent, och en motsvarande minskning för män.

År 2024 har en nioårsutvärdering av de strategiska innovationsprogrammen genomförts av SWECO. Denna gång har Drive Sweden, Re:Source, InfraSweden, Smart Built Environment och Medtech4Health analyserats. Enligt utvärderingen har systemeffekter uppnåtts då programmen etablerat långsiktiga samarbeten mellan aktörer, inklusive små och medelstora företag, offentliga organisationer, universitet och högskolor samt industri. Programmen har bidragit till ökad kompetens och kunskapsöverföring bland deltagande aktörer. Detta genom forskning, utbildningsprogram, nätverksbyggande och mentorskap. Programmen har också omfattat förbättring av regleringar och policyer, vilket underlättat implementering och kommersialisering av ny teknik. Andra uppnådda resultat är att programmen stimulerat deltagarna att utföra aktiviteter som annars inte hade blivit utförda, särskilt bland små och medelstora företag. Enligt utvärderingen bedöms programmen också ha stärkt deltagande organisationer och därmed även näringslivets utveckling och positionering på framtida marknader.

Under året har också det nationella programmet för proteinforskning, metodutveckling och produktion av biologiska läkemedel slutrapporterats. Programmet har finansierat 35 projekt och tre utvecklingscentrum. Några av de resultat som uppnåtts är publiceringen av 145 vetenskapliga artiklar. En fjärdedel av dessa är sampublicationer mellan akademi och näringsliv vilket är betydligt högre än genomsnittet i Sverige som är 8 procent. Tolv av projekten har lett till patent-ansökningar. Av dessa är en majoritet fokuserade på läkemedelsutveckling. Enligt slutrapporten är en styrka inom programmet inriktningen på finansiering av samverkansprojekt med fokus på större kunskapsspridning (publikationer) och innovationer (patent), då båda delarna behövs för att nya idéer ska testas vetenskapligt och utvecklas till produkter som kommer patienter till nytta.

Sedan 2015 har Vinnova regeringens uppdrag att ansvara för att lämna statligt stöd till inkubation. Under 2024 har 32 kvalitetsgranskade inkubatorer tilldelats 112 miljoner

kronor för att stödja inkubatorföretagen med affärsutvecklande tjänster inklusive verifieringstjänster. De inkubatorer som erhöll statligt excellensstöd utvärderade strax över 4 500 idéer under 2024. Utav dessa idéer var knappt 950 av affärsidéerna från akademin och ledde till 65 antagna idéer. Under 2024 antogs 83 deeptech-företag vilket motsvarar 29 procent av samtliga intagna företag. Största gruppen deeptech kommer från akademi (43 företag) följt av fristående innovatörer (22 företag) samt näringsliv (8 företag). Största andelen av antagna affärsidéer kom med stor marginal från fristående innovatörer, följt av idéer från akademi och näringsliv som låg på liknande nivå. Andelen utvärderade idéer med minst en kvinna var 40 procent under 2024 och under de senaste fem åren har affärsidéer med minst en kvinna som idégivare i högre utsträckning antagits.

Under 2024 attraherade 201 bolag som är anslutna till excellensinkubatorerna totalt nära 1 miljard kronor i ägarkapital, vilket är en sänkning ner till 2017 års nivå på att attrahera ägarkapital. Privat finansiering utgör 92 procent av totalt ägarkapital. Lån till inkubatorbolagen uppgick till 75 miljoner kronor vilket är en minskning med 10 miljoner kronor från 2023. 72 procent av lånen kommer från offentliga organisationer. Mest pengar attraherar Life Science-sektorn medan investeringsviljan inom kategorin miljö & energi har minskat från 222 miljoner kronor 2023 till 55 miljoner kronor 2024. Andelen kvinnor som styrelserepresentanter i inkubatorbolagen uppgick till 27 procent. Denna andel har kontinuerligt ökat från 15 procent sedan 2010. Inom inkubatorernas styrelser var andelen kvinnor 42 procent 2024 med 19 procent av styrelserna som hade en kvinnlig ordförande.

Insatser via forskningsinstitut

RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE) har det övergripande målet är att vara internationellt konkurrenskraftigt och verka för hållbar tillväxt i Sverige, samt främja offentlig sektors förnyelse och förmåga att bidra till lösningar på samhällets utmaningar tillsammans med näringslivet.

RISE har av regeringen för 2024 tilldelats drygt 864 miljoner kronor från anslaget 1:3 *Institutens strategiska kompetensmedel* för att användas till kompetensutveckling hos instituten, löpande verksamhetsutgifter samt omstruktureringsutgifter. RISE-gruppen utgörs av RISE-koncernen samt intresseföretaget Swerim AB. RISE-koncernen består av moderbolaget RISE Research Institutes of Sweden AB samt ett flertal helägda och delägda dotterbolag. I följande text benämns RISE-koncernen som RISE. En del av de strategiska kompetensmedlen tilldelas intressentbolaget Swerim AB enligt avtal mellan Swerim AB och RISE.

RISE har sex uppdragsmål som kommuniceras i ägaranvisningen och bolaget har 2024 nått samtliga mål:

Uppdragsmål från RISE ägaranvisningar

Uppdragsmål	Målnivå	Resultat 2024
Omsättning konkurrensutsatta forskningsmedel	Minst 30 %	37 %
Omsättning näringslivsintäkter från små och medelstora företag	30 %-40 %	32 %
Samverkan genom tvärvetenskapliga projekt	35 %-55 %	45 %
Utnyttjande av test- och demoanläggningar	60 %-80 %	63 %
Innovationsförmåga	Minst 78 %	78 %
Nöjdkundindex (NKI)	Minst 75 %	77 %

Källa: RISE Återrapportering strategiska kompetensmedel 2024.

Intäkterna till RISE kommer delvis från kunder i privat och offentlig sektor. Det är den största delen av bolagets intäkter, 2 222 miljoner kronor, utgörs av intäkter från kunder. År 2023 bestod intäkterna från den offentliga sektorn av knappt 7 procent och resterande kundintäkter från den privata sektorn. Dessa har ökat med 13,8 procent jämfört med 2023 och kundintäkternas andel av totala intäkterna har ökat till 51 procent från 46 procent 2023.

Utöver kundintäkter kommer intäkter från nationella finansiärer, EU-medel och strategiska kompetensmedel. Intäkter från nationella forskningsfinansiärer och stiftelser var 1 087 miljoner kronor, en minskning med 10,6 procent jämfört med 2023. Mätt som andel av totala intäkten minskade delen från nationella forskningsfinansiärer till 25 procent från 29 procent 2023. Ungefär hälften av minskningen beror på ändrade rapporteringsrutiner hos RISE. För RISE är Vinnova och Statens energimyndighet de största nationella finansiärerna och dessa två stod tillsammans för över 40 procent av intäkterna från nationell konkurrensutsatt forskningsfinansiering.

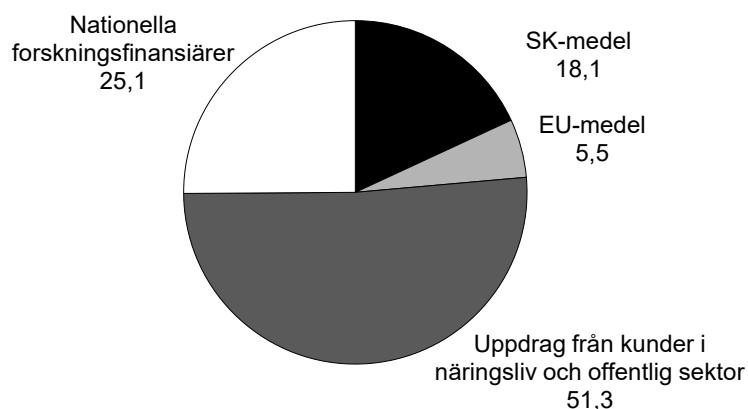
En central del i RISE uppdrag är stöd till små och medelstora företag som står för en del av RISE näringslivsintäkter. Huvudsakligt fokus är tjänster för test, verifiering, kvalitetssäkring, certifiering och kompetensomställning.

Andelen intäkter som bestod av EU-medel och från strategiska kompetensmedel var i stort sett oförändrad. Deltagandet i EU:s forskningsprogram är kärnan i RISE internationella samverkan. RISE ingår bland de största mottagarna av EU-medel i Sverige från Horisont Europa, särskilt inom pelare II, där fokus för industriellt deltagande ligger. Under 2024 var RISE aktivt i ca 200 unika EU-projekt, varav 20 som koordinator. Intäkten avseende EU-medel 2024 var för RISE 237 miljoner kronor motsvarande 5,5 procent av totala intäkten. RISE beviljandegrad i Horisont Europa för utlysningar under 2024 var 16 procent, vilket är en nedgång från tidigare. För de ansökningar som RISE koordinerar var beviljandegraden 19 procent. EU-projektens villkor innebär ofullständig kostnadstäckning och för att täcka den förlust som uppstår i samband med detta har RISE under 2024 använt 92,3 miljoner kronor av strategiska kompetensmedel.

RISE verksamhet består till ungefär lika stor del av uppdrag för kunder (51 procent) respektive bidragsfinansierad forskning och utveckling (49 procent). Denna balans är karaktäristisk för instituten, det är den grund som möjliggör rörlighet och överföring av know-how mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor inom ramen för institutens verksamhet.

Diagram 3.4 Fördelning av intäkter för RISE 2024

Procent



Källa: RISE Återrapportering strategiska kompetensmedel 2024.

Antalet anställda på RISE var vid 2024 års slut totalt 3 185 varav 58 procent män och 42 procent kvinnor. Omsättning av konkurrensutsatta forskningsmedel utgjorde 37 procent av RISE:s omsättning exklusive strategiska kompetensmedel 2024.

Under 2024 publicerade RISE totalt 975 publikationer. Samtliga finns i den nationella databasen Digitala Vetenskapliga Arkivet (DiVA). Av dessa har 747 publikationer, 595 artiklar och 152 konferensbidrag, genomgått granskning (peer review). Av RISE 747 referegranskade publikationer under 2024 publicerades 77 procent, som open access. RISE äger 188 aktiva patent, fördelade på 69 patentfamiljer.

Swerims intäkter 2024 uppgick till 380 miljoner kronor, vilket är en ökning med 44 miljoner kronor från föregående år. Kundintäkterna utgör 171 miljoner kronor av de totala intäkterna. Av dessa står kunder från näringsliv och offentlig sektor för 140 miljoner kronor och internationella kunder för 31 miljoner kronor. Detta innebär en ökning med 3,2 miljoner kronor respektive 26 miljoner kronor från föregående år. Andra intäkter är anslag och bidrag som utgör 209 miljoner kronor. Av dessa står nationella finansiärer för 70 miljoner kronor vilket är en minskning med 23 miljoner kronor från föregående år, EU-medel 96 miljoner kronor, vilket är en ökning med 34 miljoner kronor, samt strategiska kompetensmedel 43 miljoner kronor, en ökning med knappt 4 miljoner kronor jämfört med 2023.

Omställningsförmåga och stärkta förutsättningar för produktion

Förbättrade förutsättningar för industrins etableringar och expansioner

Regeringen har under 2025 fattat beslut om en ny industristrategi *Sveriges industristrategi – för en teknikledande och konkurrenskraftig industri i en ny omvärld*. Strategin tar avstamp i det förändrade omvärldsläget samt de sammanfallande behoven att möta både klimatförändringarna och en allt snabbare teknikutveckling för att upprätthålla en långsiktigt konkurrenskraftig och motståndskraftig industri i Sverige. Industrin behöver ha goda förutsättningar att öka sin innovationskraft, öka sin produktivitet och minska sin klimatpåverkan, för att kunna vara konkurrenskraftig samt reducera sina önskade strategiska beroenden. Där industrins investeringar görs idag läggs grunden för dess konkurrenskraft imorgon. Det ska bli enklare och mer attraktivt att på marknadsmässiga grunder etablera, bedriva och skala upp befintlig och framväxande industriell verksamhet i hela Sverige.

Regeringen beslutade under 2024 om att utse två industrisamordnare som leder ett grönt accelerationskontor (dir. 2024:57). Accelerationskontoret ska underlätta

industrins omställning och större företagsinvesteringar och ska öka tempot i Sveriges beslutsprocesser för att underlätta företagsinvesteringar som gör Sverige grönare och rikare. I detta inkluderas etableringar inom gruvklustret.

Regeringen fortsätter genomförandet av den samlade strategin för ny-industrialiseringen och samhällsomvandlingen i Norrbottens och Västerbottens län (KN2024/01434). Ett av strategins målområden är stärkta förutsättningar för kommunal kapacitet att hantera utvecklingen. Regeringen har därför beslutat om ett tilläggsdirektiv (KN2025/01212) till kommittén Accelerationskontor för att underlätta industrins omställning (KN2024:05) att analysera vilka incitament kommuner har att attrahera och ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner som är viktiga för svensk ekonomi, konkurrenskraft och klimatomställning.

Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden) har i uppdrag att förstärka koordinering av insatser för stora etableringar i fordonsindustrins gröna omställning. En bedömning från Business Sweden är att Sverige har rätt grundläggande möjligheter att klara industrins omställning och behålla konkurrensförmåga, men befinner sig i en hård internationell konkurrens och att det finns utmaningar som försvårar för industrins stora etablering och expansioner i Sverige.

Regeringen lanserade i november 2024 en uppdaterad nationell strategi för life science med nya målsättningar som uppmuntrar till kraftsamling på lokal, regional och nationell nivå – för excellens, stärkt konkurrenskraft och ökad patientnytta (KN2024/02228).

Under 2024 har Vinnova genomfört olika insatser för life science-sektorn. Bland annat publicerade Vinnova sin andra årliga kartläggning av de svenska life science-företagens utveckling. Rapporten omfattar bioteknik, diagnostik, medicinteknik, laboratorieteknik och läkemedel. I 2024-års rapport fanns även en fördjupning inom deeptech. Kännetecknande för deeptech-bolagen är att de ofta kombinerar flera olika teknologier för att utveckla sina deeptech-innovationer. Bland dessa teknologier ingår AI, syntetisk biologi, nanoteknologi och sensorteknologi, för att nämna några. Statistiken är en värdefull grund för fortsatta diskussioner om svensk life science hur området kan utvecklas.

Vinnova i har i samarbete CCRM Nordic (Center for Commercialisation of Regenerative Medicine) etablerat ett nationellt innovationskluster för kommersialisering, kompetensutveckling och produktionskapacitet för cellterapi och andra avancerade terapier för hela Sverige (KN2023/02557 och KN2025/00796). Innovationsklustret nyttiggör forskningsresultat från universitet och högskolor och hälso- och sjukvården, samt accelerera tillväxt av nya företag och ger kommersialiseringsstöd till små, medelstora och stora företag.

Innovationskluster kompletterar tidigare satsningar från regeringen och blir en hörnsten i ett hållbart och heltäckande system för utveckling, kommersialisering och implementering av avancerade terapier i Sverige.

Regeringen har genom olika satsningar agerat för att fortsatt stötta en grön och konkurrenskraftig omställning. Regeringen gör exempelvis kraftfulla batterisatsningar i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2024/25:60) som under en fyraårsperiod totalt beräknas omfatta 715 miljoner kronor. I energiforskningspropositionen (prop. 2024/25:72) lyfts också batterier som ett prioriterat område. Regeringen har också uppdragit åt Business Sweden, Länsstyrelsen i Västerbottens län och Tillväxtverket att i olika kapaciteter främja samverkan för att underlätta fortsatt batteriproduktion och omställning. Uppdragen om varsel finansieras inom utgiftsområde 19 Regional utveckling. För ytterligare insatser med anledning av Northvolts utmaningar, se utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.

En offensiv och ambitiös mineralnärning för ett starkare Sverige

En säker, trygg och hållbar mineral- och metallförsörjning för Sverige är viktig för samhällets utveckling, beredskap och funktion samt bidrar till att lyckas med klimatomställningen. Under året har den globala efterfrågan på många metaller och mineral ökat. Det gäller såväl basmetaller som kritiska metaller och mineral vilka bl.a. används i laddbara fordon, vindkraftverk och solpaneler. Sverige är EU:s största järnmalmsproducent med ca 89 procent av EU:s totala produktion. Under 2024 bröts 31,4 miljoner ton järnmalm i Sverige. Sverige står även för 46 procent av EU:s produktion av bly och för 45 procent av EU:s produktion av zink.

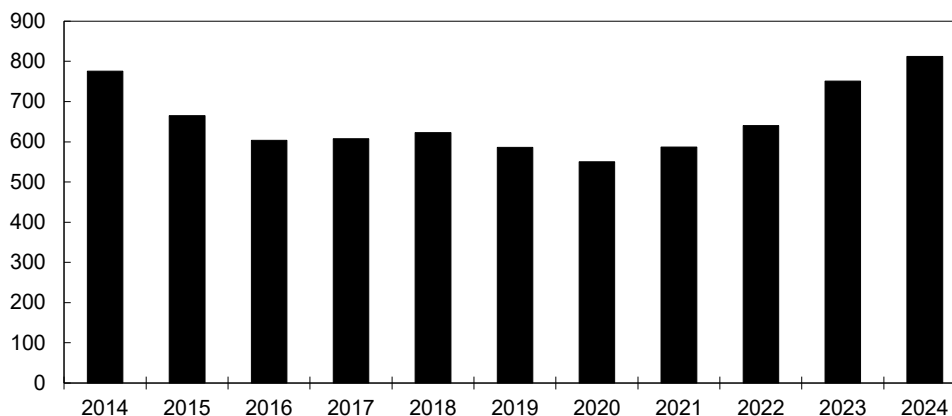
I dagsläget finns det 13 aktiva gruvor i Sverige. Under 2024 öppnade Sveriges första nya gruva på tio år i Fäbodtjärn utanför Vindelgransele i Lycksele kommun. Fyra nya bearbetningskoncessioner beviljades 2024, att jämföra med fem nya bearbetningskoncessioner 2023. Antalet nyöppnade gruvor har inte stått i relation till malmpotentialen. Den totala ytan för gällande undersökningstillstånd har ökat med 16 procent under 2024 (från 16 801 till 19 540 kvadratkilometer) och är strax under den samlade ytan 2010 som uppgick till drygt 20 000 kvadratkilometer.

Gruvbranschens sammanlagda omsättning under 2024 uppgick till ca 57 miljarder kronor (exklusive smältverk) och vid årets utgång uppskattas ca 8 847 personer (varav 2 088 kvinnor) varit anställda i gruvnäringen (inklusive underentreprenörer). År 2024 var 24 procent av arbetskraften vid gruvorna kvinnor. Inom tillverkningsindustrin var andelen kvinnor 26 procent.

Vid årsskiftet 2024/25 fanns 812 gällande undersökningstillstånd. Motsvarande siffra för årsskiftet 2023/24 var 751, se diagram 3.5.

Diagram 3.5 Antal gällande undersökningstillstånd 2014–2024

Antal



Källa: Bergsstatens register över undersökningstillstånd.

SGU har utökat sin kartläggningsverksamhet av malmpotentiella områden kraftigt och planerar även att utveckla karteringsmetodikerna genom att använda ny teknik.

Under 2024 pekade SGU ut sex nya riksintressen för värdefulla ämnen eller material enligt 3 kap. 7 § miljöbalken (att jämföra med ett riksintresse 2023).

Se även nedan det arbete som har gjorts med anledning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 av den 11 april 2024 om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial (förordningen om kritiska råmaterial).

EU-förordningar för stärkt konkurrenskraft

Regeringen har gett SGU och Tillväxtverket i uppdrag att vara behöriga myndigheter för att handlägga ärenden om erkännande av strategiska nettonollprojekt. Dessa projekt omfattas av kortare tidsfrister för tillståndsprövning och kan få råd vad gäller finansiering inom ramen för en arbetsgrupp på EU-nivå. Tillväxtverket har hittills utsett två strategiska nettonollprojekt. Regeringen har gett sex länsstyrelser i uppdrag att vara kontaktpunkt enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 av den 13 juni 2024 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik (förordningen om nettonollindustrin) och förordningen om kritiska råmaterial. Kontaktpunkten ska samordna och underlätta tillståndprocessen. Det är för tidigt att uttala sig om antalet hanterade ärenden och effekterna av kontaktpunkterna för verksamheterna som omfattas.

Förordningen om kritiska råmaterial trädde i kraft under våren 2024. Förordningens övergripande målsättning är att säkerställa EU:s tillgång till en säker och hållbar försörjning av kritiska råmaterial, och syftar till att stärka de olika stegen längs med hela värdekedjan. Förordningen har förutsättning att öka utvinningen, återvinningen och förädlingen inom EU, framför allt genom effektiviserade tillståndprocesser.

I budgetpropositionen för 2024 tillfördes SGU 70 miljoner kronor för att förstärka myndighetens kartläggning av malmpotentiella områden. I januari 2024 gav regeringen i uppdrag till SGU att under 2024–2026 förstärka sitt arbete med att kartlägga malmpotentiella områden och att inventera mineralfyndigheter, inklusive äldre gruvhål, där koncession inte längre gäller (se även under avsnittet En offensiv och ambitiös mineralnärings för ett starkare Sverige). Detta är ett steg i att genomföra förordningen om kritiska råmaterial. I en delrapportering av regeringsuppdraget redovisar SGU att myndigheten har utökat karteringen inom malmpotentiella områden och tagit fram en femårsplan (RR 2025:05).

I december 2024 gav regeringen i uppdrag till sex länsstyrelser att vara kontaktpunkt inom ramen för förordningen om kritiska råmaterial, vilket är ett steg i att genomföra förordningen (KN2024/02517). Den 25 mars 2025 utsåg Europeiska kommissionen 47 s.k. strategiska projekt inom ramen för förordningen, varav 5 är belägna i Sverige (Kommissionens beslut av den 25 mars 2025 om erkännande av vissa projekt som strategiska projekt under förordning (EU) 2024/1252). Dessa projekt kan vända sig till den länsstyrelse med uppdrag som kontaktpunkt inom vars område projektet är beläget för vägledning genom hela den nationella tillståndprocessen. Statusen som ett strategiskt projekt innebär även att det sätts en tidsgräns på hur lång tid som prövningen av en tillståndsansökan får ta inom ramen för nationell rätt.

Inför 2025 gav regeringen uppdrag till SGU och Tillväxtverket avseende olika delar av förordningen om kritiska råmaterial samt förstärkte myndigheternas verksamhet med anledning av detta.

Försörjningsberedskap

Förmågan i det civila försvaret behöver fortsatt stärkas och takten i utvecklingen behöver öka. Regeringen har därför sett över statliga myndigheters ansvar och utvecklat beredskapsstrukturen genom att besluta att även Tillväxtverket och SGU är beredskapsmyndigheter. Myndigheterna ingår i en ny sektor för industri, byggande och handel, tillsammans med Boverket. Genom beslutet har samhällets försörjningsberedskap och ekonomiska försvar stärkts.

3.3.3 Stärkt entreprenörskap för ett dynamiskt och diversifierat näringsliv

Bakom ökningen av antalet sysselsatta i näringslivet finns en underliggande dynamik. I många företag ökar antalet sysselsatta, samtidigt som sysselsättningen minskar i många företag. I genomsnitt ökar antalet sysselsatta från ett år till nästa i drygt 10 procent av de befintliga företagen. Det betyder att det vanligtvis är över 50 000 företag som årligen ökar antalet sysselsatta. År 2023 hade 51 300 företag en positiv sysselsättningsutveckling, vilket är en minskning jämfört med föregående år. År 2023 hade 51 000 företag en minskande sysselsättning, att jämföra med 46 000 företag 2022.

Snabbväxande företag har betydelse för skapandet av nya arbetstillfällen, vilket har bidragit till att dessa företag har fått stor uppmärksamhet under de senaste åren. Andelen snabbväxande företag belyser också det handlingsutrymme som finns för entreprenörskap, att kunna växa och utnyttja framgångsrika affärsidéer. Här definieras ett snabbväxande företag som ett företag som har haft en genomsnittlig sysselsättningsstillväxt på minst 20 procent per år under tre år i följd. Under 2023 var andelen snabbväxande företag 2,4 företag per 1 000 existerande företag, vilket är en minskning jämfört med föregående år. En annan viktig del i sysselsättningsdynamiken är skapandet av nya företag och att företag som inte klarar konkurrensen läggs ned. Indikatorn nystartade företag är känslig för påverkan av en stark konjunktur då arbetskraftsbehovet är stort. Antalet nystartade företag har ökat trendmässigt över en längre tidsperiod. Antalet nystartade företag var under flera år omkring 67 000 företag per år, men under 2020 och 2021 ökade antalet nystartade företag relativt mycket för att sedan minska under 2022 och 2023. Under 2024 ökade antalet nystartade företag relativt mycket. Under 2024 leddes 33 procent av de nystartade företagen av kvinnor och 67 procent av män. Under perioden efter pandemin har samtidigt antalet konkurser ökat i Sverige. 2024 gick totalt 21 procent fler företag i konkurs jämfört med 2023. Även antalet anställda som berörs av en konkurs visade en ökning med 30 procent under 2024 jämfört med 2023. Under inledningen av 2025 har antalet konkurser minskat något. Konkurserna t.o.m. april i år har minskat med 2 procent. Dock har antalet berörda anställda ökat med 27 procent jämfört med motsvarande period 2024. Det saknas konsuppdelat statistik för konkurser.

Tabell 3.8 Dynamik i näringslivet

Antal

	2020	2021	2022	2023	2024
Företag med positiv sysselsättningsutveckling relativt föregående år	48 900	55 300	55 700	51 300	i.u.
Snabbväxande företag per 1 000 existerande	2,2	2,5	2,5	2,4	i.u.
Nystartade företag	73 700	78 700	73 200	65 100	70 600

Källa: Statistiska centralbyrån, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser samt egna beräkningar.

För att belysa näringslivets mångfald används uppgifter om andelen företag som har en operativ verksamhetsledare som är kvinna respektive man eller en operativ verksamhetsledare som är kvinna respektive man och född i ett annat land.

Tabell 3.9 Mångfald bland operativa verksamhetsledare i näringslivet

Procent

	2020	2021	2022	2023
Andel företag med en kvinna som operativ verksamhetsledare	28,3	28,4	28,5	28,7
Andel företag med en man som operativ verksamhetsledare	71,7	71,6	71,5	71,3
Andel företag med en utrikes född operativ verksamhetsledare	18,0	18,6	19,1	19,6
Andelen utrikes födda av de kvinnor som är operativa verksamhetsledare	19,2	19,8	20,3	20,7
Andelen utrikes födda av de män som är operativa verksamhetsledare	17,5	18,1	18,7	19,1

Anm.: Operativa verksamhetsledare är en reviderad version av statistiken om operativa företagsledare som använts tidigare år.

Källa: Statistiska centralbyrån.

Andelen utrikes födda som är operativa verksamhetsledare har ökat under perioden 2020–2023, såväl bland kvinnor som män. Andelen företag med en kvinna som operativ verksamhetsledare har också ökat under samma period.

Information och rådgivning

Webbplatsen verksamt.se tillhandahåller information och tjänster till blivande och etablerade företagare och är ett viktigt verktyg i arbetet med att förenkla för företag. Utöver generell information om att starta och driva företag tillhandahåller verksamt.se även information med utgångspunkt från omvärldsläget. Under 2024 och 2025 tillhandahålls information om bl.a. amerikanska tullar, information kring ägar- och generationsskiften och uppdaterade SNI-koder. I en årlig enkätundersökning angav 95 procent av svarande män och 94 procent av svarande kvinnor att verksamt.se helt eller delvis gör det enklare att starta och driva företag.

Antalet personer som loggade in på Mina sidor under 2024 var ca 559 000, vilket är i linje med 2023 års siffror. Av de som loggade in på verksamt.se under 2024 var 66 procent män och 34 procent kvinnor. Under 2024 deltog 6 570 personer (5 295 personer år 2023) i verksamt.se live, en serie webinarier som ska ge lättillgänglig information om att bl.a. starta företag, anställa samt handel med utlandet. Av de som deltog var 69 procent kvinnor och 31 procent män. Verksamt.se:s nyhetsbrev uppgår nu till över 30 000 prenumeranter under 2024 och blir en allt viktigare kanal för att nå ut både brett och riktat med information, speciellt vid kris och samhällsstörande insatser.

I februari 2024 levererades nya verksamt.se med en ny teknisk infrastruktur, ny förbättrad innehållsstruktur och flera nya tjänster, såsom Skatteverkets registreringstjänster. Under året lanserades den första AI-baserade tjänsten på verksamt.se i form av tjänsten *hjälp att söka företagsnamn* som tillhandahålls av Bolagsverket.

I januari 2025 lanserades en tjänst som möjliggör för företagaren att välja relevant bransch och den kommun företaget ska vara verksam i samt få en lista med alla tillstånd och andra förfaranden som kan påverka företagets etablering. Företagen blir också guidade till att själva bedöma om de är tillstånds- eller anmälningspliktiga samt får direktkontakt till rätt myndighet. Den första versionen av tjänsten innehåller ett 50-tal branscher inom primärproduktion och täkter.

Ungas entreprenörskap

Under 2024 avsattes 18 miljoner kronor från anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* till entreprenörskap bland unga. Medlen har använts till finansiering av insatser och aktörer som stöttar entreprenörskap bland unga i grund- och gymnasieskola (via Statens skolverk) och vid universitet och högskolor (via Tillväxtverket) men också för strukturpåverkande arbete. Inom Ung Företagsamhets (UF) verksamhet i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan drevs det under läsåret 2024/25 12 861 UF-företag av totalt 40 892 elever av vilka 45 procent var kvinnor och 55 procent män. Detta var en ökning av antalet UF-företag jämfört med läsåret 2023/24 då det drevs 12 396 UF-företag av totalt 38 824 elever av vilka 45 procent var kvinnor och 55 procent var män.

På högskolenivå har Drivhuset Norden (Ekonomiska föreningen Drivhuset Norden) finansierats med 4,5 miljoner kronor för verksamheten 2024. Drivhuset rapporterade in 872 startade företag och att 2 772 personer fått individuell vägledning i entreprenörskap och företagande. I Drivhusets verksamhet deltog 52 procent kvinnor och 48 procent män. Målet var en jämn könsfördelning om 50/50.

Turism och besöksnäring

Turismstatistik och stärkt kunskapsutveckling

Tillväxtverket ansvarar för kunskaps- och kvalitetsutveckling samt samverkan och samordning inom turism. Genom en ändring i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken är Tillväxtverket sedan den 1 januari 2025 ansvarig myndighet för turismstatistiken.

Den totala turismkonsumtionen i Sverige uppgick till 386 miljarder kronor 2023. Det är en ökning med 2 procent jämfört med turismkonsumtionen 2022. Svenskars turismkonsumtion i Sverige var den största delen, 270 miljarder kronor. Utländska besökares turismkonsumtion uppgick till 116 miljarder kronor 2023. Det är en ökning med 5 procent jämfört med 2022 och 22 miljarder kronor mer än utländska turister spenderade i Sverige 2019.

Turismens bidrag till den svenska samhällsekonomin (mätt som andel i relation till BNP) var 2,6 procent 2023. Det är något lägre än andelen 2019 då turismens bidrag uppgick till 2,9 procent av Sveriges BNP.

Utgångspunkten för produktion av kunskapsunderlag om turism görs inom ramen för myndighetens samverkande och samordnande roll i plattformarna Myndighetsgruppen för turism och besöksnäring samt Smartare tillsammans där även destinationsperspektivet på regional och lokal nivå tillvaratas. Under 2025 producerades bl.a. en fördjupad studie om beteendeförändringar för hållbart turistresande samt en vägledning för klimatanpassning av vandringsleder. Myndigheten har tillsammans med Visit Sweden tagit fram en AI-driven omvärldsanalys och framtidsspaning för turism och besöksnäring.

Ökad internationell marknadsföring

Visit Swedens verksamhet syftar till att marknadsföra Sverige som turistland och öka Sveriges attraktions- och konkurrenskraft som resmål. Under 2024–2025 har Visit Swedens arbete fokuserat på att öka effekten av genomförda marknadsföringsinsatser. Arbetet har även bidragit till att stärka Sverige bilden internationellt. År 2024 var det sammanlagda PR-värdet för bolagets marknadsföringsinsatser 5,64 miljarder kronor, en ökning med 122 procent jämfört med 2023. PR-värdet är en beräkning av vad publiciteten hade kostat om den hade bestått av köpt annonsutrymme och är en del av det värde som skapas genom bolagets verksamhet. Visit Sweden hade över 7 miljoner

unika besökare på visitsweden.com och organiserade 252 internationella pressresor till Sverige vilket resulterade i 6 665 publiceringar om Sverige. Utöver effekten för svensk turismnäring bidrar detta till att skapa intresse och förtroende för Sverige och att stärka Sverige-bilden med faktabaserad information. Bolaget har också arrangerat drygt 3 700 affärsmöten mellan svensk besöksnäring och internationella researrangörer. Visit Swedens kunskapsbank spelar en stor roll för besöksnäringens aktörer. 2024 uppgick antalet unika besökare till närmare 81 700.

Visit Sweden är en aktiv part i Team Sweden-arbetet och ansvarar för administration och finansiering av Sveriges officiella bildbank, Image Bank Sweden. För att öka Sveriges synlighet på den globala arenan och främja långsiktigt positiva effekter på såväl diplomatiska som affärsmässiga relationer har Visit Sweden under 2024 deltagit i ett tiotal både inkommande och utgående delegationer. Genom samarbete med svenska utlandsmyndigheter har bolaget också verkat för att öka intresset för Sverige som resmål.

Analysverksamhet inom den statliga förvaltningen

Utredningen om en översyn av mindre myndigheters uppgifter och organisering har i betänkandet En effektivare organisering av mindre myndigheter – analys och förslag (SOU 2025:13) bl.a. föreslagit att en ny samlad analys och utvärderingsmyndighet bildas genom att Trafikanalys uppgifter överförs och inordnas i Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys). Förslaget har remitterats (Fi2025/00348). (Se även utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, avsnitt 4.3).

3.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Ramvillkor och väl fungerande marknader som stärker företags konkurrenskraft

Under 2024 har kapitalförsörjningen till svenska företag minskat. Utlåningen till icke-finansiella företag i Sverige har minskat marginellt, medan riskkapitalinvesteringarna mer än halverats. Andelen företag som anger att de har svårigheter att hitta efterfrågad arbetskraft har fortsatt att minska under 2024. Sammantaget bedöms detta vara en blandad utveckling för de utvalda indikatorerna för delmålet jämfört med föregående år.

Stärkta förutsättningar för innovation och förnyelse

Det svenska näringslivets innovationsförmåga och förnyelse bedöms som fortsatt god. Företagens utgifter för forskning och utveckling har ökat under senare år. För näringslivets gröna omställning visar indikatorn att utsläppen under 2024 ökat mer än förädlingsvärdet, därmed har näringslivets utsläppsintensitet ökat under 2024. Statistiken över de immateriella tillgångarna visar en nedgång under 2023. Sammantaget bedöms indikatorerna för det svenska näringslivets innovations- och förnyelseförmåga visa på en blandad utveckling jämfört med föregående år.

Stärkt entreprenörskap för ett dynamiskt och diversifierat näringsliv

Under 2024 har antalet nystartade företag ökat relativt mycket jämfört med 2023. Indikatorerna för företag med positiv sysselsättningsutveckling och snabbväxande företag visar dock på en minskning. Mångfalden bland operativa verksamhetsledare har ökat under året. Sammantaget bedöms indikatorerna för delmålet visa på en positiv utveckling jämfört med föregående år.

Uppfyllelse av det näringspolitiska målet 2024

2024 har inneburit en relativt positiv utveckling för den svenska konkurrenskraften. Året har till del fortsatt att präglats av en hög inflation, det osäkra omvärldsläget och de effekter detta inneburit för näringslivet. Samtidigt har arbetskraftskostnaderna minskat jämfört med omvärlden och de svenska företagens utveckling på exportmarknaderna har varit stabil. Näringslivets utgifter för egen FoU har ökat, dock visar preliminära siffror för 2024 på en minskning. Arbetsproduktiviteten i näringslivet har förbättrats. Samtidigt har antalet konkurser uppvisat höga nivåer och kapitalförsörjningen har minskat. Sammantaget bedöms indikatorerna visa på en blandad utveckling jämfört med föregående år. Regeringen bedömer att de insatser som genomförts inom delmålen ramvillkor, innovation och entreprenörskap har bidragit till att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag.

3.5 Förvaltningen av bolag med statligt ägande

Varje år ska regeringen lämna en redogörelse för bolag med statligt ägande (prop. 1980/81:22, bet. 1980/81:NU29, rskr. 1980/81:147). I juni 2025 överlämnade regeringen skrivelsen 2025 års redogörelse för företag med statligt ägande (skr. 2024/25:140) till riksdagen.

3.5.1 En effektivare bolagsförvaltning

I linje med den ambition som regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2025 genomför regeringen en översyn av den statliga bolagsportföljen i syfte att öka effektiviteten, exempelvis genom att genomföra sammanslagningar av företag (prop. 2024/25:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.2). Vidare uttalade regeringen att det är av vikt för effektivitet och öppenhet att statens skäl för ägande av bolag är tydligt. Regeringen avser därför fortsatt att se över om skälen för ägande i vissa fall kan tydliggöras och överväga försäljningar i de fall skälen för ägande är svaga.

3.5.2 Försäljningar av bolag med statligt ägande

Aktiebolaget Svensk Bilprovning

Aktiebolaget Svensk Bilprovning (Bilprovningen) bildades 1963 till följd av ett riksdagsbeslut om införandet av allmän periodisk fordonskontroll, säkerhetsinspektion. Den 1 juli 2010 avreglerades den svenska marknaden för fordonsbesiktning. För att kunna verka på fullt marknadsmässiga villkor på en omreglerad marknad för fordonsbesiktning minskades statens ägande i bolaget under 2012 och 2013, då bolagisering och försäljning av ca 60 procent av besiktningstationerna genomfördes. Staten kvarstod därefter som ensam ägare till Bilprovningen. Regeringen har sedan december 2009 haft riksdagens bemyndigande att avyttra statens aktier i Bilprovningen (prop. 2009/10:54, bet. 2009/10:NU10, rskr. 2009/10:162).

Regeringen beslutade den 14 november 2024 att sälja samtliga aktier i Bilprovningen till TÜV Rheinland AG genom köparens dotterbolag TÜV International GmbH – Unternehmensgruppe TÜV Rheinland. Aktieöverlåtelseavtalet undertecknades den 15 november 2024 och köparen tillträdde aktierna den 11 december 2024. Försäljningsintäkten för aktierna efter avdrag för försäljningskostnader uppgick till 1 172 miljoner kronor.

I försäljningsprocessen anlätade Regeringskansliet en finansiell och en legal rådgivare samt en ekonomisk rådgivare. Mot bakgrund av den finansiella rådgivarens värdering av Bilprovningen bedömdes det inkomna slutbudet från TÜV Rheinland AG vara affärsmässigt.

Lernia AB

Lernia AB (Lernia) bildades 1993 genom ombildningen av AMU-gruppen till aktiebolag. Bolagets verksamhet har genom åren utvecklats från utbildningsverksamhet till bemanning och rekrytering. Under de första nio månaderna 2024 utgjordes ca 90 procent av Lernias nettoomsättning av tjänster inom bemanning och rekrytering. Lernia beslutade under det tredje kvartalet 2024 att lägga ner huvuddelen av den kvarvarande utbildningsverksamheten på grund av bristande lönsamhet. Regeringen har sedan december 2012 haft riksdagens bemyndigande att avyttra statens aktier i Lernia (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:NU1, rskr. 2012/13:103).

Regeringen beslutade den 30 januari 2025 att sälja samtliga aktier i Lernia till Aurelius genom köparens dotterbolag AURELIUS Investment Lux Fourteen SARL. Aktieöverlåtelseavtalet undertecknades den 31 januari 2025 och köparen tillträdde aktierna den 28 mars 2025. Försäljningsintäkten för aktierna efter avdrag för försäljningskostnader uppgick till 109 miljoner kronor.

I försäljningsprocessen anlitate Regeringskansliet en finansiell och en legal rådgivare samt en ekonomisk rådgivare. Mot bakgrund av den finansiella rådgivarens värdering av Lernia bedömdes det inkomna slutbudet från Aurelius vara affärsmässigt.

3.6 Politikens inriktning

Trots en orolig omvärld står sig den svenska konkurrenskraften förhållandevis väl. De svenska företagens utveckling på exportmarknaderna har varit stabil, arbetsproduktiviteten i näringslivet har förbättrats och arbetskraftskostnaderna har minskat jämfört med i omvärlden. Samtidigt har antalet konkurser legat på höga nivåer och kapitalförsörjningen har minskat. Åren 2024 och 2025 har präglats av fortsatt hög inflation och geopolitisk instabilitet, vilket lett till osäkerhet och stora effekter som behöver hanteras av näringslivet. För en fortsatt stärkt konkurrenskraft är det viktigt att investeringsviljan bibehålls hos svenska företag liksom att fortsatt utveckla ramvillkor som bättre möter samtidens utmaningar. Ett gott företagsklimat är en grundförutsättning för fler svenska jobb och ekonomisk tillväxt. Genom enklare regler, snabbare tillståndprocesser och bättre kompetensförsörjning rivs hinder för tillväxt och företagens möjligheter att fokusera på sin kärnverksamhet stärks. För ökad produktivitet krävs även välfungerande marknader med god konkurrens.

Svensk industri står inför många förändringar samtidigt. Klimatförändringar och en accelererande teknikutveckling ställer höga krav på en allt snabbare förnyelse och omställning liksom på ökad motståndskraft. Regeringen har tagit fram en strategi som stakar ut vägen mot goda förutsättningar för en växande teknikledande och fossilfri industri som ökar Sveriges konkurrenskraft och motståndskraft.

Enklare företagande och innovation för ett konkurrenskraftigt näringsliv

En grundförutsättning för ökad tillväxt är goda villkor för Sveriges företagare. Det svenska näringslivet är dessutom motorn i klimatomställningen och ska ges förutsättningar för att vara ledande i omställningen. Regeringen rensar upp i komplicerade regelverk för att göra det enklare att driva företag. Därför föreslår regeringen bland annat ett flertal åtgärder för att förenkla och snabba på olika tillståndprocesser, minska den administrativa bördan för företag och främja innovation och regelförenkling. Regeringen driver också en aktiv förenklingsagenda på EU-nivå och har överlämnat 63 konkreta förenklingsförslag till EU-kommissionen för att minska regelbördan och stärka europeiska företags konkurrenskraft, vilket omfattar förenklingar inom miljö-, klimat- och energiområdet, budget, arbetsmarknad och

digitalisering. Åtgärderna syftar till att skapa ett bättre företagsklimat i hela Sverige och stärka resiliensen hos det svenska näringslivet i en orolig tid.

Insatser för bland annat samordning av myndighetskontakter för företag och ökad digitalisering på myndigheter bidrar till ett enklare företagande. Tillväxtverket ska genomföra ett regelförenklingsarbete för företag som är verksamma i dagligvaruhandeln. En annan åtgärd för att förenkla företags vardag är medel för en digital identitetsplånbok för organisationer. Dessa satsningar är viktiga delar av regeringens förenklingspolitik.

Miljötillståndsprovningen behöver bli mer flexibel, effektiv och förutsebar. Det är nödvändigt för att främja konkurrenskraft och omställningen till fossilfria industriella processer. Svensk industri ska kunna genomföra investeringar och hantera klimatomställningens utmaningar på ett effektivt sätt. Regeringen arbetar därför vidare med att stärka miljöprovningsprocessen och regeringen avser exempelvis att bilda en ny myndighet för miljöprovning. Regeringen föreslår att resurser tillförs för att öka kapaciteten i provningarna. Detta beskrivs närmare under avsnitt 3.22, utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur. Regeringen föreslår en satsning som ger företag samlad information om olika administrativa processer online. Satsningen avser även att underlätta för företag som vill ansöka om status som strategiskt nettonollprojekt, vilket gör det enklare att snabbt och med högre förutsebarhet få tillstånd för tillståndspliktiga verksamheter. Därutöver erbjuds företagen en kontaktpunkt hos länsstyrelserna för att underlätta och samordna olika tillståndsprocesser.

Regelförenkling och regelundantag är viktigt för att främja innovation inom ny och framväxande teknik. Regeringen initierar därför en satsning som underlättar för företag som vill utveckla och testa bland annat ny nettonollteknik med regelundantag, i syfte att möjliggöra regelförenklingar. Därtill föreslår regeringen förstärkningar till bl.a. Tillväxtverket, Sveriges geologiska undersökning, Naturvårdsverket och länsstyrelserna för att i högre grad både förenkla och snabba på tillståndsprocesser i syfte att stärka näringslivets möjligheter att växa. I förslaget ingår bl.a. genomförandet av EU-förordningarna om kritiska råmaterial, nettonollindustrin, halvledare och STEP-förordningen¹ samt påverkansarbete inom EU för att värna svenska intressen.

Regeringen fortsätter att vidta åtgärder för att öka effektiviteten i den offentligt finansierade verksamheten. Statsförvaltningen behöver bli mer ändamålsenligt organiserad och antalet myndigheter bör minska (se utg.omr. 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, avsnitt 4.5 och Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.1). Regeringen bedömer att Bokföringsnämndens uppgifter ska överföras till och inordnas i Revisorsinspektionen. Införlivandet av Bokföringsnämndens uppgifter i Revisorsinspektionen kommer att bidra till en mer samlad och effektiv struktur för redovisningsfrågor och revision. Organisationsförändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2027.

I betänkandet En effektivare organisering av mindre myndigheter – analys och förslag (SOU 2025:13) finns förslag på organisationsförändringar. Regeringen anser att det finns fördelar med en samlad analys- och utvärderingsmyndighet med ansvar för tillväxt och infrastruktur. Syftet är att nå en mer effektiv och samordnad

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 av den 11 april 2024 om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial och om ändring av förordningarna (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 och (EU) 2019/1020, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik och om ändring av förordning (EU) 2018/1724, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1781 av den 13 september 2023 om en ram med åtgärder för att stärka Europas halvledarekosystem och om ändring av förordning (EU) 2021/694 (förordning om halvledare) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 av den 29 februari 2024 om inrättande av den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP), och om ändring av direktiv 2003/87/EG och förordningarna (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 och (EU) 2021/241 (EUT L, 2024/795, 29.2.2024).

analysverksamhet inom den statliga förvaltningen. Regeringen avser därför att överföra och inordna Trafikanalys samtliga uppgifter i Tillväxtanalys samt att avveckla Trafikanalys. Organisationsförändringen ska träda i kraft den 1 januari 2027.

Vidare avser regeringen att pröva överlapp och möjliga synergier mellan verksamhet vid Svenska institutet och Visit Sweden samt pröva hur Svenska institutets verksamhet kan inordnas i Visit Sweden.

Bättre förutsättningar för entreprenörskap och företagande

I Sverige ska det vara enkelt och lönsamt att starta, driva och utveckla företag. Små och växande företag är viktiga för svensk ekonomi. Förenkling inklusive regelförenkling är fortsatt högt prioriterat av regeringen. Regeringen genomför därför många förenklingsåtgärder på regional, nationell och EU-nivå. Redan under EU-ordförandeskapet 2023 drev regeringen en ambitiös förenklingslinje och Sverige fortsätter vara en drivande kraft i EU för förenkling.

Regeringen föreslår ett långsiktigt tillskott för förvaltning och utveckling av webbplatsen verksamt.se som ger samlad myndighetsinformation och tjänster för den som ska starta eller driver företag. På verksamt.se finns en guidning för företag inom vissa branscher för att få tillstånd, göra anmälningar, få godkännanden samt för andra förfaranden. Regeringen föreslår en förstärkning av arbetet med denna digitala tjänst för att utveckla den till en fullständig branschanpassad guidning för företag. Genom att utöka tjänsten till samtliga Sveriges drygt 800 branscher beräknas tidsbesparingar kunna göras motsvarande 250 miljoner kronor årligen för företag och inom offentlig sektor. Regeringen föreslår också att Tillväxtverket tilldelas medel för att se över förutsättningarna för myndigheter att publicera sina handläggningstider på verksamt.se. Vidare ska Bolagsverket utveckla en tjänst för digital inlämning av årsredovisningar, vilket även kan få betydelse för att motverka oegentligheter och bidra till brottsbekämpning.

Regeringen stödjer kvinnor och män som är nyföretagare, unga företagare, entreprenörer och småföretagare. Förutsättningarna för kvinnor att driva och utveckla företag ska förbättras. Regeringen fortsätter det arbete som påbörjades 2024 för att stärka kvinnors ställning som företagare, vilket bidrar till ökade investeringar i svenska företag och stärker Sveriges konkurrenskraft. Satsningen har även positiv påverkan på den ekonomiska jämställdheten. Tillväxtverket har pekat på vikten av offentliga insatser som binder samman olika politikområden. Regeringens förväntan är att det uppdrag till Tillväxtverket som pågår under 2026 för att främja kvinnors företagande genom insatser som rör upphandlingsfrågor, finansieringsfrågor, statistik och insatser riktade till att främja ungas entreprenörskap ytterligare kommer bidra till detta. Ungas entreprenörskap är centralt för framtidens företagande och regeringen föreslår därför en satsning på ungas företagande efter gymnasiet.

Främjandet av en effektiv konkurrens är grundläggande för ökad produktivitet, långsiktigt konkurrenskraftiga företag och rimliga priser för hushållen. En del i detta arbete är att motverka att privata aktörer drabbas av osund konkurrens från offentliga aktörer. Regeringen avser därför att lämna förslag för att göra reglerna om offentlig säljverksamhet mer ändamålsenliga. En annan del i arbetet är att förhindra företagskoncentrationer som skulle kunna skada konkurrensen. Regeringen avser därför att föreslå förbättringar av Konkurrensverkets möjlighet att pröva koncentrationer som kan hämma konkurrensen på små och lokala marknader. Regeringen avser även att införa en informationsplikt för företag om företagskoncentrationer som idag inte omfattas av anmälningsplikt. Slutligen avser regeringen att införa ett nytt verktyg som gör det möjligt för Konkurrensverket att besluta om

konkurrensfrämjande åtgärder avseende marknadens funktionssätt och föreslår därför att Konkurrensverket tillförs medel för detta.

Regeringen fortsätter arbetet med att öka effektiviteten och ändamålsenligheten i statens finansiering till företag och företagande. Under 2024 har fem myndigheter fått i uppdrag att tillsammans utveckla och införa en myndighetsgemensam metod för informationsutbyte och datadelning (KN2024/01748). Det övergripande syftet är att skapa bättre överblick och förutsättningar att utvärdera statliga insatserns effekter för att på så sätt uppnå en mer effektiv styrning av statens samlade insatser.

Ekonomisk säkerhet och strategisk teknik

Svenska företag behöver ges förutsättningar att öka sin innovationstakt och visa ledarskap inom utveckling och användning av ny teknik, för att värna långsiktig konkurrenskraft och ekonomisk säkerhet.

Utveckling och användning av AI är av betydelse för innovation och produktivitet. Regeringen föreslår en satsning för att främja näringslivets och samhällets AI-innovation och tillgång till beräkningskraft för AI genom tillskott av medel till Vinnova och Vetenskapsrådet för att medfinansiera den svenska AI-fabriken. Finansieringen via Vinnova avser stöd till näringslivets nyttjande av AI-beräkningskapacitet för att främja innovation hos bl.a. start-up-företag och små och medelstora företag.

Sveriges förmåga att hantera immateriella rättigheter och tillgångar samt att få bättre utväxling på de investeringar som görs i forskning och innovation är av stor vikt för landets konkurrenskraft. Regeringen arbetar med ett samlat grepp om de immaterialrättsliga frågorna. Mycket av den kunskap som utvecklas är skyddsvärd och eftertraktad av andra länder och aktörer utanför Sverige. Regeringen föreslår ökade medel till Patent- och registreringsverket och Vinnova för kunskapshöjande insatser om immateriella tillgångar.

Det försämrade säkerhetsläget och möjligheten till ökade affärer för svenska teknikföretag föranleder initiativ för civil-militära synergier och försvarsinnovation. Regeringen föreslår därför att en försvarsinnovationsenhet etableras, där Vinnova och flera försvarsmyndigheter ingår.

Stärkt civil beredskap och brottsförebyggande åtgärder

Regeringen har beslutat att utveckla myndighetsstrukturen för civilt försvar och beredskap genom att tillsätta en ny beredskapssektor för industri, byggande och handel. Syftet är att stärka samhällets motståndskraft och försörjningsberedskap i form av ytterligare beredskapsmyndigheter med bl.a. Tillväxtverket och Sveriges geologiska undersökning (SGU). Inriktningen framgent är att myndigheterna ska bidra aktivt till försörjningen av kritiska varor och tjänster för samhällsviktig verksamhet inom bl.a. industrin. Tillväxtverket samarbetar bland annat med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) för att främja företags förmåga till produktionsomställning, vilket är ett tydligt exempel på en beredskapsåtgärd som kan användas både vid kris och under höjd beredskap.

Det ska inte vara möjligt att försörja sig som kriminell. Företag ska skapa jobb och tillväxt, inte användas systematiskt för att begå brott vilket är vanligt i den organiserade brottsligheten. Regeringen har därför överlämnat en proposition (prop. 2024/25:201) till riksdagen med förslag om kraftfullare regler för att stoppa denna utveckling. Enligt regeringens förslag ska personer som har gjort sig skyldiga till organiserad eller systematisk brottslighet kunna förbjudas att bedriva näringsverksamhet. Näringsförbud ska kunna meddelas även om personen inte hade

anknytning till någon näringsverksamhet vid brottstillfället. De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Regeringen förstärker även arbetet mot penningtvätt genom att tilldela Bolagsverket medel för att utveckla registret över verkliga huvudmän.

För att motverka att företag används som brottsverktyg föreslår regeringen att Bolagsverkets brottsförebyggande arbete förstärks. Satsningen finansieras via ett ökat bemyndigande till Bolagsverket att använda inkomsterna från de förseningsavgifter som myndigheten tar ut av företag som inte lämnar in sin årsredovisning i tid. För att motverka att företag används som brottsverktyg tillförs medel för att förenkla processen att avveckla företag genom utveckling av verksamt.se.

Styrkeområden i industriomställningen och i ett förändrat geopolitiskt läge

Svensk industri behöver goda förutsättningar för att ta en ledande roll i utvecklingen av energieffektiv, grön och cirkulär produktion.

Regeringen ser potential i att bilda ett public-private partnership, där flera stora industriföretag, både inom läkemedels- och fordonsindustrin, har visat starkt intresse. Ett sådant initiativ har stor potential att locka innovativa bolag inom grön omställning och tillverkning till Sverige, och därigenom attrahera investeringar, etableringar och möjliggöra för export av svenska lösningar. Ett public-private partnership kan också positionera Sverige för eventuella insatser inom CID och STEP m.fl. EU-initiativ och för att hämta hem EU-finansiering.

Fordonsindustrin är central för klimatomställningen och för svensk och europeisk ekonomi, sysselsättning och konkurrenskraft. Branschens långsiktiga konkurrenskraft i en allt hårdare global konkurrens behöver stärkas, vilket även EU-kommissionen tydligt signalerar i sin handlingsplan för Europas fordonsindustri. Den gröna omställning som fordonsindustrin står inför är omfattande, storskalig, av komplex karaktär och behöver ske i snabb takt. Elektrifieringen spelar här en viktig roll och batteriförsörjningen är avgörande för att genomföra omställningen. Därtill ökar det osäkra geopolitiska läget behovet av stärkt resiliens.

Det statliga kreditgarantiprogrammet för stora gröna industriinvesteringar infördes för att bidra till att möjliggöra långsiktiga investeringar för utvecklingen av hållbar storskalig industriteknik, exempelvis inom energisektorn. Genom att utfärda garantier till marknadsmässiga villkor har staten kunnat bidra till att hantera behovet av ett riskavlyft för investerare i teknik som bidrar till att uppfylla de svenska miljö- och klimatmålen. Flera garantier har utfärdats inom programmet. Garanterat belopp för utfärdade garantier uppgick till ca 27 miljarder kronor per den 11 augusti 2025. Garanti till Northvolt ingår inte. De låneavtal som Riksgäldskontoret skulle garantera har upphört och bolaget är försatt i konkurs. Den statliga garantimodellen är utformad för att säkerställa att garantierna är självfinansierade och inte belastar statsbudgeten över tid. Statliga åtaganden bör regelbundet omprövas för att säkerställa ändamålsenlighet och effektivitet. Med hänsyn till investeringarnas långsiktighet är en väl gjord avvägning mellan statens risk och den förväntade samhällsnyttan viktig. Garantiprogrammet omfattar en typ av investering där det är särskilt svårt att beräkna såväl risker som den samhällsekonomiska effektiviteten. Regeringen begär därför inte något bemyndigande att ställa ut nya garantier 2026, vilket innebär att kreditgarantiprogrammet begränsas till redan ingångna avtal.

En ambitiös och konkurrenskraftig mineralnäring

En säker, trygg och hållbar mineral- och metallförsörjning för Sverige är viktigt för samhällets utveckling, beredskap och funktion samt bidrar till att lyckas med klimatomställningen. Det geopolitiska läget sätter stort fokus på Sveriges omfattande potentiella mineraltillgångar som har stora möjligheter att bidra till Sveriges och Europas försörjning av kritiska mineral. Regeringen anser att försörjningen av kritiska råmaterial också behöver säkras genom diversifierad import och strategiska partnerskap. Det är av stor vikt att öka prospekteringen och på ett hållbart sätt etablera fler gruvor samt attrahera utländska investeringar inom sektorn i Sverige. Det är angeläget att uppnå ett resurseffektivt och cirkulärt nyttjande av Sveriges mineraltillgångar. Utökad tillgång till geologiska data som påvisar potential för basmetaller, kritiska metaller och mineralinformation förväntas locka prospekteringsföretag att investera i prospekteringsindustrin som i sin tur leder till fler gruvor. Regeringen föreslår därför insatser för att stärka förutsättningar för svensk mineralnäring. Inom EU har Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 av den 11 april 2024 om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial antagits för att säkra mineralförsörjningen inom EU.

3.7 Budgetförslag

3.7.1 1:1 Verket för innovationssystem

Tabell 3.10 Anslagsutveckling 1:1 Verket för innovationssystem

Tusental kronor

2024	Utfall	278 396	Anslagssparande	7 294
2025	Anslag	286 870 ¹	Utgiftsprognos	292 114
2026	Förslag	309 753		
2027	Beräknat	317 271 ²		
2028	Beräknat	323 742 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 311 718 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 311 718 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Verket för innovationssystemets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.11 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:1 Verket för innovationssystem

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	286 870	286 870	286 870
Pris- och löneomräkning ²	4 883	10 080	16 137
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	18 000	20 321	20 735
<i>varav BP26³</i>	<i>18 000</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>
– Regelförenkling och snabbare tillståndsprocesser	7 000	7 000	7 000
– Vägledning om immateriella tillgångar med koppling till Fol	7 000	7 000	7 000
– Etablering av försvarsinnovationsenhet	4 000	6 000	6 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	309 753	317 271	323 742

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 7 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för stöd till regelförenkling och snabbare tillståndsprocesser relaterat till EU-rättsakter.

För kunskapshöjande insatser om immateriella tillgångar ökas anslaget med 7 000 000 kronor för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp.

För etablering av en försvarsinnovationsenhet ökas anslaget med 4 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 6 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 med 6 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 309 753 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Verket för innovationssystem* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 317 271 000 kronor respektive 323 742 000 kronor.

3.7.2 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tabell 3.12 Anslagsutveckling 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tusental kronor

2024	Utfall	3 497 602	Anslagssparande	-48 745
2025	Anslag	3 410 855 ¹	Utgiftsprognos	3 336 947
2026	Förslag	3 439 255		
2027	Beräknat	3 653 255		
2028	Beräknat	4 181 255		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för behovsmotiverad forsknings- och utvecklingsverksamhet, utveckling av innovationssystem och programanknutna utgifter. Anslaget får även användas för statsbidrag till RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB) för riksmätplatser.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.13 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	3 410 855	3 410 855	3 410 855
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	28 400	242 400	770 400
varav BP26	20 000	20 000	20 000
– Medfinansiering av AI-fabrik	20 000	20 000	20 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	3 439 255	3 653 255	4 181 255

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För medfinansiering av AI-fabrik ökas anslaget med 20 000 000 kronor för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp. Anslaget ökas genom återflöde av EU-medel från tidigare finansieringsinstrument under programperioden 2007–2013. Medlen ska enligt EU:s regelverk användas för det ursprungliga ändamålet vilket är till förmån för små och medelstora företag.

Regeringen föreslår att 3 439 255 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 3 653 255 000 kronor respektive 4 181 255 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 930 513 000 kronor 2027–2031.

Skälen för regeringens förslag

Bemyndigandet behövs för att de åtgärder som beslutas och bedrivs ska kunna genomföras långsiktigt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 930 513 000 kronor 2027–2031.

Tabell 3.14 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029 – 2031
Ekonomiska åtaganden vid årets början	3 792 925	3 574 785	3 911 513			
Nya ekonomiska åtaganden	1 793 687	2 217 104	2 100 500			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-2 195 918	-1 879 576	-2 081 500	-2 085 000	-1 070 000	-775 513
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	184 091	-800				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	3 574 785	3 911 513	3 930 513			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	3 947 000	3 952 000	3 930 513			

3.7.3 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel

Tabell 3.15 Anslagsutveckling 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel

Tusental kronor

2024	Utfall	864 268	Anslagssparande	
2025	Anslag	879 768 ¹	Utgiftsprognos	879 768
2026	Förslag	812 668		
2027	Beräknat	843 268		
2028	Beräknat	888 268		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för RISE Research Institutes of Sweden AB samt dess del- och helägda dotterbolag, liksom utgifter för RISE Research Institutes of Sweden AB:s verksamhet, samt vissa omstruktureringsutgifter för RISE-instituterna.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.16 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	881 268	881 268	881 268
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-68 600	-38 000	7 000
varav BP26	-46 600	-43 000	-43 000
– Förstudie om utvinningstekniker	-3 600		
– Minskat bidrag för strategiska kompetensmedel	-43 000	-43 000	-43 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	812 668	843 268	888 268

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att finansiera Sveriges geologiska undersöknings uppdrag om nya utvinnings-tekniker minskas anslaget med 3 600 000 kronor 2026. Anslaget 1:8 *Sveriges geologiska undersökning* ökas med motsvarande belopp.

Anslaget minskas med 43 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för ett minskat bidrag för strategiska kompetensmedel.

Regeringen föreslår att 812 668 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Institutens strategiska kompetensmedel* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 843 268 000 kronor respektive 888 268 000 kronor.

3.7.4 1:4 Tillväxtverket

Tabell 3.17 Anslagsutveckling 1:4 Tillväxtverket

Tusental kronor

2024	Utfall	452 822	Anslagssparande	26 757
2025	Anslag	431 947 ¹	Utgiftsprognos	442 781
2026	Förslag	489 278		
2027	Beräknat	482 293 ²		
2028	Beräknat	453 247 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 474 896 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 437 901 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Tillväxtverkets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för Tillväxtverkets uppdrag att svara för utgifter för lokaler, ekonomi- och personaladministration samt övrig administrativ service åt Nämnden för hemslöjdsfrågor.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.18 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:4 Tillväxtverket

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	426 447	426 447	426 447
Pris- och löneomräkning ²	8 048	14 816	23 274
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	54 983	41 233	3 733
<i>varav BP26³</i>	<i>62 200</i>	<i>60 500</i>	<i>67 500</i>
– Förvaltning av verksamt.se	9 200	9 200	9 200
– Branschanpassad guidning till tillstånd	10 000	7 000	5 000
– Publicering av förväntade handläggningstider	2 000		
– Regelförenkling och snabbare tillståndsprocesser	18 500	18 500	24 500
– Regelförenkling i dagligvaruhandeln	2 000		
– Regionala matchningsindikatorer		1 300	1 300
– Civilt försvar: Sektorsansvarig beredskapsmyndighet	20 500	24 500	27 500
Överföring till/från andra anslag	-200	-203	-207
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	489 278	482 293	453 247

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 9 200 000 kronor fr.o.m. 2026 för att säkerställa en långsiktigt hållbar förvaltning av verksamt.se.

För arbetet med branschanpassad guidning till tillstånd ökas anslaget med 10 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 7 000 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 5 000 000 kronor.

För arbetet med publicering av handläggningstider ökas anslaget med 2 000 000 kronor för 2026.

För arbetet med regelförenkling och snabbare tillståndsprocesser ökas anslaget med 18 500 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 18 500 000 kronor. Anslaget beräknas öka med 24 500 000 kronor fr.o.m. 2028.

För arbetet med förenkling inom dagligvaruhandeln ökas anslaget med 2 000 000 kronor för 2026.

Anslaget beräknas öka med 1 300 000 kronor fr.o.m. 2027 för utökade uppgifter för Tillväxtverket med anledning av arbetet med att ta fram och utveckla de s.k. regionala utvecklingsindikatorerna.

För Tillväxtverkets uppgift som sektorsansvarig beredskapsmyndighet ökas anslaget med 20 500 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 24 500 000 kronor. Anslaget beräknas öka med 27 500 000 kronor fr.o.m. 2028. Anslag 2:4 *Krisberedskap* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap minskas med motsvarande belopp.

Med anledning av avvecklingen av Nämnden för hemslöjdsfrågor och överföringen av myndighetens uppgifter till Statens kulturråd minskas anslaget med 200 000 kronor fr.o.m. 2026.

Regeringen föreslår att 489 278 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Tillväxtverket* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 482 293 000 kronor respektive 453 247 000 kronor.

3.7.5 1:5 Näringslivsutveckling

Tabell 3.19 Anslagsutveckling 1:5 Näringslivsutveckling

Tusental kronor

2024	Utfall	334 971	Anslagssparande	55 971
2025	Anslag	554 042 ¹	Utgiftsprognos	527 342
2026	Förslag	619 542		
2027	Beräknat	176 542		
2028	Beräknat	94 542		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för näringslivsfrämjande åtgärder.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.20 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:5 Näringslivsutveckling

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	254 042	254 042	254 042
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	365 500	-77 500	-159 500
<i>varav BP26</i>	<i>392 000</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>
– Enklare företagande	5 000	9 000	9 000
– Framtidens entreprenörer och företagare	10 000	10 000	10 000
– Produktionshöjande insatser för små och medelstora företag	5 000	5 000	5 000
– Näringslivssamarbete för effektivare industriproduktion	15 000	20 000	20 000
– Indrag av medel för upphörd verksamhet	-24 000	-24 000	-24 000
– Tillskott till Norrlandsfonden	380 000		
– Näringslivsfrämjande insatser	1 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	619 542	176 542	94 542

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För arbetet med enklare företagande ökas anslaget med 5 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 9 000 000 kronor och för 2028 med 9 000 000 kronor.

För arbetet med framtidens entreprenörer och företagare ökas anslaget med 10 000 000 kronor för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp.

För produktionshöjande insatser hos små och medelstora företag ökas anslaget med 5 000 000 kronor för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp. Anslaget ökas genom återflöde av EU-medel från tidigare finansieringsinstrument under programperioden 2007–2013. Medlen ska enligt EU:s

regelverk användas för det ursprungliga ändamålet vilket är till förmån för små och medelstora företag.

För näringslivssamarbete för effektivare och snabbare grön och cirkulär industriproduktion ökas anslaget med 15 000 000 kronor för 2026. För 2027–2030 beräknas anslaget öka med 20 000 000 kronor.

För ett indrag av medel för upphörd verksamhet minskas anslaget med 24 000 000 kronor fr.o.m. 2026.

För ett tillskott till Norrlandsfonden ökas anslaget med 380 000 000 kronor för 2026. Anslaget 1:1 *Bostadspolitisk utveckling* inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik minskas med motsvarande belopp.

För arbetet med näringslivsfrämjande insatser ökas anslaget med 1 000 000 kronor för 2026. Anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 619 542 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 176 542 000 kronor respektive 94 542 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 74 100 000 kronor 2027–2029.

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* besluta om tillskott till stiftelsen Norrlandsfonden på högst 380 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

Bemyndigandet behövs för att de åtgärder som beslutas och bedrivs ska kunna genomföras långsiktigt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 74 100 000 kronor 2027–2029.

Den statliga stiftelsen Norrlandsfonden förvaltar ett kapital på ungefär 1,8 miljarder kronor. Till följd av att konjunkturen inte återhämtat sig i den takt som förväntats bör fler insatser genomföras för att stödja näringslivets gröna omställning och bostadspolitisk utveckling. Genom att öka tillgången till kapital kan fler bostadsprojekt påbörjas, vilket innebär att efterfrågan på arbetskraft inom bygg-, byggmaterial- och installationssektorerna ökar och att näringslivets förutsättningar stärks. För att stärka den långsiktiga utlåningskapaciteten bör ett tillskott göras till Norrlandsfonden som redan i dag, inom ramen för sina uppgifter, erbjuder marknadskompletterande lån och kan finansiera såväl nyetablering av företag som utveckling och expansion i befintliga företag.

Tabell 3.21 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:5 Näringslivsutveckling

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029
Ekonomiska åtaganden vid årets början	44 851	179 604	159 300			
Nya ekonomiska åtaganden	179 379	55 100	14 100			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-42 026	-75 404	-99 300	-68 000	-2 000	-4 100
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-2 600					
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	179 604	159 300	74 100			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	183 790	162 100	74 100			

3.7.6 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Tabell 3.22 Anslagsutveckling 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Tusental kronor

2024	Utfall	72 939	Anslagssparande	586
2025	Anslag	75 303 ¹	Utgiftsprognos	75 360
2026	Förslag	76 910		
2027	Beräknat	160 478 ²		
2028	Beräknat	163 563 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 157 997 tkr i 2026 års prisnivå.³ Motsvarar 157 997 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analysers förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.23 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	75 303	75 303	75 303
Pris- och löneomräkning ²	1 307	2 510	4 006
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	300	82 665	84 254
<i>varav BP26³</i>	<i>300</i>	<i>82 660</i>	<i>82 660</i>
– Flytt av ansvar för viss näringslivsstatistik	300	300	300
– En samlad analys och utvärderingsmyndighet		82 360	82 360
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	76 910	160 478	163 563

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 300 000 kronor fr.o.m. 2026 för Tillväxtanalys övertagande av visst statistikansvar från Statistiska centralbyrån inom ämnesområdet näringsverksamhet och utrikeshandel. Anslaget 1:9 *Statistiska centralbyrån* inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning minskas med motsvarande belopp.

För etablerandet av en samlad analys- och utvärderingsmyndighet med ansvar för tillväxt och infrastruktur genom överförandet och inordnandet av Trafikanalys uppgifter i Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) beräknas anslaget öka med 82 360 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 76 910 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 160 478 000 kronor respektive 163 563 000 kronor.

3.7.7 1:7 Turismfrämjande

Tabell 3.24 Anslagsutveckling 1:7 Turismfrämjande

Tusental kronor

2024	Utfall	104 613	Anslagssparande	
2025	Anslag	109 613 ¹	Utgiftsprognos	109 613
2026	Förslag	114 613		
2027	Beräknat	114 613		
2028	Beräknat	114 613		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för kostnader för statens aktieägartillskott till V.S. VisitSweden AB.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.25 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:7 Turismfrämjande

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	109 613	109 613	109 613
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	5 000	5 000	5 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	114 613	114 613	114 613

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 114 613 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Turismfrämjande* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 114 613 000 kronor respektive 114 613 000 kronor.

3.7.8 1:8 Sveriges geologiska undersökning

Tabell 3.26 Anslagsutveckling 1:8 Sveriges geologiska undersökning

Tusental kronor

2024	Utfall	385 605	Anslagssparande	-12 957
2025	Anslag	408 039 ¹	Utgiftsprognos	392 329
2026	Förslag	390 747		
2027	Beräknat	371 700 ²		
2028	Beräknat	376 988 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 367 023 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 365 809 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Sveriges geologiska undersöknings förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.27 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:8 Sveriges geologiska undersökning

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	404 039	404 039	404 039
Pris- och löneomräkning ²	8 630	13 888	21 242
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-21 922	-46 227	-48 293
<i>varav BP26³</i>	<i>33 100</i>	<i>54 500</i>	<i>75 500</i>
– Förstudie om utvinningstekniker	3 600		
– Regelförenkling och snabbare tillståndsprocesser			19 000
– Kartläggning av malmpotentiella områden	20 000	20 000	20 000
– Främjande av mineralnäringen för en tryggare mineralförsörjning		23 000	23 000
– Civilt försvar: Beredskapsmyndighet	9 500	11 500	13 500
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	390 747	371 700	376 988

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För fortsatt genomförande av förstudie om nya utvinningstekniker ökas anslaget med 3 600 000 kronor för 2026. Anslaget 1:3 *Institutens strategiska kompetensmedel* minskas med motsvarande belopp.

För arbete med att stärka företagsklimatet, regelförenkling och långsiktig konkurrenskraft och genomförande av EU-förordningarna om kritiska råmaterial och nettonollindustrin ökas anslaget med 19 000 000 kronor för 2028. Anslaget ökas med 19 000 000 kronor fr.o.m. 2029.

För stärkt kartläggning av malmpotentiella områden och förbättrad konkurrenskraft för Sverige inom prospektering ökas anslaget med 20 000 000 kronor för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp.

För stärkt främjande av mineralnäringen för en tryggare mineralförsörjning beräknas anslaget öka med 23 000 000 kronor fr.o.m. 2027.

För uppgiften som beredskapsmyndighet ökas anslaget med 9 500 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 11 500 000 kronor. Anslaget beräknas öka med 13 500 000 kronor fr.o.m. 2028. Anslag 2:4 *Krisberedskap* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 390 747 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Sveriges geologiska undersökning* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 371 700 000 kronor respektive 376 988 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.28 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Sveriges geologiska undersökning

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. Resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Verksam- hetens intäkter 2026	Kostnader som ska täckas 2026	Resultat 2026	Ack. Resultat utgående 2026
Verksamheter där intäkterna inte disponeras						
Offentligrättslig verksamhet	0	38 300	48 600	0	48 600	48 600
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Offentligrättslig verksamhet	0	0	1 000	1 000	0	0
Uppdragsverksamhet	892	892	31 000	31 000	0	892

3.7.9 1:9 Geovetenskaplig forskning

Tabell 3.29 Anslagsutveckling 1:9 Geovetenskaplig forskning

Tusental kronor

2024	Utfall	5 923	Anslagssparande	
2025	Anslag	5 923 ¹	Utgiftsprognos	5 923
2026	Förslag	5 923		
2027	Beräknat	5 923		
2028	Beräknat	5 923		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att främja och stödja riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.30 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:9 Geovetenskaplig forskning

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	5 923	5 923	5 923
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	5 923	5 923	5 923

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 5 923 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Geovetenskaplig forskning* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 5 923 000 kronor respektive 5 923 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:9 *Geovetenskaplig forskning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 000 000 kronor 2027 och 2028.

Skälen för regeringens förslag

Bemyndigandet behövs för att de åtgärder som beslutas och bedrivs ska kunna genomföras långsiktigt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:9 *Geovetenskaplig forskning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 000 000 kronor 2027 och 2028.

Tabell 3.31 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:9 Geovetenskaplig forskning

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028
Ekonomiska åtaganden vid årets början	4 500	4 481	5 000		
Nya ekonomiska åtaganden	2 961	1 442	2 500		
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-2 980	-923	-2 500	-2 500	-2 500
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	4 481	5 000	5 000		
Beslutat/förslaget bemyndigande	5 000	5 000	5 000		

3.7.10 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar

Tabell 3.32 Anslagsutveckling 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar

Tusental kronor

2024	Utfall	13 944	Anslagssparande	-304
2025	Anslag	14 000 ¹	Utgiftsprognos	13 601
2026	Förslag	14 000		
2027	Beräknat	14 000		
2028	Beräknat	14 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga gruvfältet i Adak, Malå kommun, inklusive miljö- och funktionskontroll, förvaltning och nödvändiga underhålls- och miljösäkrande åtgärder vid efterbehandlade anläggningar.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.33 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	14 000	14 000	14 000
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	14 000	14 000	14 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 14 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Miljösäkring av oljelagringsanläggningar* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 14 000 000 kronor respektive 14 000 000 kronor.

3.7.11 1:11 Bolagsverket

Tabell 3.34 Anslagsutveckling 1:11 Bolagsverket

Tusental kronor

2024	Utfall	121 727	Anslagssparande	2 854
2025	Anslag	172 381 ¹	Utgiftsprognos	167 406
2026	Förslag	228 281		
2027	Beräknat	263 881		
2028	Beräknat	253 281		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för likvidatorer och för associationsrättsliga ärenden, förvaltning och utveckling av teknisk infrastruktur för förenklat uppgiftslämnande, förvaltning och utveckling av register för rapportering av betalningstider, utveckling av en nationell ombudstjänst för företag och fysiska personer samt för att utöka analyskapacitet och samverkan i arbetet mot ekonomisk brottslighet och finansiering av terrorism. Anslaget får även användas för att täcka kostnader för räntor och avskrivningar för ovanstående.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.35 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:11 Bolagsverket

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	152 881	152 881	152 881
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	75 400	111 000	100 400
<i>varav BP26</i>	<i>83 000</i>	<i>100 000</i>	<i>66 000</i>
– Digital identitetsplånbok	24 000	32 000	34 000
– Hållbarhetsrapportering	2 000	2 000	2 000
– Ersättning till likvidatorer	5 000	5 000	5 000
– Inhämtning av information från domstolar	1 000		
– Teknisk utveckling av registret över verkliga huvudmän	34 000	49 000	30 000
– Utveckling av tjänst för digital ingivning av årsredovisningar	17 000	12 000	-5 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	228 281	263 881	253 281

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att förenkla för företagen genom utveckling av en digital identitetsplånbok för organisationer ökas anslaget med 24 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 32 000 000 kronor, för 2028 beräknas anslaget öka med 34 000 000 kronor, för 2029 beräknas anslaget öka med 11 000 000 kronor, för 2030 beräknas anslaget öka med 10 000 000 kronor, för 2031 beräknas anslaget öka med 10 000 000 kronor, för 2032 beräknas anslaget öka med 6 000 000 kronor och för 2033 beräknas anslaget öka med 3 000 000 kronor.

Anslaget ökas med 2 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för att kunna omhänderta årsredovisningar i elektroniskt format enligt EU-direktivet om företagens hållbarhetsrapportering.

Anslaget ökas med 5 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för kostnader för ersättningar till likvidatorer.

För utveckling av rutiner för inhämtning av information från domstolar samt pilotstudie om digital överföring ökas anslaget med 1 000 000 kronor för 2026.

För Bolagsverkets arbete med att tillgodose kraven gällande registret över verkliga huvudmän i EU:s nya regelverk mot penningtvätt och finansiering av terrorism ökas anslaget med 34 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 49 000 000 kronor, för 2028 beräknas anslaget öka med 30 000 000 kronor, för 2029 beräknas anslaget öka med 49 000 000 kronor, för 2030 beräknas anslaget öka med 17 000 000 kronor, för 2031 beräknas anslaget öka med 17 000 000 kronor och för 2032 beräknas anslaget öka med 6 000 000 kronor.

För utveckling av en kostnadsfri tjänst för digital ingivning av årsredovisningar ökas anslaget med 17 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 12 000 000 kronor. Anslaget beräknas minska med 5 000 000 kronor fr.o.m. 2028.

Regeringen föreslår att 228 281 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Bolagsverket* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 263 881 000 kronor respektive 253 281 000 kronor.

3.7.12 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien

Tabell 3.36 Anslagsutveckling 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien

Tusental kronor

2024	Utfall	12 000	Anslagssparande	
2025	Anslag	12 327 ¹	Utgiftsprognos	12 327
2026	Förslag	12 327		
2027	Beräknat	12 327		
2028	Beräknat	12 327		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademiens (IVA) grundläggande verksamhet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.37 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	12 327	12 327	12 327
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	12 327	12 327	12 327

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 12 327 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 12 327 000 kronor respektive 12 327 000 kronor.

3.7.13 1:13 Konkurrensverket

Tabell 3.38 Anslagsutveckling 1:13 Konkurrensverket

Tusental kronor

2024	Utfall	207 608	Anslagssparande	703
2025	Anslag	221 726 ¹	Utgiftsprognos	220 879
2026	Förslag	234 589		
2027	Beräknat	238 633 ²		
2028	Beräknat	243 425 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 234 589 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 234 589 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Konkurrensverkets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.39 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:13 Konkurrensverket

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	216 726	216 726	216 726
Pris- och löneomräkning ²	3 899	7 702	12 209
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	13 964	14 205	14 490
<i>varav BP26³</i>	<i>11 000</i>	<i>11 000</i>	<i>11 000</i>
– Skärpt konkurrenstillsyn	11 000	11 000	11 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	234 589	238 633	243 425

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 11 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för skärpt konkurrenstillsyn genom att tillämpa ett nytt bredare konkurrensverktyg.

Regeringen föreslår att 234 589 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 *Konkurrensverket* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 238 633 000 kronor respektive 243 425 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.40 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Konkurrensverket

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Verksam- hetens intäkter 2026	Kostnader som ska täckas 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Offentligrättslig verksamhet	-381	3	207	203	4	-375

3.7.14 1:14 Konkurrensforskning

Tabell 3.41 Anslagsutveckling 1:14 Konkurrensforskning

Tusental kronor

2024	Utfall	10 776	Anslagssparande	-126
2025	Anslag	10 804 ¹	Utgiftsprognos	10 604
2026	Förslag	10 804		
2027	Beräknat	10 804		
2028	Beräknat	10 804		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för forskning med anknytning till Konkurrensverkets verksamhetsområde med forskare företrädesvis vid universitet och högskolor. Anslaget får användas för utgifter för uppdragsforskning, seminarier och

informationsinsatser på konkurrens- och upphandlingsområdet. Anslaget får användas för utgifter för arvoden till ledamöter i rådet för forskningsfrågor.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.42 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:14 Konkurrensforskning

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	10 804	10 804	10 804
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	10 804	10 804	10 804

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 10 804 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Konkurrensforskning* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 10 804 000 kronor respektive 10 804 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:14 *Konkurrensforskning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 750 000 kronor 2027–2029.

Skälen för regeringens förslag

Bemyndigandet behövs för att de åtgärder som beslutas och bedrivs ska kunna genomföras långsiktigt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:14 *Konkurrensforskning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 750 000 kronor 2027–2029.

Tabell 3.43 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:14 Konkurrensforskning

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029
Ekonomiska åtaganden vid årets början	9 690	9 732	9 750			
Nya ekonomiska åtaganden	4 901	6 241	6 000			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-4 859	-6 223	-6 000	-6 000	-3 250	-500
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	9 732	9 750	9 750			
Beslutat/förslaget bemyndigande	9 750	9 750	9 750			

3.7.15 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal

Tabell 3.44 Anslagsutveckling 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal

Tusental kronor

2024	Utfall	39 910	Anslagssparande	
2025	Anslag	39 910 ¹	Utgiftsprognos	39 910
2026	Förslag	39 910		
2027	Beräknat	39 910		
2028	Beräknat	39 910		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för upprustning och drift av Göta kanal.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.45 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	39 910	39 910	39 910
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	39 910	39 910	39 910

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 39 910 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 *Upprustning och drift av Göta kanal* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 39 910 000 kronor per år.

3.7.16 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag

Tabell 3.46 Anslagsutveckling 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag

Tusental kronor

2024	Utfall	46 359	Anslagssparande	26 141
2025	Anslag	68 850 ¹	Utgiftsprognos	48 510
2026	Förslag	38 850		
2027	Beräknat	18 850		
2028	Beräknat	18 850		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för omstrukturering, genomlysning, försäljning och avveckling av företag med statligt ägande.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.47 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	68 850	68 850	68 850
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-30 000	-50 000	-50 000
varav BP26	20 000		
– Tillfällig förstärkning för att hantera pågående projekt.	20 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	38 850	18 850	18 850

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För en tillfällig förstärkning för att hantera pågående projekt i bolagsportföljen ökas anslaget med 20 000 000 kronor för 2026.

Regeringen föreslår att 38 850 000 kronor anvisas under anslaget 1:16 *Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 18 850 000 kronor per år.

3.7.17 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag

Tabell 3.48 Anslagsutveckling 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag

Tusental kronor

2024	Utfall	1 804 000	Anslagssparande	19 000
2025	Anslag	838 000 ¹	Utgiftsprognos	807 000
2026	Förslag	11 000		
2027	Beräknat	1 000		
2028	Beräknat	1 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas av regeringen, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall, för kapitalinsatser i statligt ägda företag. Anslaget får även användas till utgifter för att förvärva eller bilda aktiebolag för ny eller befintlig statlig företagsverksamhet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.49 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	11 000	11 000	11 000
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder		-10 000	-10 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	11 000	1 000	1 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 11 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda företag* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 000 000 kronor per år.

3.7.18 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer

Tabell 3.50 Anslagsutveckling 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer

Tusental kronor

2024	Utfall	21 903	Anslagssparande	498
2025	Anslag	16 860 ¹	Utgiftsprognos	17 244
2026	Förslag	16 860		
2027	Beräknat	16 860		
2028	Beräknat	16 860		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för gällande avgifter och statsbidrag avseende Sveriges deltagande i internationella näringspolitiska organ.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.51 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	16 860	16 860	16 860
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	16 860	16 860	16 860

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 16 860 000 kronor anvisas under anslaget 1:18 *Avgifter till vissa internationella organisationer* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 16 860 000 kronor respektive 16 860 000 kronor.

3.7.19 1:19 Finansiering av rättegångskostnader

Tabell 3.52 Anslagsutveckling 1:19 Finansiering av rättegångskostnader

Tusental kronor

2024	Utfall	51	Anslagssparande	17 949
2025	Anslag	18 000 ¹	Utgiftsprognos	17 875
2026	Förslag	18 000		
2027	Beräknat	18 000		
2028	Beräknat	18 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för rättegångskostnader med anledning av mål och ärenden som avser överklagande av Konkurrensverkets beslut eller vari Konkurrensverket för talan.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.53 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:19 Finansiering av rättegångskostnader

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	18 000	18 000	18 000
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	18 000	18 000	18 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 18 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:19 *Finansiering av rättegångskostnader* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 18 000 000 kronor respektive 18 000 000 kronor.

3.7.20 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation

Tabell 3.54 Anslagsutveckling 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation

Tusental kronor

2024	Utfall	269 472	Anslagssparande	410 000
2025	Anslag	269 472 ¹	Utgiftsprognos	269 472
2026	Förslag	269 472		
2027	Beräknat	269 472		
2028	Beräknat	269 472		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till Almi AB, för marknads-kompletterande finansiering och företagsrådgivning. Anslaget får även användas för kapitaltillskott för återflöde från EU:s riskkapitalfonder till Almi AB.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.55 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	269 472	269 472	269 472
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	269 472	269 472	269 472

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 269 472 000 kronor anvisas under anslaget 1:20 *Bidrag till företagsutveckling och innovation* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 269 472 000 kronor respektive 269 472 000 kronor.

3.7.21 1:21 Patent- och registreringsverket

Tabell 3.56 Anslagsutveckling 1:21 Patent- och registreringsverket

Tusental kronor

2024	Utfall	346 896	Anslagssparande	-3 532
2025	Anslag	356 807 ¹	Utgiftsprognos	358 399
2026	Förslag	371 096		
2027	Beräknat	376 757 ²		
2028	Beräknat	383 913 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 371 095 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 371 096 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Patent- och registreringsverkets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.57 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:21 Patent- och registreringsverket

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	356 807	356 807	356 807
Pris- och löneomräkning ²	9 289	14 874	21 933
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	5 000	5 076	5 173
<i>varav BP26³</i>	<i>5 000</i>	<i>5 000</i>	<i>5 000</i>
– Stärkt hantering av immateriella tillgångar	2 000	2 000	2 000
– Vägledning om immateriella tillgångar med koppling till FoU	3 000	3 000	3 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	371 096	376 757	383 913

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För stärkt hantering av immateriella tillgångar ökas anslaget med 2 000 000 kronor 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp.

För kunskapshöjande insatser om immateriella tillgångar ökas anslaget med 3 000 000 kronor 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 371 096 000 kronor anvisas under anslaget 1:21 *Patent- och registreringsverket* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 376 757 000 kronor respektive 383 913 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.58 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Patent- och registreringsverket

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Verksam- hetens intäkter 2026	Kostnader som ska täckas 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Verksamheter där intäkterna inte disponeras						
Offentligrättslig verksamhet	-59 067	-24 247	342 000	365 000	-23 000	-106 314
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Uppdragsverksamhet	-9 405	1 149	10 235	9 036	1 199	-7 057

3.7.22 1:22 Stöd vid korttidsarbete

Tabell 3.59 Anslagsutveckling 1:22 Stöd vid korttidsarbete

Tusental kronor

2024	Utfall	-305 088	Anslagssparande	670 088
2025	Anslag	365 000 ¹	Utgiftsprognos	46 800
2026	Förslag	100 000		
2027	Beräknat	100 000		
2028	Beräknat	100 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utbetalningar av tidsbegränsat stöd till arbetsgivare i enlighet med lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete och den tillfälliga lagen (2021:54) om stöd vid korttidsarbete i vissa fall. Anslaget får även användas för utbetalningar av omställningsstöd till företag i enlighet med lagen (2020:548) om omställningsstöd. Anslaget får även användas för utbetalningar för omsättningsstöd till enskilda näringsidkare och handelsbolag.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.60 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:22 Stöd vid korttidsarbete

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	365 000	365 000	365 000
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-265 000	-265 000	-265 000
<i>varav BP26</i>	-265 000	-265 000	-265 000
– Justering av anslagsnivån	-265 000	-265 000	-265 000
Makroekonomisk utveckling			
Volym			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	100 000	100 000	100 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget minskas med 265 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för att närmare återspegla förväntad åtgång.

Regeringen föreslår att 100 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:22 *Stöd vid korttidsarbete* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 100 000 000 kronor respektive 100 000 000 kronor.

3.8 Övrig statlig verksamhet

3.8.1 Bolagsverket

Bolagsverket finansieras huvudsakligen genom avgifter. De intäkter som redovisas under inkomsttitel utgörs av stämpelskatt (inkomsttitel 9341) och förseningsavgifter (inkomsttitel 2529).

Tabell 3.61 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Bolagsverket

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Verksam- hetens intäkter 2026	Kostnader som ska täckas 2026 ¹	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Verksamheter där intäkterna inte disponeras						
Offentligrättslig verksamhet	0	428 305	430 341	0	430 341	430 341
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Offentligrättslig verksamhet	50 895	-24 014	653 295	663 538	-10 244	16 637
Uppdragsverksamhet	-256	-2 369	108 310	112 064	-3 753	-6 378

¹ Avskrivningskostnader och tillhörande intäkter redovisas fr.o.m. 2026 som verksamhet där intäkterna disponeras.

3.8.2 Revisorsinspektionen

Revisorsinspektionen finansieras genom avgifter. För 2024 uppgick de totala avgiftsintäkterna till 44 577 000 kronor. Myndighetens kostnader uppgick till 45 190 000 kronor, varav personalkostnader utgjorde 30 164 000 kronor. Vid utgången av 2024 hade Revisorsinspektionen ett positivt myndighetskapital om 7 408 000 kronor.

Tabell 3.62 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Revisorsinspektionen

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Verksam- hetens intäkter 2026	Kostnader som ska täckas 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Offentligrättslig verksamhet	7 408	-3 155	45 927	46 683	-756	3 497

4 Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

4.1 Mål för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Målet för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande är en fri, hållbar och regelbaserad internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige (prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:NU1, rskr. 2022/23:98).

För att tydliggöra sambanden och öka möjligheterna att följa resultat har målet delats upp i delmål. Dessa är:

- öka Sveriges export
- öka utländska direktinvesteringar i Sverige
- stärka Sveriges handelspolitiska intressen
- effektivisera den inre marknaden, och
- säkra en välfungerande europeisk och internationell kvalitetsinfrastruktur.

4.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

I **tabell 4.1** redovisas hur mål och indikatorer är kopplade till varandra. De insatser som genomförs för att uppnå utgiftsområdets mål sorteras under fem delmål. Varje delmål har indikatorer som avser att visa den årliga utvecklingen inom respektive delmål. Insatserna som genomförs under respektive delmål följs i sin tur upp genom indikatorer anpassade för specifika insatser. Resultatredovisningen och regeringens bedömning av måluppfyllelse görs med utgångspunkt i de resultatindikatorer som anges i tabell 4.1 nedan.

Indikatorerna täcker inte in alla verksamheter inom området. De indikatorer som valts bedöms dock ge tillräcklig information för att regeringen ska kunna göra en generell bedömning av resultatutvecklingen inom utgiftsområdet.

De indikatorer som redovisas har en tidsserie om minst tre år och upp till tio år där så är möjligt och lämpligt.

För en närmare beskrivning av delmålen se budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 24 avsnitt 5.1).

Jämfört med budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 24 avsnitt 4.2, bet. 2024/25:NU1, rskr. 2024/25:111) har valet av resultatindikatorer ändrats i syfte att renodla redovisningen.

Två indikatorer ”Genomförande av grön omställning” och ”Genomförande av EU-lagstiftning” har tagits bort ur resultatredovisningen. Anledningen till detta är att indikatorerna är för generella och har för låg koppling till delmålet att effektivisera den inre marknaden för att följa resultatet för delmålet. Bristen på tillgängliga och tillförlitliga data har dessutom resulterat att indikatorerna inte har redovisats under flera år. Regeringen följer och redovisar kvalitativt genomförandet av grön omställning under avsnittet 3.3.2 Stärka förutsättningar för innovation och förnyelse.

”Genomförande av EU-lagstiftning” redovisas redan till riksdagen via Regeringskansliets årsbok.” De kvarvarande indikatorerna bedöms vara tillräckliga för att visa utvecklingen inom delmålet.

Tabell 4.1 Mål och indikatorer inom Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

En fri, hållbar och regelbaserad internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige					
Mål	Öka Sveriges export	Öka utländska direktinvesteringar i Sverige	Stärka Sveriges handelspolitiska intressen	Effektivisera den inre marknaden	Säkra en välfungerande europeisk och internationell kvalitetsinfrastruktur
Indikatorer	– Sveriges export i absoluta tal och som andel av BNP – Andel och antal exporterande företag – Antal små och medelstora exporterande företag – Antal "nya" exporterande företag	– Utländska direktinvesteringar i Sverige – Öppna investeringsprocesser – Högkvalitativa utländska investeringar	– Utvecklade regelverk och avtal som medför lägre tullar, lättare regelbörda och bättre förutsättningar för handel – Integrerade hållbarhetsaspekter i handelspolitiken	– Utrikeshandelns utveckling med varor och tjänster inom EU:s inre marknad – Utvecklingen när det gäller hinder och nationella särregler	– Nationell kundnöjdhet – Deltagande i europeiska och internationella ackrediteringsorganisationer – Samverkan inom svensk standardisering – Deltagande i europeisk och internationell standardisering

4.3 Resultatredovisning

En fri, hållbar och regelbaserad internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige

För att nå resultat för den verksamhet som omfattas av det riksdagsbundna målet för utgiftsområdet har regeringen under 2024 genomfört åtgärder inom fem delmål. Samtliga delmål redovisar under 2024 en fortsatt positiv utveckling vilket redovisas i detta avsnitt. Resultatredovisningen följer de ovan nämnda delmålen och indikatorerna.

Strategi för Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft

Den 30 november 2023 fattade regeringen beslut om en ny strategi för Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft (UD2023/01758). Regeringskansliets genomförande av strategin och dess 78 delmål har pågått under hela 2024 i ett interdepartementalt samarbete och i samråd med berörda Team Sweden-myndigheter, bland annat i syfte att bidra till att uppnå de av riksdagen beslutade målen för näringspolitik, utrikeshandel och export- och investeringsfrämjande (budgetproposition 2023/2024:1, utgiftsområde 24).

Viktiga framsteg har gjorts bland annat avseende undanröjande av investeringshinder, talangattraktion och arbetet med Sverige bilden. Ett stort antal inkommande och utgående högnivåbesök med medföljande näringslivsdelegationer har genomförts vilket bidragit till ökade affärsmöjligheter för svenska företag. Regeringen har därmed också aktivt bidragit till att främja både utländska direktinvesteringar till Sverige och svenskt näringslivs exportsatsningar på en rad internationella marknader. Därutöver

har ett 80-tal utlandsmyndigheter genomfört insatser för export- och investeringsfrämjande i nära samverkan inom Team Sweden och med lokala partner.

Av utlandsmyndigheternas resultatredovisning för främjandet 2024 framgår att insatserna har bidragit till att undanröja handelshinder och öka svenska företags förståelse för det lokala affärsklimatet, bidra till kontaktskapande mellan svenska företag och lokala myndigheter och identifiera och aktivt stötta nya affärsmöjligheter för svenska företag. Utlandsmyndigheternas främjande har under året blivit mer affärsnära och fokuserats tydligare på svenska ekonomiska intressen, i linje med målsättningarna i utrikeshandelsstrategin.

4.3.1 Öka Sveriges export

En växande export leder till ökad sysselsättning. Delmålet inkluderar insatser som främjar en ökad export och stöttar svenska företag att i större utsträckning exportera och bli en del av den globala ekonomin. Det innefattar även exportfinansiering genom statsstödda exportkrediter och exportkreditgarantier. I följande avsnitt berörs resultatindikatorerna till delmålet:

- Sveriges export i absoluta tal och som andel av BNP
- andel och antal exporterande företag
- antal små och medelstora företag som exporterar
- antal ”nya” exporterande företag, dvs. företag som inte tidigare har exporterat.

Dessutom behandlas kompletterande bedömningsgrunder.

Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden), Exportkreditnämnden (EKN) och AB Svensk Exportkredit (SEK) har regeringens uppdrag att främja svenska företags export och internationalisering. Därtill bidrar bland annat Almi, Statens energimyndighet, Svenska institutet, Swedfund International AB, Tillväxtverket, Vinnova, regioner, samt Visit Sweden, inom ramen för sina ansvarsområden. Även Sveriges utlandsmyndigheter spelar en viktig roll i att främja svenska företags export.

Tabell 4.2 Indikatorer för delmål Öka Sveriges export

Indikatorer	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Förändring 2023–2024	Förändring 2014–2024
Sveriges export i absoluta tal, löpande priser (miljarder kr)	2 249	2 209	2 551	3 157	3 440	3 520	2 %	104 %
<i>varav varuexport, inkl. turism</i> <i>löpande priser (miljarder kr)</i>	<i>1 518</i>	<i>1 556</i>	<i>1 816</i>	<i>2 214</i>	<i>2 368</i>	<i>2 384</i>	<i>1 %</i>	<i>35 %</i>
<i>varav tjänsteexport, inkl. turism</i> <i>löpande priser (miljarder kr)</i>	<i>730</i>	<i>654</i>	<i>735</i>	<i>943</i>	<i>1 072</i>	<i>1 137</i>	<i>6 %</i>	<i>89 %</i>
Sveriges export som andel av BNP fasta priser (procent)	45	44	46	53	55,4	54,6	-1 (p.e.) ²	11 (p.e.)
Andel exporterande företag, (procent)	11,1	12,2	11,6	11,9	11,9	12,0	+0,1 (p.e.)	-0,2 (p.e.)
Antal exporterande företag	28 279	27 768	27 550	29 240	29 267	29 436	169	2 447
Antal ”nya” exporterande företag	6 471	6 450	6 086	7 030	6 597	6 801	204	723
Antal små och medelstora exporterande företag ¹	27 392	26 834	26 581	28 223	28 226	28 394	168	2 216

¹ Små och medelstora företag definieras som företag med 1–199 anställda.

² p.e. avser förändring i procentenheter.

Källa: Statistiska centralbyrån.

Sveriges samlade export ökade blygsamt under 2024 jämfört med 2023, 2 procent uttryckt i löpande priser. Tjänsteexporten utvecklades starkare under året, med en ökning på 6 procent i löpande priser, jämfört med varuexporten som var i princip oförändrad (1 procent) i fasta priser. Exportandelen av BNP minskade med en procentenhet under året.

Tjänsteexportens betydelse för Sveriges ekonomi fortsätter att öka och stod 2024 för 32 procent av Sveriges totala export och motsvarade 17 procent av BNP.

Affärstjänster (främst av forsknings- och utvecklingstjänster), tele, data- och informationstjänster samt transporttjänster utgör de största tjänsteexportkategorierna under 2024. Därtill fortsatte avgifter för immateriella rättigheter samt resor och turism att växa under 2024.

Antalet exporterande företag respektive små och medelstora företag har ökat något, med 169 respektive 204 företag. Andelen exporterande företag har ökat med 0,1 procentenhet.

Exporttillväxten hölls främst tillbaka av de varuexporterande branscherna, mycket till följd av det svaga konjunkturläget i övriga Europa.

Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden)

Inom exportfrämjandet spelar Business Sweden en betydande roll och mottar huvuddelen av den statliga finansieringen inom området. Det statliga uppdraget till Business Sweden omfattar i enlighet med riktlinjebeslut från regeringen (UD2024/02547) tre deluppdrag: grundläggande exportservice, små och medelstora företagsprogrammet samt riktat exportfrämjande. Syftet är bland annat att främja en grön och digital tillväxt i Sverige och globalt. Samtliga områden ska bidra till att uppnå delmålet Öka Sveriges export. Därutöver fick Business Sweden 2024 ett nytt uppdrag som syftar till att öka synergier mellan utvecklingssamarbetet och handelsfrämjandet, finansierat under utgiftsområde 7. Verksamheten ska bidra till Sveriges biståndspolitiska mål och kan samtidigt bidra till att skapa förutsättningar för ökat handelsutbyte mellan Sverige och låg- och medelinkomstländer som finns med på OECD-DAC:s lista över tillåtna biståndsmottagare (se utgiftsområde 7).

Business Swedens Nöjd Kundindex (NKI) för hela den exportfrämjande verksamheten under 2024 var 89 (87 under 2023) av 100, baserat på ett ökande antal kundenkäter som underlag. För expertinformation (grundläggande exportservice) var siffran 92 (89 under 2023), för Små och medelstora företagsprogrammet i sin helhet 85 (84 under 2023) och för Riktat exportfrämjande 87 (85 under 2023), inklusive långsiktigt strategiskt exportfrämjande.

Grundläggande exportservice

Verksamheten och tjänsterna inom Business Swedens deluppdrag Grundläggande exportservice vänder sig till företag, särskilt små och medelstora. Verksamheten syftar till att öka kunskapen hos svenska företag om förhållanden och möjligheter på internationella marknader i syfte att stimulera dem till att utnyttja sin och olika marknaders potential.

Totalt registrerades 4 748 (4 945 under 2023) inkommande marknads- och exporttekniska frågor under 2024. Komplexiteten och riskerna inom den internationella handeln fortsatte att öka. Allt fler företag ville få bättre kontroll över vilka tullavgifter och andra kostnader deras export innebar och behövde stöd i strategiska beslut för att minimera risker. Bankernas minskade möjligheter att genomföra betalningar till och från vissa länder på grund av strängare regelkrav, liksom komplexa frågeställningar kring flerpars-handel har fortsatt generera frågor.

Detsamma gäller val av värdekedjor och marknader. Frågor kring sanktioner mot Ryssland enligt rådets förordning (EU) 833/2014 av den 31 juli 2014 om restriktiva åtgärder mot bakgrund av Rysslands åtgärder som destabiliserar situationen i Ukraina har förekommit frekvent. Under året anordnades även ett webinarium på detta tema, tillsammans med Kommerskollegium och Inspektionen för strategiska produkter.

Business Swedens E-handelsguide fick 326 nya prenumeranter under 2024 (287 under 2023) och Livsmedelsguiden 135 (62).

Under 2024 har Business Swedens utlandskontor rapporterat 90 handelshinder (78 under 2023) till Kommerskollegium och utlandsmyndigheterna.

Små och medelstora företagsprogrammet

Inom små och medelstora företagsprogrammet erbjuds små och medelstora företag särskilt anpassade tjänster och kompetensutveckling som täcker hela internationaliseringsprocessen. Varje region i Sverige har en dedikerad kontaktperson på Business Sweden, en regional exportrådgivare.

Under 2024 genomfördes som tidigare år statistisk uppföljning av resultat och effekter av Små och medelstora företagsprogrammet. Effektmätningen är baserad på registerdata som omfattar 4 266 företag (3 965 företag i mätningen 2023) som tagit del av tjänster inom programmet under perioden 2011–2024. Stöd till små och medelstora företag ger goda effekter på aggregerad nivå. Företag som fått rådgivning inom ramen för programmet har 25 procent högre exportomsättning (31 procent under 2023), 5 procent högre överlevnadsgrad (9 procent under 2023) och anställer 7 procent fler medarbetare (7 procent under 2023) tre år efter att de har tagit del av stöd jämfört med en kontrollgrupp bestående av företag som inte tagit del av Business Swedens stöd. Hos små och medelstora företag utan tidigare erfarenhet av exportverksamhet ökar sannolikheten för att företaget i fråga bedriver exportverksamhet med 17 procent (18 procent under 2023) tre år efter deltagandet. De något minskade effekterna beror sannolikt på en förändrad mätmetod jämfört med föregående år.

Den ökade ekonomiska aktiviteten i företagen medför spridningseffekter till andra företag och delar av samhället, s.k. samhällsekonomiska effekter. Utvärderingarna visar vidare att den ökade ekonomiska aktiviteten hos samtliga deltagande företag i Små och medelstora företagsprogrammet tre år efter deltagandet motsvarar den ökade omsättningsnivån på 12,5 miljarder kronor, 5 645 skapade jobb, och 1,2 miljarder kronor i skatteintäkter.

Riktat exportfrämjande

Insatserna inom det riktade exportfrämjandet är anpassade aktiviteter för svenska företag i grupp (till exempel mässor, delegationer, matchnings-aktiviteter) och har skalats upp under 2024. Aktiviteterna var marknadsspecifika och genomfördes huvudsakligen av utlandskontoren, ofta i nära samverkan med Sveriges utlandsmyndigheter. En majoritet av företagen, 60 procent (70 procent under 2023), förutsåg fler affärer som resultat av deltagandet. Inom deluppdraget riktat exportfrämjande ingår även arbetet med långsiktigt strategiskt exportfrämjande (se nedan).

Långsiktigt strategiskt exportfrämjande

Inom ramen för riktat exportfrämjande finns programmet för långsiktigt strategiskt exportfrämjande som syftar till att öka möjligheten för svenska företag att vinna stora exportaffärer. Insatserna bidrar till att uppnå delmålet Öka Sveriges export och riktas till olika faser av en potentiell affär, och sker i ett nära samarbete inom Team Sweden. Sedan starten av programmet för långsiktigt strategiskt exportfrämjande år 2016 har

svenska företag vunnit affärer värda ca 97,6 miljarder kronor (89 miljarder kronor 2016–2023) varav det svenska exportvärdet har motsvarat ungefär 42,7 miljarder kronor. Det sammanlagda kontraktsvärdet för 2024 uppgick till ca 8,6 miljarder (7 miljarder under 2023) varav ungefär 6,7 miljarder (3,2 miljarder under 2023) kan räknas som svenskt exportvärde.

Svenska institutet

I linje med regeringens Strategi för utrikeshandel, investeringar och global konkurrenskraft har tonvikten legat på att positionera Sverige som en partner för grön och digital omställning. Resultatet av dessa satsningar har bland annat lett till att en stor andel av svenska utlandsmyndigheter sett en ökad efterfrågan på samverkan med Sverige vilket bland annat manifesterats i flera nya bilaterala samarbetsavtal som har slutits under högnivåbesök av svenska statsråd.

Det handelsfrämjande kommunikationsmaterialet Pioneer the Possible har använts av 24 utlandsmyndigheter och haft en räckvidd på över 100 miljoner personer. Svenska institutet (SI) har tillsammans med Business Sweden tagit fram så kallade branschpaket som är anpassade efter utlandsmyndigheternas behov av att kunna presentera och kommunicera svenska styrkor inom olika industrier. SI har även arbetat för att stötta små och medelstora företag inom kulturella och kreativa branscher att nå ut på internationella marknader i enlighet med både Strategin för Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft (UD2023/01758) och Strategin för företag i kulturella och kreativa branscher (skr. 2023/24:111) (se utg. omr. 17 avsnitt 4). Totalt har 20 aktiviteter genomförts, varav fyra delegationsresor. Sammantaget har 146 svenska företag deltagit i SI:s aktiviteter.

Utökade medel till SI för att främja talangattraktion, samt det myndighetsövergripande uppdraget om att attrahera och behålla internationell spetskompetens, och därmed bidra till det svenska näringslivets kompetensförsörjning har lett till ökad digital närvaro på viktiga marknader. Webbinnehållet på sweden.se har utökats, myndighetssamverkan har ökat, varumärkena Work in Sweden och Study in Sweden jobbar mer integrerat och evenemang har genomförts på utlandsmyndigheter med syfte att attrahera studenter och högkvalificerad arbetskraft. Satsningen som utlandsmyndigheterna och SI genomför sker i nära samverkan med branschorganisationer och regioner och har under 2024 bland annat resulterat i 5 000 kontakter för högkvalificerad arbetskraft.

Exportfinansiering

För att underlätta och främja export och internationalisering och konkurrenskraft för svensk industri, och bidra till delmålet Öka Sveriges export, erbjuder AB Svensk Exportkredit (SEK) och Exportkreditnämnden (EKN) ett exportkreditsystem med statligt stöd. Det kombinerade erbjudandet underlättar finansieringen av transaktioner med svenska exporterande företag och har stora fördelar för alla inblandade parter.

Exportkreditnämndens verksamhet

EKN erbjuder exportkreditgarantier som ger internationella köpare attraktiva finansieringsvillkor, samtidigt som risken sänks för svenska exporterande företag och affärsbanker. EKN:s verksamhet expanderar och garantivolymen ökade under året med 7,9 miljarder kronor och uppgick till 103,6 miljarder kronor 2024 vilket är den högsta garantivolymen någonsin under ett år. EKN:s utestående garantier och garantiutfästelser uppgick till totalt ca 495 miljarder kronor i en total ram för exportkreditgarantier som av Riksdagen är satt till 500 miljarder kronor för 2024.

Garantiverksamheten bidrar positivt till delmålet Öka Sveriges export. Telekom, transport och försvar var de tre dominerade sektorerna för 2024 års garantigivning.

För att bidra till Ukrainas återuppbyggnad och utveckling efter Rysslands fullskaliga invasion, inrättade regeringen under 2024 de särskilda kreditgarantierna för export till Ukraina. Dessa möjliggör EKN att erbjuda svenska företag kreditgarantier för samhällsviktig export som har som huvudsyfte att bidra till ekonomisk och samhällelig utveckling och välfärd i Ukraina. EKN fick inte in några ansökningar under 2024.

EKN bedriver ett omfattande hållbarhetsarbete som integreras i hela deras garantigivning. De gör riskbedömningar av miljöpåverkan, mänskliga rättigheter och arbetsförhållanden i de projekt de stödjer. EKN arbetar också aktivt mot korruption och skatteflykt samt främjar hållbar långivning till låginkomstländer.

Resultatet för EKN år 2024 var positivt, ca 2,8 miljarder kronor, vilket visar att myndigheten har haft goda marginaler och täckning för eventuella förluster. Totalt sett har EKN alltså en mycket stark ekonomisk ställning med en garantireserv på 37,8 miljarder kronor.

EKN har utvecklat sitt erbjudande för att i större utsträckning bidra till klimatomställningen, i syfte att främja export av svenska hållbara lösningar. Åtgärder har också vidtagits för att öka EKN:s samarbete med små och medelstora exporterande företag, bland annat genom ökad lokal närvaro och samarbete inom regional exportsamverkan (RES). Garantigivningen till små och medelstora företag uppgick 2024 till 2,5 miljarder kronor (2,4 miljarder kronor under 2023).

De affärer som EKN garanterade under 2024 beräknas ha bidragit till omkring 44 000 arbetstillfällen i Sverige (50 000 under 2023) och drygt 46 miljarder kronor av svensk BNP (53 miljarder kronor under 2023), enligt beräkningar baserade på den garanterade exportens svenska innehåll och branschvisa multiplikatorer från Statistiska Centralbyrån.

Tabell 4.3 Exportkreditnämnden

Miljoner kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Garantier	184 330	223 955	248 989	259 189	310 483
varav nya garantier	64 691	77 125	64 816	95 682	103 609
Myndighetskapital	24 712	26 232	25 267	27 416	30 208
Resultat	194	1 776	- 912	2 212	2 798

Källa: Exportkreditnämnden.

AB Svensk Exportkredits verksamhet

AB Svensk Exportkredit (SEK) tillhandahåller långsiktig finansiering för svenska exportrelaterade transaktioner. Tack vare ett högt kreditbetyg och med staten som ägare kan SEK erbjuda exportkrediter för att underlätta exportaffärer. Volymerna för nya exportkrediter visade på en fortsatt god efterfrågan för de statsstödda exportkrediterna (Commercial Interest Reference Rate, CIRR) som SEK ställer ut. CIRR-systemet gav 2024 ett underskott på 7 miljoner kronor jämfört med föregående års överskott på 166 miljoner kronor. SEK har tillgång till en låneram i Riksgäldskontoret som används som säkerhet för SEK:s upplåning i CIRR-systemet. Låneramen uppgick under 2024 till 150 miljarder kronor och en del av låneramen, 12 miljarder kronor, fick avse kommersiell exportfinansiering för att kunna finansiera svenska exportaffärer. SEK:s totala utlåning uppgick 2024 till 283,4 miljarder kronor varav CIRR-krediter var 101,7 miljarder kronor, d.v.s. 36 procent. SEK:s utlåning till

svenska exportaffärer bidrog under 2024 med 61 miljarder kronor till Sveriges BNP och med 73 000 arbetstillfällen.

Att SEK ska administrera CIRR-systemet är ett av riksdagen särskilt beslutat samhällsuppdrag (N2015/04036) och utvärderades senast våren 2020. Denna kompletterande bedömningsgrund visar att krediterna bedöms som viktiga för att öka exporten hos företag som utnyttjar dem och bidrar därmed till delmålet Öka Sveriges export.

Tabell 4.4 Resultat i systemet med statsstödda exportkrediter, s.k. CIRR-krediter

Miljoner kronor

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nya CIRR-krediter	36 909	4 916	15 500	18 350	11 797	29 481	5 539	16 200
Utestående CIRR-krediter	49 124	69 922	76 120	69 163	87 872	94 241	101 361	101 700
Över-/underskott i CIRR-systemet	125	18	-24	-95	-147	-12	166	-7

Källa: AB Svensk Exportkredit.

4.3.2 Öka utländska direktinvesteringar i Sverige

Investeringsfrämjandet syftar till att attrahera och underlätta för utländska företag att investera och expandera i Sverige och därmed bidra till ökad sysselsättning och hållbar tillväxt i hela landet. Business Sweden ansvarar för huvuddelen av det statligt finansierade investeringsfrämjandet och ska nära samverka med Regeringskansliet, statliga myndigheter och andra berörda nationella, regionala och lokala aktörer. Arbetet bedrivs dels i Sverige, dels på prioriterade marknader som till exempel Frankrike, Indien, Japan, Storbritannien, Sydkorea, Tyskland och USA, dels i ett antal andra länder för enskilda projekt, i samverkan med utlandsmyndigheterna.

Business Sweden prioriterar i sin investeringsfrämjande verksamhet högkvalitativa investeringar, det vill säga de investeringar som skapar värde för svensk ekonomi och bidrar till nytta för Sverige.

Tabell 4.5 Indikatorer för delmål Öka utländska investeringar i Sverige

Miljoner kronor

Indikatorer	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt antal investeringar ¹	65	55	72	63	44	47	55	44	35
Antal högkvalitativa utländska investeringar av totala antalet ¹	25	29	44	38	17	22	19	26	14
Antalet öppna investeringsprocesser ¹	1 100	1 050	1 100	1 223	1 156	1 110	1 170	1 130	1 000
Antal nya investeringsprocesser ¹	500	530	498	741	512	552	542	461	500
Investerarnöjdhet ¹ (NKI ²)	89	89	88	86	93	90	90	96	90
Utländska direktinvesteringar i Sverige³	163	106	33	90	173	209	556	264	193
	883	935	082	117	418	633	725	957	259

¹ Uppgifter från Business Sweden som Business Sweden medverkat till. Investeringsprocesser har långa ledtider och kan ofta vara öppna under flera år.

² Nöjd-kundindex (NKI).

³ Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

Under 2024 minskade de globala investeringsvolymerna med 11 procent, enligt statistik från UNCTAD. Sverige var 18:e största mottagarland för utländska direktinvesteringar globalt och 5:e största i Europa. Under perioden 2016–2024 har

Business Sweden bidragit till över 475 utländska direktinvesteringar som skapat närmare 10 000 nya arbetstillfällen enligt företagens uppskattningar. Under 2024 medverkade Business Sweden till att 35 utländska direktinvesteringar gjordes i Sverige (44 under 2023). Dessa investeringar bidrog till 3 200 nya planerade jobb under de två första verksamhetsåren samt 15 miljarder kronor i investeringsvolym (34 miljarder kronor under 2023). Den gröna och digitala industriella omställningen och den globala trenden av ökad regionalisering har fortsatt driva på volymmässigt stora etableringar inom transport, energi, batterisektorn samt investeringar i forskning och utveckling inom bland annat läkemedel, artificiell intelligens och cybersäkerhet.

Business Sweden hade vid utgången av 2024 ca 1 000 aktiva investeringsprocesser varav 500 var nya för året. I genomsnitt resulterar årligen cirka 10 procent av de aktiva investeringsprocesserna i faktiska investeringsbeslut. 2024 års resultat avseende kundnöjdhet ligger på en fortsatt hög nivå, utifrån enkätsvar från företag som använt Business Swedens tjänster. En extern utvärdering under 2024 av Business Swedens investeringsfrämjande insatser visade positiva direkta och indirekta ekonomiska effekter av de utländska investeringar som Business Sweden faciliterat från 2018–2023 i termer av 6 086 direkta och indirekta jobb och 9,4 miljarder kronor i bruttovärdetillväxt för svensk ekonomi. Enligt utvärderingen uppgav 75 procent av de tillfrågade företagen att Business Swedens tjänster varit avgörande för deras beslut att investera i Sverige, vilket understryker insatsernas mervärde.

Regeringen har uppdragit åt Business Sweden att årligen rapportera om investeringsklimatet och de investeringshinder som framkommit i dialogen med bolag. Den senaste rapporten inkom i februari 2025 och pekade på att investerande företag upplevde utmaningar främst inom kompetensförsörjning, tillståndsprocesser, elförsörjning, finansiella etableringsstöd och regelverk vid etablering av nya utländska företag.

4.3.3 Stärka Sveriges handelspolitiska intressen

För att bedöma måluppfyllelsen används följande bedömningsgrunder: utvecklade regelverk och avtal som medför lägre tullar, lättare regelbörda och bättre förutsättningar för handel samt integrerade hållbarhetsaspekter i handelspolitiken.

De fortsatt ökade geopolitiska spänningarna, kriget i Ukraina och fortsatta utdragna handelskonflikter mellan inte minst USA och Kina har påverkat världshandeln och medfört en fortsatt global trend mot försämrad förutsebarhet för företag, ökad protektionism och unilateralt agerande. Världshandelsorganisationens (WTO) förmåga att upprätthålla globala spelregler har satts på prov. Sverige har i denna kontext prioriterat tydlighet kring värdet av fri och regelbaserad handel och värnandet av WTO.

För att utveckla regelverk och avtal har Sverige inom EU drivit en offensiv handelsagenda och aktivt verkat för att försvara det multilaterala handelssystemet, att värna och reformera WTO och dess regelverk, att förhandla och ratificera fler frihandelsavtal och att motverka protektionism. Beslut om förlängning av de tillfälliga handelslättnaderna för Ukraina har lett till att handeln med Ukraina har förenklats. Bland annat har EU:s alla import- och antidumpingtullar tillfälligt tagits bort. Sverige är fortsatt en betydande givare av handelsrelaterat bistånd till Ukraina såväl som till flertalet låg- och lägre medelinkomstländer runt om i världen.

Europaparlamentet godkände i februari 2024 ett moderniserat associeringsavtal mellan EU och Chile samt ett interimsavtal för handelsdelarna. Ett rådsbeslut om ingående av interimsavtalet fattades i mars 2024. Ett frihandelsavtal mellan EU och Nya Zeeland trädde i kraft i maj 2024. Ett ekonomiskt partnerskapsavtal mellan EU och Kenya

trädde i kraft i juli 2024. Förhandlingar om ett associeringsavtal mellan EU och Mercosur slutfördes i december 2024. Förhandlingar om ett moderniserat globalt avtal mellan EU och Mexiko fortsatte under året, liksom EU:s frihandelsförhandlingar med Indien, Indonesien respektive Thailand. Frihandelsförhandlingarna med Filippinerna återupptogs under året.

Kommerskollegium

Kommerskollegium har under året bistått regeringen med analyser av EU:s inre marknad, av svenska intressen i WTO och i frihandelsavtal, av EU:s gemensamma handelspolitik, av världshandelns utveckling och av ekonomisk säkerhet samt analyser relaterade till handel och hållbarhet. Kommerskollegium har bidragit till svenska positioner och förslag i aktuella processer och förhandlingar och därmed också bidragit till målet att skapa ett starkt handelssystem som bidrar till en hållbar utveckling. Myndighetens utredningar och rapporter har fått internationell spridning och uppmärksammats inom såväl WTO, EU och OECD. Kommerskollegium hanterar även ett antal olika kontaktpunktsfunktioner och informerar och ger stöd till myndigheter, företag och privatpersoner. Det är ett arbete som bidrar till en bättre tillämpning av EU-rätt och handelsregelverk och i förlängningen till en lägre regelbörda.

Under 2024 fortsatte Kommerskollegium sitt arbete med att motverka Rysslands invasion av Ukraina genom sitt ansvar för delar av EU:s omfattande sanktionspaket. Sedan den 1 december 2023 medverkar Kommerskollegium i Sveriges system för att granska utländska investeringar. Kommerskollegium gjorde också under året en utredning om hur myndigheten ytterligare skulle kunna bidra till Sveriges civila försvar.

Kommerskollegiums utvecklingssamarbete, som syftar till att förbättra utvecklingsländers möjlighet att delta i internationell handel, expanderade under 2024. Genom utbildningsinsatsen ”Trade Academy” fortbildades 45 kollegor varav 34 kvinnor från utvecklingsländer så att de bättre kan utveckla dels sina länders ramvillkor för internationell handel, dels ländernas export. Kommerskollegiums importfrämjande verksamhet, Open Trade Gate Sweden, utvidgades och som resultat ingick ukrainska livsmedelsföretag kontrakt med svenska inköpare och flera företag förhandlade vid årets slut med inköpare.

4.3.4 Effektivisera den inre marknaden

För att bedöma målpuffyllelsen av att effektivisera den inre marknaden används indikatorer för att se utvecklingen när det gäller utrikeshandelns utveckling med varor och tjänster inom EU:s inre marknad, hinder och nationella särregler och genomförandet av EU-lagstiftning.

Tabell 4.6 Utrikeshandelns utveckling med varor och tjänster inom EU och EU:s inre marknad (EU samt Norge, Island och Liechtenstein)¹

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2023–2024 förändring i %
Tjänster export EU27	277	280	319	279	325	412	493	567	15
Tjänster import EU27	343	365	418	3652	426	581	634	680	7
Varor export EU27	774	858	904	833	997	1222	1323	1293	-28
Varor import EU27	875	971	985	928	1068	1299	1369	1333	-3
Tjänster export IM ²	356	361	405	332	387	509	592	681	15
Tjänster import IM	383	402	462	395	462	628	693	736	6
Varor export IM	927	1029	1 089	1 010	1 198	1 47	1548	1521	-2
Varor import IM	980	1097	1 118	1 058	1 237	1 548	1592	1534	-4

¹ Efter att Storbritannien lämnade EU den 31 januari 2020, består nu unionen av 27 medlemsländer. Hela tidsserien för transaktioner med EU-länder innehåller endast de 27 nuvarande medlemsländerna.

² Den inre marknaden.

Källa: Statistiska centralbyrån.

Den inre marknaden har fortsatt att spela en betydande roll för Sveriges ekonomi med ökad handel, jobb och tillväxt. Nästan två tredjedelar av svensk varuexport gick till länder på den inre marknaden, och 79 procent av importen hade sitt ursprung därifrån. Under 2024 minskade dock varuexporten med 2 procent och varuimporten med 4 procent jämfört med 2023. Tjänsteexporten ökade däremot med 15 procent och tjänsteimporten med 6 procent jämfört med 2023.

Arbetet med att undanröja kvarstående oproportionerliga hinder för fri rörlighet för varor och tjänster fortsatte. En viktig del i arbetet har därför varit att motverka protektionistiska tendenser och undvika införandet av handelshindrande och oproportionerliga regler som går utöver de krav som följer av EU-lagstiftningen. Tjänstesektorns stora potential för den inre marknaden blev allt viktigare för EU:s ekonomi och övergripande konkurrenskraft, framför allt då tillverknings- och tjänstesektorn blev alltmer sammanflätade.

Tabell 4.7 Utvecklingen när det gäller hinder och nationella särregler – antalet anmälda föreskrifter samt reaktioner i enlighet med direktiv 2006/123/EG (tjänstedirektivet)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antal anmälda svenska regleringar	14	16	8	11	17	24	6	16
Reaktioner från kommissionen eller annan medlemsstat	1	1	0	1	1	3	2	1
Svenska reaktioner på andra länders föreskrifter	0	0	0	0	0	0	0	0

Källa: Kommerskollegium.

Anmälningsproceduren på tjänsteområdet i enlighet med direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden (tjänstedirektivet) ledde under år 2024 till totalt 16 nya

svenska anmälningar av reglering av tjänster. Det är en ökning med tio anmälningar jämfört med de sex anmälningar som gjordes under år 2023. Sverige fick en kommentar från kommissionen under 2024, i form av en begäran om rättsligt förtydligande (legal remark) vilket är en rättslig synpunkt från kommissionen om en reglerings innebörd och tillämpning.

Syftet med anmälningarna enligt tjänstedirektivet är att motverka handelshinder. Kommerskollegium rapporterar till Regeringskansliet om de anmälningar som görs inom ramen för tjänstedirektivet. Sverige har 2024 inte lämnat några kommentarer på annan medlemsstats anmälan enligt tjänstedirektivet.

Tabell 4.8 Utvecklingen när det gäller hinder och nationella särregler – antalet anmälda föreskrifter samt reaktioner i enlighet med direktiv (EU) 2015/1535

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antal anmälda svenska föreskrifter	34	54	40	69	62	63	54	69
Reaktioner från kommissionen eller annan medlemsstat	7	16	7	9	9	10	9	9
Svenska reaktioner på andra länders föreskrifter	3	6	3	20	9	6	3	6

Källa: TRIS-databasen.

År 2024 anmäldes totalt 69 nya svenska föreskrifter inom ramen för proceduren för tekniska föreskrifter avseende varor och informationssamhällets tjänster i direktiv (EU) 2015/1535 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster. Av dessa ledde nio anmälningar till reaktioner från kommissionen eller annan medlemsstat.

Med stöd av Kommerskollegium fortsatte bevakningen av att andra medlemsstater inte antar nationella regler som kan innebära att nya hinder införs. Ett aktivt arbete med att bevaka och reagera på nationella regler som påverkar den fria rörligheten är viktigt för att säkerställa en väl fungerande inre marknad. Sverige överlämnade sex formella reaktioner på andra länders tekniska föreskrifter. Detta är en ökning jämfört med föregående år.

En förutsättning för den fria rörligheten för varor är att varor uppfyller kraven i EU:s produktlagstiftning. Regeringen beslutade i juni 2022 om en nationell strategi för marknadskontroll för åren 2022–2025 (UD2022/04378). Syftet var att främja ett en enhetlig och effektiv marknadskontroll för tillämpningen av harmoniserad unionslagstiftning. Strategin har mål om effektivare kontroll, utökat samarbete och ökad kunskap. Berörda myndigheter har förändrat processen för marknadskontrollprogram och dess uppföljning, samt utvecklat stöd för omvärldsbevakning och marknadsanalys.

4.3.5 Säkra en välfungerande europeisk och internationell kvalitetsinfrastruktur

En välfungerande europeisk och internationell kvalitetsinfrastruktur är central för att säkerställa flödet av varor och tjänster samt bidrar till det övergripande målet om en fri, hållbar och regelbaserad internationell handel och en väl fungerande inre marknad. För att bedöma måluppfyllelsen av en välfungerande europeisk och internationell kvalitetsinfrastruktur används indikatorer för att se utvecklingen gällande nationell kundnöjdhet, deltagande i ackrediteringsorganisationer och i internationell standardisering samt samverkan inom svensk standardisering.

Tabell 4.9 Nationell kundnöjdhet

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
4,2	3,9	4,1	4,1	4,1	4,4	4,4	4,4	4,4	4,6	4,7	4,6	4,7	4,7

Anm.: Värdet representerar medelvärdet på resultatet av en fråga kring kundnöjdheten i Swedacs årliga enkät till de ackrediterade organisationerna om det totala intrycket av Swedac som nationellt ackrediteringsorgan. Värderingsskalan 1–5 där 5 är bäst har använts mellan 2010–2020. Från 2021 har Swedac använt svarsalternativen 1 betyder mycket dåligt, 2 betyder dåligt, 4 betyder ganska bra och 5 betyder mycket bra.

Källa: Swedac.

Utvecklingen av den nationella kundnöjdheten hos ackrediterade organisationer visar en hög kundnöjdhet stabilt över tid. Det är centralt för en avgiftsfinansierad verksamhet och bidrar till en välfungerande europeisk kvalitetsinfrastruktur. Under 2024 har Swedacs handläggningstider för ny ackreditering minskat till 138 dagar (från 165 dagar 2023). Kundenkäten visade dock att det finns förbättringspotential avseende svarstider, plan för tillsyn och harmonisering mellan olika bedömare. Under 2024 har antal ackrediterade organ minskat något, främst på grund av att det skett en minskning av antal ackrediterade fordonsverkstäder.

Deltagande i europeiska och internationella ackrediteringsorganisationer

Deltagande och tillsättning av svenska tjänstemän på strategiska positioner i europeiska och internationella ackrediteringsorganisationer ligger på en god nivå. Under 2024 har Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) inom ramen för arbetet i dessa organisationer arbetat för att säkerställa harmoniserade bedömningar, att systemet för ackreditering hålls relevant. Under 2024 genomgick Swedac sin referentbedömning från den europeiska samverkansorganisationen för ackreditering, European Co-operation for Accreditation. Bedömningen resulterade i sju avvikelser som Swedac bedömer är av mindre karaktär.

Samverkan inom svensk standardisering

Samverkan mellan de svenska standardiseringsorganisationerna har fortsatt att utvecklas. En referensgrupp för internationell standardisering har inrättats. Syftet med referensgruppen är att samla svenska intressenter kring aktuella och strategiska standardiseringsfrågor som till exempel prioriterade sakområden, den ökade geopolitiseringen av standardiseringen och standardiseringen på EU-nivå vilket är en förutsättning för en väl fungerande inre marknad. I detta nätverk ingår standardiseringsorganisationerna, relevanta myndigheter, näringslivet och Regeringskansliet.

Deltagande i europeisk och internationell standardisering

Beträffande deltagande i den europeiska och internationella standardiseringen har och har haft ett flertal svenska företrädare ledande positioner. Detta innefattar bl. a president i den internationella standardiseringsorganisationen ISO, ordförande i den europeiska standardiseringsorganisationen CEN CENELEC och standardiseringschef i CEN CENELEC. Vidare har svenska standardiseringsorganisationer en mycket stark ställning i internationell standardisering genom att bland annat leda 25 tekniska sekretariat i den internationella standardiseringsorganisationen samt delta i närmare 500 av ca 800 möjliga tekniska kommittéer.

4.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Utifrån de ovan redogjorda resultaten bedömer regeringen att verksamheten har bidragit till att uppnå det riksdagsbundna målet om fri, hållbar och regelbaserad internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och

internationella investeringar i Sverige. Den svenska utrikeshandeln är fortsatt stark med positiva effekter på ekonomin som helhet.

Öka Sveriges export

Genom fler exporterande företag ökar förutsättningarna för ökad sysselsättning, stärkt konkurrenskraft och tillväxt. Redovisade resultat visar att deltagande företag över lag är nöjda med de statliga insatserna. Sammantaget visar utfallet på flera indikatorer att svensk export har ökat något, trots en tilltagande oro i världen. Regeringen bedömer att delmålet om att öka Sveriges export har uppfyllts.

Öka utländska direktinvesteringar i Sverige

Utländska företag verksamma i Sverige och dess investeringar i landet spelar en avgörande roll för sysselsättning och ekonomisk utveckling i Sverige. Det statliga främjandet syftar till att attrahera utländska investeringar till Sverige samt att bibehålla och expandera de utländska företagens verksamhet i Sverige. Utländska direktinvesteringar i Sverige fortsatte att sjunka under 2024, inte minst till följd av den svaga efterfrågan i världsekonomin, global nedgång i investeringsvolym och hårdnande internationell konkurrens om sådana investeringar. Kundnöjdheten hos Business Sweden ligger på en fortsatt hög nivå och enkätsvar visar att deras insatser i hög grad varit viktig för de företag som de stöttat. En oberoende utvärdering under 2024 visar mervärdet av Business Swedens investeringsfrämjande insatser med positiv inverkan på Sveriges ekonomiska tillväxt och konkurrenskraft. Sammanfattningsvis visar samtliga indikatorer att de utländska investeringarna i Sverige ligger på en relativt hög nivå i förhållande till den globala nedgången i företags utlandsinvesteringar. Regeringen bedömer att delmålet om att öka utländska direktinvesteringar delvis har uppfyllts.

Stärka Sveriges handelspolitiska intressen

Omvärldsfaktorer har skapat ogynnsamma förutsättningar för Sveriges offensiva handelspolitiska intressen och för effektiviseringen av den inre marknaden. Utifrån dessa förutsättningar har svenska intressen likväl tillvaratagits bra. Regeringen har varit pådrivande och bidragit till att EU har fortsatt att vara en tydlig och konstruktiv aktör på det handelspolitiska området, såväl inom WTO som i relationen till viktiga handelspartner. Regeringens bedömning är att delmålet att stärka Sveriges handelspolitiska intressen har uppfyllts.

Kommerskollegiums expertstöd och analyser har bidragit till arbetet med att uppnå målen om att stärka Sveriges handelspolitiska intressen och effektivisera den inre marknaden. Myndighetens arbete i rollen som kontaktpunkt för den inre marknaden bidrar till att regelverk i Sverige och andra EU-länder är förenliga med den inre marknaden som i sin tur underlättar handeln inom EU. Arbetet mot handelshinder bidrar till förenklad handel globalt och ökat marknadstillträde för svenska företag som exporterar till länder utanför EU. Arbetet har fungerat väl. Samtidigt kvarstår behov av att värna frihandelsagendan och att hitta nya fungerande former för internationella samarbeten med betydelse för handeln mot bakgrund av rådande svårigheter att nå resultat i WTO och i EU:s frihandelsförhandlingar.

Effektivisera den inre marknaden

Inom ramen för olika forum på EU-nivå och i arbetet med likasinnade länder har regeringen varit pådrivande gentemot andra medlemsstater och Europeiska kommissionen för en starkt inre marknad samt uppmärksammat vikten av en starkt inre marknad för ökad, långsiktig konkurrenskraft och EU:s motståndskraft i tider av

kris. Regeringen bedömer att delmålet effektivisera den inre marknaden har uppfyllts men det finns behov av att undanröja kvarstående omotiverade hinder för varor och tjänster samt verka för en bättre tillämpning av reglerna för den inre marknaden.

Säkra en välfungerande europeisk och internationell kvalitetsinfrastruktur

Digitalisering som ett verktyg för ökad transparens och effektivitet har bidragit till mer effektivitet och transparens på nationell nivå. Det finns fortsatt behov av harmonisering av systemet för ackreditering på europeisk och internationell nivå och därmed minska skillnader mellan de olika ackrediteringsorganen. Svenska standardiseringsorganisationer har fullgjort sitt uppdrag att tillvarata Sveriges intressen i det europeiska och internationella standardiseringsarbetet. Regeringen bedömer att delmålet för att säkra en välfungerande europeisk och internationell kvalitetsinfrastruktur har uppfyllts.

4.5 Politikens inriktning

Internationell handel är en förutsättning för Sveriges globala konkurrenskraft, välbefinnande, jobbskapande, hållbar tillväxt och klimatnytta och har stor säkerhetspolitisk betydelse. Den geopolitiska utvecklingen med ökade handelskonflikter och en hårdnande konkurrens om teknik och råvaror har inneburit att handelspolitikens centrala roll för konkurrenskraft, tillväxt och ekonomisk säkerhet har blivit allt tydligare. Mot bakgrund av att regelbaserad frihandel utmanas mer än på länge prioriterar regeringen frihandelsagendan med fokus på WTO-reform och diversifierad handel genom nya frihandelsavtal.

USA har höjt importtullarna mot de flesta av sina handelspartners och under våren och sommaren har osäkerheten kring tullsatserna varit hög. Det tynger tillväxten i hela världen. Den uppgörelse som nåddes i juli mellan USA och EU innebär en tullsats på 15 procent på de flesta importvarorna. Att en överenskommelse har nåtts minskar osäkerheten, men en så hög tullsats kommer att vara skadlig för svensk export. Därutöver kvarstår en förhöjd osäkerhet.

Den inre marknaden är i dag världens största gränsfria ekonomiska samarbete och utgör en viktig plattform för fortsatt konkurrenskraft och tillväxt i både Sverige och EU. För regeringen är EU:s nya inre marknadsstrategi viktig för att fortsätta sätta inre marknadsfrågorna högt upp på agendan och med konkreta åtgärder skapa förutsättningar för konkurrenskraftiga företag, vilket skulle gynna EU:s ekonomi och tillväxt. Ekonomisk tillväxt, handel och näringslivets innovationsförmåga är dessutom en förutsättning för att nå de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 och Parisavtalet.

Regeringen fortsätter att prioritera åtgärder för att uppnå målen i den strategi för Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft (UD2023/01758) som beslutades i november 2023. Genom strategin vill regeringen ge svenska företag bästa möjliga förutsättningar att hantera nya utmaningar, att kunna växa nationellt och konkurrera internationellt, inte minst för att ta vara på den affärspotential som finns i den gröna och digitala omställningen och på tillväxtmarknader.

Regeringen förbättrar synergier mellan främjandet, handelspolitiken och utvecklingssamarbetet (se även utg.omr. 7 Internationellt bistånd) och ger därmed svenska företag bättre förutsättningar för att bidra till utvecklingssamarbetets mål och till grön och digital omställning i låg- och medelinkomstländer. Detta är en viktig del

av regeringens arbete för att stärka Sveriges samlade bidrag till att uppnå de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 och Parisavtalets klimatmål.

Regeringen avser även stärka synergier mellan näringslivs- och Sverigefrämjandet (se utg.omr. 5 Internationell samverkan). En faktabaserad och positiv Sverigebild gynnar svenskt näringsliv och ökar förutsättningarna att nå målet och delmålen för utrikeshandels- och investeringsfrämjandet. Samtidigt pågår ett arbete med att stärka Sveriges motståndskraft mot desinformation och informationspåverkan.

Bristande tillgång till rätt kompetens är i många sektorer ett av de största hindren för att svenska företag ska kunna ställa om och att öka sin export. Den globala konkurrensen om kompetent arbetskraft förväntas öka kommande år. För att företagen ska ha konkurrenskraftiga förutsättningar och kompetensförsörjningen ska stärkas har regeringen vidtagit åtgärder inom flera utgiftsområden för att underlätta för svenska företag att rekrytera efterfrågad kompetens, så som tekniktalanger bosatta utomlands.

Exportfrämjande

Företagens behov och efterfrågan ska stå i centrum för det statliga exportfrämjandet, som ska vara affärsnära, efterfrågestyrt, samstämmigt, effektivt och förutsägbart. Statligt finansierade insatser ska kunna uppvisa tydliga och mätbara resultat, med god utväxling när det gäller ökade skatteintäkter och sysselsättning.

Handelsfrämjande i Norden, EU och Nordamerika, där Sverige traditionellt har en stark ställning, ska värnas och vidareutvecklas. Samtidigt är det också viktigt att kunna ge stöd till svenska företag, inte minst små och medelstora, för att ta vara på de möjligheter som finns på snabbt växande marknader utanför vårt närområde. En särskild främjandesatsning sker därför i Asien. Därutöver ger regeringen högsta prioritet till att stötta svenska företags deltagande i uppbyggnaden av Ukraina genom närvaro av Business Sweden i Kiev och med en särskild exportkreditgaranti för Ukraina. För att ytterligare stödja Ukraina föreslår regeringen att den särskilda exportkreditgarantin utökas och att medel avsätts på anslag som motsvarar de avgifter som garantitagarna har betalat.

Ett framgångsrikt näringslivsfrämjande kräver ett målinriktat stöd genom alla de aktörer och utlandsmyndigheter som ingår i Team Sweden-samarbetet. Team Sweden arbetar för att främja svensk export och investeringar i Sverige och är ett sätt för regeringen att samordnat och effektivt underlätta för svenska företag som vill nå ut till en internationell marknad. En översyn har gjorts och samarbetet vidareutvecklas i samråd med näringslivet, regioner och handelskamrar. Avsikten är att i högre utsträckning aktivt fänga upp affärsmöjligheter och positionera svenska lösningar inom strategiskt viktiga områden som till exempel grön och digital omställning. Team Swedens engagemang bedöms vara viktigt för att främja svensk export i prioriterade sektorer som energi, transport, tillverkningsindustri, råvaror och nya material, digitalisering inklusive AI, gröna näringar samt hälsa och life science. Även tjänsteföretagen samt företag i helt digitala miljöer ska omfattas, liksom företag inom de kulturella och kreativa branscherna. Vidare spelar nystartade företag och tillväxtföretag en viktig roll för framtidens ekonomi, konkurrenskraft och arbetsmarknad.

Regeringen avser fortsätta att utveckla Business Swedens uppdrag till stöd för svenska företags affärsmöjligheter globalt, i synnerhet inom grön och digital omställning. Det innebär till exempel att svenska exportföretag ska matchas mer effektivt med finansiering från EU, de multilaterala utvecklingsbankerna och de globala klimatfonderna. Synergier mellan exportfrämjandet och utvecklingssamarbetet ska bidra till grön omställning och klimatnytta i låg- och medelinkomstländer. Även

Business Swedens stöd till små och medelstora företag samt det riktade exportfrämjandet ska utvecklas, inklusive det till låg- och medelinkomstländer.

Exportfinansiering

Ett väl fungerande och marknadskompletterande exportkreditsystem är betydelsefullt för svensk utrikeshandel och skapar sysselsättning i Sverige. Exportkreditnämnden (EKN) och AB Svensk Exportkredit (SEK) erbjuder exportkreditgarantier och exportkrediter för att stötta svenska företags export. Systemet med statsstödda exportkrediter som hanteras inom det s.k. CIR-systemet av SEK är centralt för att kunna erbjuda exportfinansiering på de löptider som svensk exportindustri efterfrågar. Efterfrågan från svenska företag på exportkrediter och exportkreditgarantier ökar kraftigt, särskilt inom försvarsindustrin. Regeringen föreslår därför en ökning av SEK:s låneram och en ökad ram för EKN:s exportkreditgarantier. Därtill föreslår regeringen ett tillskott till SEK för ett underskott i CIR-systemet som uppstått med anledning av tidigare ingångna affärer.

Mot bakgrund av den för närvarande mycket stora och svårbedömda risken vid affärer med Ukraina har regeringen inrättat en särskild exportkreditgaranti och avsätter medel på anslag i budgeten för att täcka eventuella kreditförluster. Exportkreditgarantin som tillåter EKN att erbjuda svenska företag kreditgarantier för export till Ukraina ger svenska företag möjligheter till samhällsviktig export som kan bidra till uppbyggnad och hållbar samhälls- och ekonomisk utveckling i Ukraina. Svenska företag vill exportera till Ukraina och bidra till uppbyggnad av landet men den höga risken är ofta en stor utmaning. Regeringen föreslår därför utökningar av de huvudsakligen biståndsfinansierade särskilda exportkreditgarantierna för affärer med Ukraina från 888 miljoner kronor till totalt 1 776 miljoner kronor. Se mer om detta i utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Synergier mellan utvecklingssamarbetet, främjandet och handelspolitiken

Regeringen avser att fortsätta stärka synergier mellan utvecklingssamarbetet, främjandet och handelspolitiken för att öka förutsättningarna för hållbar utveckling genom ökat handelsutbyte i enlighet med den efterfrågan som finns från låg- och medelinkomstländer. Fortsatt förbättrad samordning mellan alla aktörer i Team Sweden ger större möjlighet för svenska företag att bidra till hållbar utveckling, i låg- och medelinkomstländer. Detta gäller särskilt i sektorer där den svenska resursbasens lösningar, i kombination med handel och utlandsinvesteringar, kan bidra till goda utvecklingsresultat såsom förbättrade arbets- och levnadsvillkor, digital och grön omställning samt ökad klimatnytta. Sådana insatser kan också ge bättre förutsättningar för svenska företag att ta del av de globala affärsmöjligheter som bland annat den gröna och digitala omställningen innebär. Business Swedens uppdrag att samordna Team Sweden i strategiska projekt, inklusive inom ramen för EU:s Global Gateway-strategi, är central för det fortsatta arbetet.

Regeringens ambition är att skapa förutsättningar för en effektiv och konkurrenskraftig finansiering för att uppnå de globala utvecklingsmålen, samtidigt som den svenska resursbasens kompetens utnyttjas. Regeringen har därför under 2025 inrättat ett nytt finansieringsinstrument som kombinerar biståndsmedel med exportkreditfinansiering för att genomföra samhällsnyttiga projekt som bidrar till att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck i låg- och lägre medelinkomstländer.

Se mer om synergier i utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Investeringsfrämjande

Utländska företag som investerar och etablerar sig i Sverige skapar tillväxt och arbetstillfällen. De tillför kapital och kompetens som stärker svensk konkurrenskraft, inte minst inom ramen för grön omställning. Det finns ca 17 000 utländska företag i Sverige som anställer en dryg femtedel av alla anställda i privata sektorn. Dessa företag står för femtio procent av svensk export och nästan hälften av de privata investeringarna i forskning och utveckling i Sverige. Regeringen avser fortsätta att utveckla det statliga investeringsfrämjandet genom Business Sweden.

För att stärka Sveriges attraktionskraft och investeringsklimat fordras därtill gott samarbete och god samordning mellan Business Sweden, myndigheter, nationella, regionala och kommunala aktörer, såväl som med näringslivet och andra berörda aktörer. En viktig del av detta arbete är en robust och välfungerande investeringsgranskning i enlighet med lagen om granskning av utländska direktinvesteringar och tillhörande förordning.

Internationell handelspolitik

Världsekonomin har sedan inledningen av 2025 präglats av den amerikanska administrationens tullpolitik och geopolitiska spänningar. Trots detta har världsekonomin hittills visat god motståndskraft, med en förhållandevis stark utveckling för både världshandeln och den globala industriproduktionen. Utvecklingen kan delvis förklaras av en tillfällig uppgång i USA:s import under det första kvartalet 2025, då företag köpte in varor inför kommande tullhöjningar. Under det andra kvartalet har världshandeln legat på normala nivåer. Under sommaren har USA slutit en rad handelsöverenskommelser som bl. a. innebär att de flesta importvaror från EU kommer att beläggas med en tull på 15 procent. Överenskommelserna innebär att risken för en eskalerande handelskonflikt har minskat, vilket är positivt för den ekonomiska utvecklingen. Samtidigt väntas de högre tullarna hämma tillväxten i världsekonomin.

För Sverige är en regelbaserad handel och fria handelsflöden avgörande då vår ekonomi är starkt integrerad med omvärlden. Regeringen fokuserar därför på att stärka näringslivets konkurrenskraft och betonar vikten av frihandel och respekt för internationella handelsregler. Detta är inte minst viktigt då protektionistiska tendenser på flera håll i världen ökar risken för global fragmentering. Sverige ska vara EU:s tydligaste röst för en offensiv frihandelsagenda, med särskild prioritet på att sluta nya frihandelsavtal. Frihandelsavtal stärker motståndskraften i globala värdekedjor och skapar nya möjligheter för svenska företag och konsumenter. Ett starkt WTO är grunden och garantin för en global regelbaserad handel. Det bästa sättet att förhindra en fragmentering av världshandeln är genom ett robust multilateralt handelssystem. Samtidigt behöver WTO reformeras för att ta itu med dagens akuta utmaningar. En reformprocess i WTO har inletts och en facilitator har utsetts under våren för att hålla samman det arbete som under hösten kommer att förbereda frågor att ta ställning till vid nästa ministerkonferens (MC14) i mars 2026. Regeringen kommer fortsatt att stå upp för WTO och verka för att meningsfulla reformer lanseras.

Till arbetet för fri, hållbar och regelbaserad internationell handel hör också att vi fortsatt upprätthåller ett starkt investeringsskydd för svenska investeringar i utlandet. Sveriges bilaterala investeringsavtal med tredje land, vilka skyddar våra utlandsinvesteringar mot bland annat expropriering och orättvisa politiska beslut, är en viktig del av detta skydd. Dessa avtal har blivit föråldrade i förhållande till EU-rätten och måste omförhandlas. Regeringen har därför inletts arbetet med att modernisera Sveriges bilaterala investeringsavtal i enlighet med de förfaranden som

följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 1219/2012 av den 12 december 2012.

EU:s inre marknad

För svensk ekonomi och välfärd är inre marknadens betydelse svår att överskatta. Tre fjärdedelar av vår totala handel med omvärlden sker på den inre marknaden. Den inre marknaden förstärker även EU:s roll som både geopolitisk och ekonomisk aktör internationellt, inte minst vid förhandlingar av frihandelsavtal med tredje land.

Fragmenteringen av den inre marknaden har dock tilltagit de senaste åren. Hinder och administrativ börda har bromsat integrationen. Företag rapporterar om att detta ökar kostnader, hämmar utveckling, innovation och möjligheter till att skala upp verksamhet. Regeringen avser därför fortsatt verka för fördjupning och utveckling av den inre marknaden för att säkerställa fria handelsflöden för svenska företag, motverka fragmentering och arbeta för ökad regelförenkling och harmonisering av gemensamma regelverk. Tjänstehandeln bör ges särskilt fokus då utvecklingen mot en integrerad inre marknad för tjänster går långsamt. Samtidigt finns det en stor potential där tjänstesektorn står för 70 procent av EU:s samlade produktion. Vidare är det viktigt att motverka åtgärder som kan försvaga den inre marknaden såsom produktionsmål och ökade nivåer av statligt stöd.

Det är positivt att Europeiska kommissionen i maj 2025 presenterade en ny strategi för den inre marknaden. Regeringen välkomnar att strategin innehåller flertalet förslag för att ta bort hinder på den inre marknaden, förenkla för företag, öka rörligheten för varor och tjänster, och förbättra tillämpningen av inre marknadsreglerna. Strategin är en viktig del i det fortsatta arbetet med att värna den inre marknadens grundvillkor, ta krafttag för regelförenkling och att skapa en effektiv konkurrens och en jämn spelplan.

En välfungerande kvalitetsinfrastruktur

En välfungerande och effektiv kvalitetsinfrastruktur är fortsatt viktigt för att främja svensk export och konkurrenskraft. Regeringen avser att fortsätta att arbeta för en effektiv, digitaliserad och intressentdriven internationell och europeisk standardisering som stödjer den gröna och digitala omställningen, inte minst i Ukraina.

4.6 Budgetförslag

4.6.1 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet

Tabell 4.10 Anslagsutveckling 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet

Tusental kronor

2024	Utfall	27 084	Anslagssparande	465
2025	Anslag	36 259 ¹	Utgiftsprognos	36 468
2026	Förslag	37 082		
2027	Beräknat	38 150 ²		
2028	Beräknat	38 821 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition

² Motsvarar 37 674 tkr i 2026 års prisnivå

³ Motsvarar 37 675 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Styrelsen för ackreditering och teknisk kontrolls förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.11 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	36 259	36 259	36 259
Pris- och löneomräkning ²	823	1 291	1 951
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder		600	611
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	37 082	38 150	38 821

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 37 082 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 38 150 000 kronor respektive 38 821 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontrolls (Swedacs) uppdragsverksamhet med ackreditering och liknande kompetensbedömning finansieras med avgifter. Swedac bedriver även tjänsteexport genom att medverka i projekt inom internationellt utvecklingsarbete finansierat av främst Sida och EU. Swedac har ett ackumulerat överskott som för ackrediteringsverksamheten beror på lägre kostnader på grund av covid-19-pandemin. Överskottet hanteras i dialog med Regeringskansliet. Inga större förändringar förväntas när det gäller intäkter eller kostnader.

Tabell 4.12 Budget för avgiftsbelagd verksamhet: Ackreditering

Tusental kronor

Ackreditering	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2024	119 375	118 676	699	1 217
Prognos 2025	117 700	116 940	760	1 977
Budget 2026	123 500	122 900	600	2 577

Källa: Swedac.

Tabell 4.13 Budget för avgiftsbelagd verksamhet: Reglerad mätteknik

Tusental kronor

Reglerad mätteknik	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2024	10 924	13 056	-2 132	1 939
Prognos 2025	11 000	12 500	-1 500	439
Budget 2026	12 800	12 899	-99	340

Källa: Swedac.

Tabell 4.14 Budget för avgiftsbelagd verksamhet: Tjänsteexport

Tusental kronor

Tjänsteexport	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2024	6 927	8 017	-1 090	392
Prognos 2025	8 000	8 460	-460	-68
Budget 2026	10 068	10 000	68	0

Källa: Swedac.

4.6.2 2:2 Kommerskollegium

Tabell 4.15 Anslagsutveckling 2:2 Kommerskollegium

Tusental kronor

2024	Utfall	107 450	Anslagssparande	433
2025	Anslag	120 750 ¹	Utgiftsprognos	120 339
2026	Förslag	130 363		
2027	Beräknat	135 329 ²		
2028	Beräknat	141 832³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 133 319 tkr i 2026 års prisnivå³ Motsvarar 137 188 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Kommerskollegiums förvaltningsutgifter.

Tabell 4.16 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:2 Kommerskollegium

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	115 250	115 250	115 250
Pris- och löneomräkning ²	2 113	3 883	6 086
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	13 000	16 196	20 496
<i>varav BP26³</i>	<i>13 000</i>	<i>16 000</i>	<i>20 000</i>
– <i>Civilt försvar: Sektorsansvarig beredskapsmyndighet</i>	<i>13 000</i>	<i>16 000</i>	<i>20 000</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	130 363	135 329	141 832

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För att Kommerskollegium ska kunna fullgöra sitt ansvar inom det civila försvaret som sektorsansvarig beredskapsmyndighet ökas anslaget med 13 000 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 16 000 000 kronor och från och med 2028 beräknas anslaget öka med 20 000 000 kronor. Anslag 2:4 *Krisberedskap* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 130 363 000 kronor anvisas under anslaget 2:2 *Kommerskollegium* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 135 329 000 kronor respektive 141 832 000 kronor.

4.6.3 2:3 Exportfrämjande verksamhet

Tabell 4.17 Anslagsutveckling 2:3 Exportfrämjande verksamhet

Tusental kronor

2024	Utfall	364 502	Anslagssparande	36 514
2025	Anslag	482 117 ¹	Utgiftsprognos	478 757
2026	Förslag	568 367		
2027	Beräknat	475 367		
2028	Beräknat	474 367		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för det statliga uppdraget avseende exportfrämjande till Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden), för näringslivsfrämjande åtgärder och för främjande av svenska företagsaffärer kopplade till projektexport och andra typer av offentligt upphandlade affärer. Anslaget får användas för näringslivsfrämjande på strategiska marknader och områden, exportutveckling, förstärkt närvaro i ekonomiskt dynamiska regioner, importfrämjande samt särskilda handelsfrämjande och handelspolitiska åtgärder. Vidare får anslaget användas för utgifter för infrianden av exportkreditgarantier till Ukraina upp till de belopp som motsvarar de avgifter som garantitagarna har betalat.

Tabell 4.18 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:3 Exportfrämjande verksamhet

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	484 367	484 367	484 367
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	84 000	-9 000	-10 000
varav BP26	73 000	97 000	105 000
– Flytt av medel för talangattraktion	-15 000	-8 000	
– Utökning av de särskilda exportkreditgarantierna till Ukraina	88 000	105 000	105 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	568 367	475 367	474 367

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att möjliggöra Svenska institutets arbete med talangattraktion minskar anslaget med 15 000 000 kronor 2026. För 2027 beräknas anslaget minska med 8 000 000 kronor. Anslaget 1:9 *Svenska institutet* inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan ökas med motsvarande belopp.

För utgifter för infrianden av exportkreditgarantier till Ukraina till den del som motsvarar de avgifter som garantitagarna har betalat ökas anslaget med 88 000 000 kronor 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget öka med 105 000 000 kronor. Från och med 2029 till och med 2035 beräknas anslaget öka med 88 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 568 367 000 kronor anvisas under anslaget 2:3 *Exportfrämjande verksamhet* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 475 367 000 kronor respektive 474 367 000 kronor.

4.6.4 2:4 Investeringsfrämjande

Tabell 4.19 Anslagsutveckling 2:4 Investeringsfrämjande

Tusental kronor

2024	Utfall	77 772	Anslagssparande
2025	Anslag	103 772 ¹	Utgiftsprognos 103 049
2026	Förslag	107 772	
2027	Beräknat	97 772	
2028	Beräknat	87 772	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för det statliga uppdraget avseende investeringsfrämjande till Sveriges export- och investeringstråd (Business Sweden) och för utredningsinsatser inom området.

Tabell 4.20 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:4 Investeringsfrämjande

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	103 772	103 772	103 772
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	4 000	-6 000	-16 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	107 772	97 772	87 772

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 107 772 000 kronor anvisas under anslaget 2:4 *Investeringsfrämjande* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 97 772 000 kronor respektive 87 772 000 kronor.

4.6.5 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer

Tabell 4.21 Anslagsutveckling 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer

Tusental kronor

2024	Utfall	26 954	Anslagssparande	-607
2025	Anslag	28 017 ¹	Utgiftsprognos	27 219
2026	Förslag	23 517		
2027	Beräknat	23 517		
2028	Beräknat	23 517		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för avgifter och bidrag till samt särskilda insatser med anledning av Sveriges deltagande i följande internationella handelsorganisationer:

- Världshandelsorganisationen (WTO)
- Internationella rådet för samarbete på tullområdet (WCO)
- Internationella Byrån för Utställningar i Paris (BIE).

Tabell 4.22 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	23 517	23 517	23 517
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	23 517	23 517	23 517

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 23 517 000 kronor anvisas under anslaget 2:5 *Avgifter till internationella handelsorganisationer* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 23 517 000 kronor respektive 23 517 000 kronor.

4.6.6 2:6 Bidrag till standardiseringen

Tabell 4.23 Anslagsutveckling 2:6 Bidrag till standardiseringen

Tusental kronor

2024	Utfall	31 336	Anslagssparande	
2025	Anslag	45 136 ¹	Utgiftsprognos	45 136
2026	Förslag	45 136		
2027	Beräknat	45 136		
2028	Beräknat	45 136		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till Sveriges Standardiseringsförbund.

Tabell 4.24 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:6 Bidrag till standardiseringen

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	45 136	45 136	45 136
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	45 136	45 136	45 136

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 45 136 000 kronor anvisas under anslaget 2:6 *Bidrag till standardiseringen* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 45 136 000 kronor respektive 45 136 000 kronor.

4.6.7 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning

Tabell 4.25 Anslagsutveckling 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning

Tusental kronor

2024	Utfall	Anslagssparande	100 000
2025	Anslag	100 000 ¹	Utgiftsprognos 7 051
2026	Förslag	419 000	
2027	Beräknat	386 000	
2028	Beräknat	434 000	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget för användas för ersättning till AB Svensk Exportkredit för eventuellt underskott inom ramen för systemet med statsstödda exportkrediter till fast ränta, det så kallade CIRR-systemet (Commercial Interest Reference Rate).

Tabell 4.26 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	100 000	100 000	100 000
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	319 000	286 000	334 000
varav BP26	319 000	286 000	334 000
– Underskott i CIRR-systemet	319 000	286 000	334 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	419 000	386 000	434 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att täcka underskottet i CIRR-systemet ökas anslaget med 319 000 000 kronor 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 286 000 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka 334 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 419 000 000 kronor anvisas under anslaget 2:7 *AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 386 000 000 kronor respektive 434 000 000 kronor.

4.6.8 Exportkreditnämnden

Exportkreditnämndens verksamhet ska bedrivas så att den är självbärande över tid och samtidigt erbjuda de svenska exportföretagen villkor som motsvarar vad konkurrerande företag i andra länder kan erhålla.

Ramutnyttjandet uppgick den 30 april 2025 till 468 miljarder kronor för ordinarie exportkreditgarantier och till 42 miljoner kronor för investeringsgarantier. Obundna offerter medräknas till 50 procent i ramutnyttjandet medan bundna offerter och garantier medräknas till 100 procent.

Kreditgaranti för exportkrediter

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 650 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

Exportkreditnämndens (EKN) verksamhet har tillsammans med Aktiebolaget Svensk Exportkredits verksamhet en avgörande betydelse för företagens möjligheter att finansiera exportaffärer. Riskavtäckning är centralt för exportföretagen för att inte få sämre förutsättningar än sina konkurrenter och gå miste om affärer eller få minskad konkurrenskraft internationellt. Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2026 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 650 000 000 000 kronor.

Tabell 4.27 Ramar för statliga garantier – kreditgaranti för exportkrediter

Belopp angivet i SEK i tkr. Belopp angivet i annan valuta i ental.

Utgifts- område	Ändamål	Beslutade garantiramar 2024 ¹	Utfärdade garantier 2024-12-31	Beslutade garantiramar 2025 ¹	Begärda garantiramar 2026
24	Exportkreditgarantier	475 000 000	317 236 863	500 000 000	650 000 000

¹ Ramar för 2024 och 2025 redovisas exklusive beslutade och föreslagna ändringar som lämnats i propositioner om ändringar i statens budget.**Kreditgaranti för investeringar****Regeringens förslag**

Regeringen bemyndigas att under 2026 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

För de svenska exportföretagen är det centralt med riskavtäckning för att inte få sämre förutsättningar än sina konkurrenter och gå miste om affärer eller få minskad konkurrenskraft internationellt. EKN har de senaste åren noterat en ökning av intresset från den svenska exportindustrin för strategiska investeringar genom investeringsgarantier. Det är viktigt att behålla ramen för investeringsgarantier för den svenska exportindustrins strategiska investeringar.

Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2026 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor.

Tabell 4.28 Ramar för statliga garantier – kreditgaranti för investeringar

Belopp angivet i SEK i tkr. Belopp angivet i annan valuta i ental.

Utgifts- område	Ändamål	Beslutade garantiramar 2024 ¹	Utfärdade garantier 2024-12-31	Beslutade garantiramar 2025 ¹	Begärda garantiramar 2026
24	Investeringsgarantier	10 000 000	47 462	10 000 000	10 000 000

¹ Ramar för 2024 och 2025 redovisas exklusive beslutade och föreslagna ändringar som lämnats i propositioner om ändringar i statens budget.**Kreditgaranti för att säkra tillgången av råvaror****Regeringens förslag**

Regeringen bemyndigas att under 2026 ställa ut kreditgarantier för att säkra tillgången av råvaror som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 12 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

Exportkreditnämnden kan fr.o.m. 2022 utfärda statliga kreditgarantier för att säkra tillgången av råvaror genom en s.k. råvarugaranti. En råvarugaranti används för att täcka risken för en långivares finansiering av en utländsk låntagares investering i ett råvaruprojekt om denna låntagare inte klarar att fullfölja betalningarna enligt låneavtalet. En förutsättning för att få en råvarugaranti för ett låneavtal är att låntagaren sluter ett långfristigt leveransavtal med en svensk råvaruimportör.

Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2026 ställa ut kreditgarantier som uppgår till högst 12 000 000 000 kronor för att säkra tillgången av råvaror.

Tabell 4.29 Ramar för statliga garantier – kreditgaranti för att säkra tillgången av råvaror

Belopp angivet i SEK i tkr. Belopp angivet i annan valuta i ental.

Utgifts- område	Ändamål	Beslutade garantiramar 2024 ¹	Utfärdade garantier 2024-12-31	Beslutade garantiramar 2025 ¹	Begärda garantiramar 2026
24	Råvarugarantier	12 000 000	0	12 000 000	12 000 000

¹ Ramar för 2024 och 2025 redovisas exklusive beslutade och föreslagna ändringar som lämnats i propositioner om ändringar i statens budget.

Kreditgaranti för export till Ukraina

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 ställa ut kreditgarantier för export till Ukraina som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 1 776 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

Näringslivet kan spela en viktig roll i uppbyggnaden av Ukraina. Den höga riskexponeringen är dock ett hinder för många företag. Svenska företag har efterfrågat exportkreditgarantier från EKN för att dela risken. Mot bakgrund av den för närvarande mycket stora och svårbedömda risken kan EKN inom ordinarie garantimodell dock endast erbjuda garantier i begränsade och mycket specifika fall. Genom en ram om 1 776 miljoner kronor för särskilda exportkreditgarantier för Ukraina ges företag som avser exportera till Ukraina tryggare möjligheter att exportera samhällsviktiga varor och tjänster till landet och kan därmed bidra till återuppbyggnad och hållbar samhälls- och ekonomisk utveckling i Ukraina. Dessa garantier följer inte den ordinarie garantimodellen, där en riskavspeglande avgift tas ut av företagen för att motsvara statens förväntade kostnader. I stället avsätts medel på anslag i statsbudgeten för att täcka eventuella förluster med fördelningen anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd 1 600 miljoner kronor och anslaget 2:3 *Exportfrämjande verksamhet* inom utgiftsområde 24 Näringsliv 176 miljoner kronor.

Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2026 ställa ut kreditgarantier för export till Ukraina som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 1 776 000 000 kronor.

Tabell 4.30 Ramar för statliga garantier – exportkreditgarantier till Ukraina

Belopp angivet i SEK i tkr. Belopp angivet i annan valuta i ental.

Utgifts- område	Ändamål	Beslutade garantiramar 2024 ¹	Utfärdade garantier 2024-12-31	Beslutade garantiramar 2025 ¹	Begärda garantiramar 2026
24	Exportkreditgarantier till Ukraina	333 000		888 000	1 776 000

¹ Ramar för 2024 och 2025 redovisas exklusive beslutade och föreslagna ändringar som lämnats i propositioner om ändringar i statens budget.**Kreditgaranti för försvarsexport till den ukrainska staten****Regeringens förslag**

Regeringen bemyndigas att under 2026 ställa ut kreditgarantier för försvarsexport till den ukrainska staten som uppgår till högst 500 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Att affärer med den ukrainska staten är förknippade med hög riskexponering utgör ett hinder för försvarsmaterielföretag att exportera till den ukrainska staten. Till följd av den för närvarande mycket stora och svårbedömda risken är Exportkreditnämndens möjligheter att erbjuda garantier inom ordinarie garantimodell ytterst begränsade.

Genom en ram för kreditgarantier för försvarsexport ges företag som avser exportera försvarsmateriel till den ukrainska staten tryggare möjligheter till export. Garantier inom en sådan ram följer inte den ordinarie garantimodellen, där en riskavspeglande avgift tas ut av företagen för att motsvara statens förväntade kostnader. I stället avsätts medel på anslaget 1:14 *Stöd till Ukraina* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap för att finansiera eventuella infrianden av garantierna.

Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 ställa ut kreditgarantier för försvarsexport till den ukrainska staten som uppgår till högst 500 000 000 kronor.

Tabell 4.31 Ramar för statliga garantier – försvarsexportkreditgarantier till den ukrainska staten

Tusental kronor

Utgifts- område	Ändamål	Beslutade garantiramar 2024 ¹	Utfärdade garantier 2024-12-31	Beslutade garantiramar 2025 ¹	Begärda garantiramar 2026
24	Exportkreditgarantier för försvarsexport till den ukrainska staten				500 000

¹ Ramar för 2024 och 2025 redovisas exklusive beslutade och föreslagna ändringar som lämnats i propositioner om ändringar i statens budget.**Budget för avgiftsbelagd verksamhet****Tabell 4.32 Uppdragsverksamhet**

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)	Accumulerat resultat
Utfall 2024	1 737 000	762 000	1 806 000	28 560 000
Prognos 2025	2 152 200	1 704 000	447 400	29 007 400
Budget 2026	2 573 700	1 966 200	607 500	29 614 900

Källa: EKN.

4.6.9 Låneram för AB Svensk Exportkredit

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att för 2026 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret för exportfinansiering som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 175 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

Statsstödda exportkrediter, s.k. CIR-krediter, är centrala för exportföretagen för att de inte ska få sämre förutsättningar än sina konkurrenter och gå miste om affärer eller få minskad konkurrenskraft internationellt. En låneram i Riksgäldskontoret säkerställer SEK:s upplåning i CIR-systemet för att kunna erbjuda företagen långfristiga lån. En del av låneramen avser kommersiell exportfinansiering för att kunna finansiera svenska exportaffärer. Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att för 2026 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 175 000 000 000 kronor.

Tabell 4.33 Ramar för statlig utlåning – AB Svensk Exportkredit

Tusental kronor

Utgifts- område	Ändamål	Beslutade utlåningsramar 2024 ¹	Lånefordran 2024-12-31	Beslutade utlåningsramar 2025 ¹	Begärda utlåningsramar 2026
24	AB Svensk Exportkredit	125 000 000	0	150 000 000	175 000 000
Summa		125 000 000	0	150 000 000	175 000 000

¹ Ramar för 2024 och 2025 redovisas exklusive beslutade och föreslagna ändringar som lämnats i propositioner om ändringar i statens budget.